

جمهوری اسلامی ایران
مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی محلی و آموزشی
مرکز اسناد و مدارک علمی ایران

چکیده

مقاله‌های مجله‌های ایران

در زمینه‌ی

علوم و علوم اجتماعی

دوره‌ی اول

شماره‌ی اول

زمستان ۱۳۴۸

هر سه ماه یکبار منتشر می شود

از انتشارات مرکز اسناد و مدارك علمی ایران

تهران - صندوق پستی ۱۱-۱۳۸۷

این شماره در سه هزار نسخه در مرکز اسناد و مدارك علمی ایران چاپ شده است.

زمینه‌های چکیده

اقتصاد

پزشکی

جامعه‌شناسی

حقوق

روانشناسی و آموزش و پرورش

ریاضیات

زمین‌شناسی

سیاست

فیزیک و نجوم

کشاورزی

نامچکیده نویسها

آشوری	داریوش	د. آ.
ابوالحمد	عبدالحمید	ع. ا.
احتشامزاده	محمود	م. ا.
اشرف	احمد	ا. ا.
سلیمانی	پوران	پ. س.
شرفالدین	احمد	ا. ش.
طبری	کیوان	ک. ط.
مؤمنی	محمدباقر	م. م.
ناظر	مینا	م. ن.
ندیم	ابوالحسن	ا. ن.
نیک‌گهر	عبدالحسین	ع. ن.

پیشگفتار

هدف

کار تحقیق در میهن ما بسیار مشکل است و زحمتی که پژوهشگران واقعی می‌کشند، حاصل و بهره‌ی اندکی می‌دهد؛ چرا که باید همه‌ی مراجع و منابع تحقیق را خود سراغ بگیرند و بیابند؛ مجله‌ها و کتابهای بسیاری را بخوانند تا از میان صدها برگ مختصری بیرون کشند؛ بسا که در جستجوی خود به بسیاری از مراجع دست نیابند و بسا مقاله‌ها و کتابهایی را بخوانند که در زمینه‌ی کار تحقیق آنان کمترین سودی ندهد.

فهرستهایی از کتابها و مقاله‌ها که در سالهای اخیر تهیه و منتشر شده است، اندکی از مشکلات کاسته است؛ لیکن هنوز تا جایی که دیگران رفته‌اند، راه درازی در پیش است. هر چه تعداد مجله‌ها بیشتر می‌شود، نه تنها خواندن بلکه حتا دستیابی به همه‌ی آنها نیز مشکلتر می‌شود؛ و چه بسا نشریه‌های منظم سودمندی که محققان از وجود آنها نیز بی‌خبر می‌مانند. تهیه‌ی فهرستهایی از مندرجات مجله‌ها به محققان و خوانندگان معمولی کمک می‌کند تا از وجود مقاله‌های مورد نظر و علاقه‌ی خود آگاه شوند؛ لیکن گاه عنوان مقاله‌ها آنچنان گمراه کننده است که خواننده پس از آنکه مجله‌ای را تهیه کرد و مقاله‌ی مفصلی را خواند، مطلب مورد نیاز خود را در آن نمی‌یابد، یا برعکس

از خواندن مقاله ی سودمندی غافل می ماند ، تنها به سبب آنکه عنوان مقاله
برای راهنمایی اورسا نبوده است . برای برطرف ساختن این نقیصه ، وجود
نشریه ای که حاوی چکیده ی مقاله های مجله ها باشد ، لازم به نظر می رسد .
منظور از چکیده ، خلاصه ای است که از قسمتهای مهم يك مقاله ، به طور
مختصر و روشن تهیه و عرضه می شود ، تا خواننده نه تنها از وجود و محل
مقاله ها ، بلکه از محتوی آنها نیز تا حدی آگاه شود ، و اگر مقاله ای را در زمینه
کار خود مفید یافت ، و نیازمند اصل مقاله بود ، دنبال دستیابی و مراجعه
به آن باشد .

مجله " چکیده " که نخستین شماره ی آن اینک در اختیار اهل
تحقیق قرار می گیرد ، می کوشد تا چنین خدمتی را انجام دهد ؛ این نشریه از
طرف مرکز اسناد و مدارك علمی مؤسسه ی تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی
وابسته به وزارت علوم و آموزش عالی منتشر می شود ، و مقاله های آن صرفاً به
زمینه های علوم و علوم اجتماعی اختصاص دارد .

برای آنکه در کار انتخاب مجله و مقاله حدی منظور شده باشد ،
آغاز سال ۱۳۴۷ مبنا قرار داده شده است ؛ و بنابراین اصل ، تنها
شماره هایی از مجله ها مورد توجه هستند که از سال ۱۳۴۷ به این سوی
منتشر شده اند . هر چند ، چنین نشریه هایی اجبار ندارند که مطالب خود
را با نشریه های روز همگام سازند ، با وجود این کوشش گردانندگان این مجله
بر آنست تا بعد از انتشار چند شماره ، از نظر تاریخی هماهنگی خاصی با
نشریه های مورد استفاده ایجاد شود ؛ و در هر شماره چکیده ، مقاله های مربوط
به زمان بخصوصی درج شود . در این شماره ، بعلاوه کمبود امکانات مسأله ی
هماهنگی مورد نظر مورد توجه قرار نگرفته است و امیدواریم طی چند شماره ی
آینده این نقص برطرف گردد . در انتخاب مقاله ها و نگارش چکیده ها سعی
شده است تا از آخرین روشهای چکیده نویسی استفاده شود .

روش استفاده

تنظیم چکیده ها در مجله ی حاضر ، بر اساس نام الفبایی رشته های

علوم و علوم اجتماعی صورت گرفته است، و مقاله های مربوط به هر رشته نیز مطابق نام نویسنده، و در صورت نبودن آن مطابق نام مقاله تنظیم یافته است. در بالای هر چکیده سه شماره به چشم می خورد، نخستین شماره از سمت راست، شماره ی پیاپی چکیده ها است که پیوسته ادامه خواهد داشت؛ دومین، شماره ی پیاپی مجله ی چکیده است؛ و سومین، تاریخ سالی است که مجله در آن منتشر شده است: ۲۵-۱-۴۸ (بیست و پنجمین چکیده از اولین شماره ی سال ۱۳۴۸).

در بخش مشخصات مقاله، ابتدا نام نویسنده (و در صورت نبودن آن نام مقاله) سپس نام مقاله یاد شده است. اگر مقاله ترجمه از زبان دیگری باشد، نام مترجم نیز آمده است؛ سپس نام مجله، دوره، تاریخ، شماره و صفحه یا صفحه هایی از مجله که مقاله در فاصله آنها آمده است، یادداشت شده است. چکیده ی مقاله هایی که در اصل به زبان فارسی منتشر شده است، به زبان انگلیسی ترجمه شده است. این ترجمه ها به صورت جداگانه منتشر می شود. شماره ی ترجمه ی انگلیسی هر چکیده در پایان آن یادداشت شده است تا پیدا کردن ترجمه ی چکیده آسان باشد: ۰۰۰ (انگلیز).
بالعکس، در پایان متن انگلیسی چکیده نیز شماره ی متن فارسی آن داده شده است:

فهرست نام نویسندگان مقاله ها و فهرست عنوان آنها در پایان هر شماره افزوده می شود تا کار یافتن چکیده ها ساده تر شود (۱).
فهرست موضوعی سالانه، و یک فهرست از مجله های مورد استفاده نیز در پایان شماره ی آخر هر سال داده خواهد شد.

مرکز اسناد و مدارک علمی ایران به تقاضای کسانی که به مقاله ی اصلی هر یک از چکیده ها احتیاج دارند، فتوکپی آن را تهیه و در اختیار

۱- اعدادی که در فهرستها آمده، مربوط به شماره ی ردیف

چکیده ها است نه شماره ی صفحه

آنان قرار می دهند .

انتشار چنین مجموعه ای در کشور ما برای نخستین بار - و البته بسیار دیر - صورت می گیرد ، و نظیر هر کار تازه ای از عیب و اشتباه خالی نیست .
این نقصها ناشی از کمبود امکانات و تجربیات است و گردانندگان آن تلاش می کنند تا در شماره های آینده بتدریج نقصهای موجود را برطرف سازند .
مطمئناً همکاریها و اظهارنظرهای صاحب نظران و محققان عامل مهمی برای رفع مشکلات کار خواهد بود . بعلاوه ، اینگونه نشریه ها هنگامی به هدف کامل خود می رسند که همکاری صمیمانه ی موسسه ها ، سازمانها ، انجمنها و افرادی را - که عهده دار انتشار مجله ها هستند - پشتیبان خود بدانند ؛ ما خود برای به دست آوردن مجله ها تلاش کرده و بسیاری از آنها را فراهم کرده ایم ، اما هنوز نشریه هایی هستند که به دست مانرسیده اند ؛ بدین منظور از ناشران مجله ها خواهش داریم که نسخه ای از مجله ی خود را برای تهیه ی چکیده از مقاله های آن ، برای ما بفرستند .

ما صمیمانه امیدواریم که این نشریه بتواند وظیفه ی اساسی خود را در رشته های مورد نظر انجام دهد ، و خواننده را در انتخاب مطالب خواندنی یاری کند .

اقتصاد

۴۸-۱-۱

آشفته ، امیر: دشواریها و موانع اجتماعی در توسعه ی کشاورزی
ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران • دوره ی ۳۹ (آبان ۱۳۴۷)
شماره ی ۱۶۴ : ۳۳ - ۳۷

برای رفع نارسایی غذایی مردم کشورهای کم رشد ، باید از روشهای جدید و ماشینهای نوین کشاورزی استفاده کرد ؛ ولیکن این کار با دشواریهای زیر روبه روست: ۱- فقدان یا کمبود افراد متخصص ۲- دور بودن مراکز تعمیر ۳- نقصان سرمایه گذاری و نداشتن توانایی مالی برای خرید ماشینهای کشاورزی •

کشاورزان کشورهای کم رشد ، به علت فقر مالی نمی توانند فعالیت خود را گسترش دهند ؛ و اینجا است که باید از شرکتهای تعاونی استفاده کرد • لیکن ، در این کشورها ، گسترش فعالیت شرکتهایی که طبق نمونه ی آمریکایی یا اروپایی به وجود آمده اند ، به علت وجود سنتهای ویژه ، به مانع بر می خورد ؛ و از این رو بعضی معتقدند که بایستی نحوه ی فعالیت و ترکیب این شرکت ها را با خصوصیات هر کشور تطبیق داد •

در کشورهای کم رشد ، توسعه ی صنعت نیز به موانعی از قبیل محدودیت بازار داخلی بر می خورد و به نتایجی منفی از قبیل ایجاد ناهماهنگی در میان مناطق مختلف کشور منجر می شود • م • م • (انگلا • ۷)

آشفته ، امیر: رشد صنعتی و پیشرفت بازرگانی

ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران • دوره ی ۳۹ (مرداد ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۶۱ : ۱۶ - ۱۹

رشد صنعتی بر تمدن شهری بیش از تمدن روستایی اثر می گذارد؛ و در اثر آن ، صنعت به قوه ی ثقل اساسی و وسیله ای برای رسیدن به اصلاحات اجتماعی مبدل می شود •
در تحولات اجتماعی ، سنت ، عنصر مسلطی است که نه تنها در کشورهای کم رشد بلکه در کشورهای صنعتی اروپایی نیز کم و بیش دیده می شود •

برای صنعتی شدن يك کشور ، باید به سرعت به سوی ماشینیسـم گام برداشت • مشکلی که در این راه وجود دارد ، مسأله ی نیروی انسانی و پرورش کارگرانی است که از محیط کشاورزی می آیند ؛ و این بخصوص در کشورهای کم رشد که تکنولوژی در روستاها رخنه نکرده ، مشکل است • م • م • (انگل • ۰)^۵

آشفته ، امیر: مهاجرت به شهرهای صنعتی و بازرگانی

ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران • دوره ی ۳۹ (مهر ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۶۳ : ۱۷ - ۲۱

ماشینیسـم ، علاوه بر ایجاد تحول در شؤون اقتصادی ، زندگی اجتماعی مردم را دگرگون کرده است و در نحوه ی تفکر آنان نیز تغییراتی به وجود آورده است •

مهمترین عامل در مهاجرت روستاییان به شهرها ، عامل اقتصادی است که همزمان با صنعتی شدن شهرها آغاز شده است • این مسأله در ایران

سبب عدم تعادل میان شهر و ده شده است:

فقدان نیروی متخصص، اشکال عمده ای در راه توسعه اقتصادی به شمار می رود؛ رفع این نقیصه، با توجه به وضع و ترکیب اجتماعی این کشورها، امری مشکل است؛ بخصوص که سنت در این کشورها نیرومند می باشد. به این ترتیب، برای صنعتی شدن يك کشور کشاورزی، مردم آن را باید از نظر روحی و معنوی آماده ساخت. م. م. (انگلا. ۴)

۴-۱-۴۸

ابراهیم زاده، عیسی: مسایل نیروی انسانی در جامعه ی روستایی ایران

کتاب روستا- دانشجویان دانشسرای عالی سپاه دانش.

(تیر ۱۳۴۸) • شماره ی ۵: ۵۱-۵۳

جمعیت روستاهای ایران در دهساله ی ۱۳۳۵-۱۳۴۵ کمتر از جمعیت شهرها افزایش یافته است؛ و علت آن، مهاجرت روستاییان به شهرها، و بالا بودن نسبت مرگ و میر در قبال شهرها است.

در این ده سال، نسبت فعالیت تولیدی مردان روستایی روبه کاهش رفته ولی نسبت زنان در این زمینه افزایش یافته است؛ و علت آن، مهاجرت مردان به شهرها و گرایش زنان روستایی به کارهای عمومی است.

بار معیشت در این ده سال ۹/۰ درصد افزایش یافته است؛ از جمعیت شاغل در امور کشاورزی کاسته شده و جمعیت شاغل در صنایع و خدمات اندکی افزایش یافته است.

بیکاری در روستاها به شکل کم کاری و بیکاری پنهان وجود دارد، که ناشی از ماهیت کار کشاورزی است و با نوع بیکاری در شهر متفاوت است. نرخ بیکاری در این ده سال از نه در هزار به ۵۸ در هزار افزایش یافته است. نسبت بیکاران با سواد و ماهر روستا بسیار کمتر از بیسوادان و افراد فاقد مهارت است.

اکثریت کم کاران طالب کار در تمام سال هستند .
پدیده ی بیکاری پنهان و کم کاری ، ناشی از بی توجهی به مسایل
نیروی انسانی در برنامه ریزی های اقتصادی است . م . م . (انگل . ۸)

۴۸-۱-۵

احتیاجات سرمایه گذاری در توسعه ی کشاورزی

ابتکار . دوره ی جدید (۱۵ خرداد ۱۳۴۸) . شماره ی ۲۴ : ۶

در توسعه ی کشاورزی ، علاوه بر استفاده از روشهای جدید ، بایستی به
توسعه ی بازار توجه شود . متخصصین معمولاً از سرمایه گذارهای کلان در تهیه ی
کود شیمیایی ، بذرهای نو ، سموم نباتی و مکانیزه کردن مزارع سخن می گویند ؛ و حال
آنکه ، سرمایه گذاری به منظور فراهم آوردن بازار فروش ، بسته بندی ، ایجاد
سردخانه ، آگهی و تبلیغات ، دست کمی از رشته های اولی ندارد .
سرمایه گذاری در رشته ی بازار مواد کشاورزی ، محرکی است برای توسعه ی
رشته های غیر کشاورزی ، ایجاد کار ، افزایش درآمد دهقانان و همچنین درآمدهای
صادراتی کشور . امروزه ، مشکل این نیست که چگونه محصول اضافی تولید کنیم ،
بلکه مشکل این است که چگونه محصول اضافی را به مردم محتاج برسانیم . م . م . (انگل . ۹)

۴۸-۱-۶

بازاریابی و بازاریارداری

ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران . دوره ی ۳۹ (آبان ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۶۴ : ۵ - ۷

بازاریابی ، اکنون به صورت یک تکنیک تازه درآمده است . در این
زمینه ، تبلیغات مقرون به حقیقت در معرفی و عرضه ی کالا نقش مؤثری دارد .

پس از بازاریابی ، بازاریابی — یعنی حفظ بازاریابی فروش — اهمیت اساسی دارد .

در بازاریابی و بازاریابی ، سه اصل : کیفیت کالا ، بهای کالا ، و بالاخره نحوه ی عرضه ی آن ، دارای اهمیت هستند . تقلب در جنس کالا و ثابست نگاه داشتن یا افزایش قیمت ، به بازاریابی کالا لطمه می زند ؛ و اگر فروشند . نتواند کالای خود را به نحو مناسبی عرضه کند ، مشتریان خود را از دست خواهد داد . در نحوه ی عرضه ی کالا باید ضمن مراعات سلیقه و طبع مشتری ، از تبلیغات سالم ، بازاریابی مکاره و نمایشگاههای ثابت و سیار استفاده کرد . م . م . م . (انگلند ۱۱)

۶۸ — ۱ — ۷

باززرگانی پایاپای .

ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران . دوره ی ۳۹ (مهر ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۶۳ : ۵ — ۷

معاملات پایاپای ، بهترین نوع بازرگانی خارجی است که موجب تعادل در مبادلات و حفظ موازنه ی ارزی کشور می گردد . در مورد کشورهای در حال رشد ، روش پایاپای به سود استقلال سیاسی و اقتصادی و افزایش ثروت عمومی تمام می شود ؛ و از تورم کالاهای داخلی جلوگیری می کند ؛ و آنان را در عرصه ی بازرگانی جهانی از رقابت در امان می دارد . کشورهای کم رشد ، با قبول این اصل ، از شرایط خاص استثماری و تحمیلات تازه ی اقتصادی نجات می یابند .

معاملات پایاپای ایران با کشورهای بلوک شرق در چهل سال اخیر ، روشن کننده ی این مدعا است ؛ زیرا ایران از این طریق توانسته است ضمن افزایش تولیدات ، و توسعه ی سطح زیر کشت ، و ترقی درآمد سرانه ی ملی ، از تورم کالاهای صادراتی و شیوع بیکاری جلوگیری نماید ؛ و به موازات آن ، برنامه ی

صنعتی کردن کشور را با سرعت بیشتر و بهره برداری چشمگیر تر عملی
سازد م . م . م (انگل . ۷)

۸-۱-۴۸

تغییر روش در سرمایه گذاری (ترجمه)
ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران . دوره ی ۳۹ (مهر ۱۳۴۷)
شماره ی ۱۶۳ : ۲۷ - ۲۹

در کشورهای اروپایی ، سرمایه گذاری خارجی به صورت عامل خطرناکی
علیه استقلال سیاسی و اقتصادی درآمده است . در گذشته ، موازنه ی
سرمایه گذاری متقابل میان آمریکا و اروپا ، در جهت خروج بیشتر سرمایه از اروپا
به آمریکا سیر می کرد ؛ ولی اینک خروج سرمایه از آمریکا به قاره اروپا به سرعت
افزایش یافته است . این مسأله باعث نوعی خصومت علیه سرمایه گذاری آمریکا
گردیده است .

برخی معتقدند که در آینده وضع عوض خواهد شد ؛ ولی تا عملی
شدن این اعتقاد راه درازی در پیش است . م . م .

۹-۱-۴۸

سپهری ، اسفندیار : حمل و نقل نفت از راه دریا
ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران . دوره ی ۳۹ (آبان ۱۳۴۷)
شماره ی ۱۶۴ : ۲۵ - ۳۲

میزان حمل و نقل نفت از راه دریا ، روز به روز افزایش می یابد ؛ و
امروزه بیش از نیمی از تجارت دریایی بین المللی را تشکیل می دهد . ظرفیت
کشتیهای نفتکش نیز بیش از دو و نیم برابر افزایش یافته است .

در سالهای ۱۹۵۰-۱۹۶۶، صادرات نفت آمریکا ۱۰ برابر کاهش یافت و صادرات نفت حوزه ی کاراییب نیز به نیم رسید؛ و در عوض، میزان تجارت نفت خاورمیانه بالا رفت. همچنین تحولات عمده ای در بازرگانی نفت در نقاط مختلف جهان به وجود آمد.

بسته شدن کانال سوئز بار دیگر ترتیب عادی حمل و نقل از راه دریا را به هم زد.

احتیاجات نفتی اروپای غربی به طور عمده از خاورمیانه و آفریقای شمالی، احتیاجات ژاپن از خاورمیانه، و احتیاجات آمریکای شمالی بیشتر از حوزه ی کاراییب تأمین می شود.

برآورد شده است که، حمل نفت با کشتیهای بزرگ ۲۰۰٫۰۰۰ تنی از طریق طولانی دماغه ی امید، به صرفه تر از حمل آن با کشتیهای کوچک از طریق کانال سوئز است؛ و همچنین گمان می رود که احساس نیاز به نفتکش بیشتر، سریعتر از میزان حمل و نقل نفت افزایش یابد. م. م. م. (انگلا. ۱۲)

۱۰-۱-۸۶

شاملو، محسن: نقش اتاقهای بازرگانی.

ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران، دوره ی ۳۹ (مرداد ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۶۱: ۲۷-۲۸

نقش اتاقهای بازرگانی در کشورهایی که از روش "اقتصاد آزاد" پیروی می کنند، به طور اساسی، نزدیک کردن هدفهای دولت به فعالیت های بخش خصوصی است. اتاق بازرگانی از یک سو بخش خصوصی را راهنمایی می کند که در چه رشته هایی سرمایه گذاری نماید؛ و از سوی دیگر، سازمانهای دولتی را در بهره برداری از سرمایه های به کار افتاده کمک می کند. به طور خلاصه، اتاق بازرگانی، هم نقش ارشادی دارد و هم میان بازرگان و دولت نقش میانجی را

بازی می‌کند؛ به این ترتیب، در کشورهای پیشرفته، اتاقهای بازرگانی، در تنظیم خط مشی اقتصادی، مشاوریندیک دولت به شمار می‌روند. اتاقهای بازرگانی ایران هم اکنون به این مرحله نزدیک شده‌اند. م. م. م. (انگل. ۱۶)

۱۱-۱-۴۸

شاملو، محسن: وظیفه‌ها و هدفها در اتاقهای بازرگانی
ماهنامه‌ی اتاق بازرگانی تهران، دوره‌ی ۳۹ (شهریور ۱۳۴۷)
شماره‌ی ۱۶۲: ۱۱-۱۳

وظایف و هدفهای اتاقهای بازرگانی- با اندکی تفاوت- در تمام کشورها، عبارت است از: همکاری با دولت در تنظیم امور بازرگانی، برقراری رابطه بین بخش خصوصی و بخش عمومی، کمک به توسعه‌ی صادرات، کوشش در بازاریابی، نظارت در بهبود کالاهای بازرگانی و فرآورده‌های صنعتی. اتاقهای بازرگانی می‌توانند با استفاده از تجربیات خود، بهترین طرحها را تنظیم کنند؛ و با ایجاد نظم و ترتیب در بازرگانی داخلی و خارجی، از زیان بازرگانان جلوگیری نمایند. به این ترتیب، اتاقهای بازرگانی برای بخش خصوصی نقش مهمی را بازی می‌کنند، و بهترین پیشنهادهای اجرایی را در اختیار دولت می‌گذارند.

این اتاقها، همچنین اطلاعات لازم را در اختیار مدیران امور بازرگانی صنعتی، کشاورزی، مالی، مالیاتی، و سایر رشته‌های اقتصادی می‌گذارند و برای آنان صلاح‌اندیشی می‌کنند؛ مثلاً رشته‌های صنعتی و کشاورزی، با اطلاعاتی که اتاقهای بازرگانی در اختیار آنان می‌گذارند، می‌توانند بازارهای خود را توسعه دهند و یا بازارهای جدیدی بیابند. (ناتمام) م. م. م. (انگل. ۱۳)

شاملو ، محسن : وظیفه ها و هدفها در اتاقهای بازرگانی .
ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران . دوره ی ۳۹ (مهر ۱۳۴۷)
 شماره ی ۱۶۳ : ۸ - ۱۰

کار دیگر اتاقهای بازرگانی ، همکاری با دولت در برقراری و توسعه ی روابط بازرگانی با کشورهای خارجی است . در کشورهای آزاد ، بازاریابی به عهده ی اتاقهای بازرگانی نهاده شده است . این اتاقها برخی اوقات حتی توانسته اند بین کشورها رابطه ی سیاسی ایجاد کنند .
 هیأت های بازاریاب که به کشورهای خارج عزیمت می کنند ، باید به روانشناسی و جامعه شناسی ملل مختلف آشنا بوده و از وضع جمعیت کشورها اطلاعات آماری داشته باشند ؛ جغرافیای اقتصادی کشورها را بشناسند و از وضع اقتصاد عمومی آنها آگاه باشند . در برنامه ی بازاریابی ، امر جلب سیاح نیز بایستی برعهده ی اتاقهای بازرگانی گذاشته شود . (ناتمام) . م . م . (انگل . ۱۴)

شاملو ، محسن : وظیفه ها و هدفها در اتاقهای بازرگانی .
ماهنامه ی اتاق بازرگانی تهران . دوره ی ۳۹ (آبان ۱۳۴۷)
 شماره ی ۱۶۴ : ۱۳ - ۱۵

همکاری با دولت در زمینه ی آموزش بازرگانی ، صنعتی و کشاورزی و غیره ، کاری است که در کشورهای آزاد برعهده ی اتاقهای بازرگانی است ؛ زیرا امکانات بخش خصوصی برای اینگونه تعلیمات فراوان است . بعلاوه ، این رشته اکثراً باید جوابگوی احتیاجات بخش خصوصی باشد . گسترش این نوع تعلیمات ، در طرز تفکر و نحوه ی فعالیت تمام کسانی که با رشته های مختلف اقتصادی تماس دارند ، اثر می گذارد و بازده صنعتی را - که یکی از علل عمده ی بازاریابی و بازاریارداری است - تأمین می کند . م . م . م . (انگل . ۱۵)

صدری ، ناصر: پلّه ی اول کنترل کیفیت تصمیم اساسی است:
چه کالایی تولید کنیم ؟

استاندارد • (دی ۱۳۴۷) • شماره ی ۱۴ : ۳۱ - ۳۵

به منظور تولید يك کالای جدید ، باید پیش از همه به سه سؤال پاسخ داد. شود : ۱- ماهیت کالا ۲- میزان تهیه ی کالا ۳- چگونگی فروش کالا ؛ و مهمترین مرحله ، کنترل کیفیت کالا است.

در مورد تعیین ماهیت کالا ، سازنده می تواند حتّا کالایی تهیه کند که قبلاً بازار نداشته است ؛ و تنها کافی است که آن کالا مورد احتیاج جامعه باشد . در بسیاری موارد ، می توان بازار کالای وارداتی را در دست گرفت ، به شرط آنکه کالا با قیمت کمتری عرضه شود . در این مورد باید آمار دقیق کالای مزبور را از منابع گوناگون به دست آورد و آن را نقد و بررسی کرد . سپس باید با توجه به تمام عوامل مساعد و نامساعد ، مسأله ی قیمت را مورد مطالعه قرار داد .

پس از آن برای تعیین گنجایش بازار ، باید رشد اقتصاد عمومی و بازار آینده را پیش بینی کرد ؛ و برای این کار می توان معیارهای توسعه ی درآمد ملی ، ازدیاد جمعیت و بخصوص ازدیاد تمایل به مصرف يك کالا را به کار برد . م . م . م • (انگل • ۱۱)

فرونطار: استاندارد • کردن و تجارت خارجی • ترجمه ی قدرت الله معمارزاده
استاندارد • (خرداد ۱۳۴۷) • شماره ی ۱۰ : ۳۱ - ۳۷

استاندارد • کردن ، وسیله ی مهمی برای توسعه ی تجارت و بخصوص تجارت خارجی است . تجارت خارجی از دو جزء صادرات و واردات تشکیل شده است ؛ و به این ترتیب به صادرات و واردات باید به يك اندازه توجه کرد .

استانده کردن ، بر حسب دو عامل سطح زندگی عمومی کشور و میزان پیشرفتهای تکنولوژیک فرق می کند . کشورهای عقب مانده ، در زمینه ی صادرات شرایط خریداران ، و در مورد واردات شرایط فروشندگان را اجباراً می پذیرند . کشورهای در حال توسعه باید به جنبه های فنی اقتصاد ، و از آن جمله به استاندارده کردن ، توجه کنند ؛ زیرا این امر ، خریداران خارجی را از نگرانی نجات می دهد و آنها را جلب می کند .

ممکن است يك استاندارده ی ملی جنبه ی بین المللی پیدا کند ؛ یا يك استاندارده ی بین المللی تحت تأثیر تجارت خارجی به وجود آید ؛ و یا يك استاندارده ی صادراتی تحت تأثیر سلیقه و سفارش بازاریك یا چند کشور معین پیدا شود . در هر صورت ، این امر باعث افزایش تولید محصول استاندارده شده می گردد .

استانده کردن واردات ، در عین حال می تواند در موازنه ی ارزی

تأثیر بگذارد . م م م م

پزشکی

۱۶-۱-۴۸

پیرزاده ، م (و) صادق زاده اسکویی ، م : رادیوترابی در چشم

پزشکی (قسمت دوم) : درمان تومورهای چشم

داروپزشکی . دوره ی هفتم (آذر ۱۳۴۷) شماره ی اول : ۵۴-۵۷

ابتدا درباره ی درمان تومورهای خوش خیم از قبیل : همانژیوم ، پاپیلوم

و کلویید به وسیله ی اشعه ی X بحث شده ، و سپس نحوه ی درمان تومورهای

بد خیم پلک ، تومورهای بد خیم نواحی ملتحمه ، لمبوقریه ، تومورهای داخل چشم ،

تومورهای اولیه ی کاسه ی چشم و تومورهای غده ی اشک به وسیله ی اشعه ی X ،

شرح داده شده است . ۱۰ ن . (انگل . ۴۵)

۱۷-۱-۴۸

پیروز عزیزی ، ص (و) سعیدی ، پ (و) سرلتی ، (و) شریعت ، ش

(و) سیار ، ن : گزارش يك مورد نادراز آشفته گیهای حاصل از

انباشتگی لیپیدها

مجله ی چشم پزشکی ایران . (مهر ۱۳۴۷) شماره ی اول :

۲۳-۲۹

شرح يك مورد نادراز آشفته گی حاصل از انباشتگی لیپیدها است

که در يك پسر شانزده ساله از اهالی گرمسار دیده شده است . بیمار از کودکی به بزرگی طحال و کبد ، تبهای متناوب ، و خونریزی متناوب مبتلا بود . در امتحانات چشمی ، تجمع چربی در سلولهای گانگلیونی شبکیه دیده شد که نتیجه آن دید چشم بیمار تا چند دهم کسر شده بود . در پونکسیون بیوپسی کبد ، پس از برداشت نسج و رنگ آمیزی لایه سلولهای پارانشیم کبدی ، ارتشاحی از سلولهای رتیکولی که به صورت منفرد یا دسته جمعی قرار داشتند ، دیده شد . بیمار مبتلا به یکی از امراض انباشتگی بود که قبلاً شش مورد آن در دنیا گزارش شده و این گزارش هفتمین مورد آن است ۱۰ ن . (انگل . ۴۴)

۴۸-۱-۱۸

خرم ، ج : یون منیزیم و نقش آن در تبدلات سلولی . داروپزشکی . دوره ی هفتم (آذر ۱۳۴۷) شماره ی اول : ۶۰-۶۳ بدن هر فرد عادی ، بیست گرم منیزیم دارد ، که نود و هشت درصد آن در سلولها و استخوان بندی است ؛ بسیاری از آنزیمها برای عمل عادی خود احتیاج به منیزیم دارند ؛ و به همین دلیل این ماده در تبدلات سلولی نقش اساسی دارد ؛ در این مقاله ، درباره ی عوارض کمبود منیزیم در بدن ، خواص دارویی این ماده ، و نیز نقش یون منیزیم در متابولیسم مواد گلوکوسیدی ، لیپیدی و پروتئینی بحث شده است ۱۰ ن . (انگل . ۴۲)

۴۸-۱-۱۹

رادپور ، م : يك مورد فیبریلاسیون بطنی عود کننده در جریان انفارکتوس میوکارد ، و درمان آن . مجله ی دانشکده ی پزشکی مشهد . دوره ی یازدهم (تیر ۱۳۴۷) شماره ی دوم : ۱۶۶-۱۷۹ گزارشی است از يك مورد فیبریلاسیون بطنی ابتدایی در جریان

انفارکتوس میوکارد در مردی چهل و شش ساله ، که سریعاً تشخیص داده شده و درمان گردیده است ؛ وسیله ی درمان ایجاد شوک با دستگاه كول تك ، ابتدا با ششصد کیلووات نیرو و چهارصدم ثانیه زمان بوده ، که ضربان قلب بیمار بازگشت کرده است . پس از چندین ساعت ، مجدداً حالت فیبریلاسیون عود می کند ؛ ابتدا شوکی با ششصد و پنجاه کیلووات به مدت چهارصدم ثانیه داده می شود که بی اثر می ماند ؛ دو دقیقه پس از ماساژ قلبی و تنفس دهان به دهان ، شوکی با هفتصد و پنجاه کیلووات به مدت شش صدم ثانیه داده می شود ، که در نتیجه ی آن ضربان قلب مجدداً آغاز می گردد . بیمار پس از گذراندن دوران مورد لزوم در بیمارستان برای گذراندن دوره ی نقاهت به خانه فرستاده می شود . ۱۰ ن . (انگل . ۴۸)

۴۸-۱-۲۰

سادات اخوی ، مرتضی (و) مرشد ، علی (و) قندی ، شهریار :

گزارش دو مورد سرطان پستان مرد

مجله ی دانشکده ی پزشکی تهران . دوره ی بیست و ششم

(مهر ۱۳۴۷) شماره ی اول : ۶۹ - ۷۵

گزارش دو مورد سرطان مرد در بخش جراحی سه بیمارستان پهلوی است . بیمار اول ، مردی چهل و سه ساله از اهالی مروست یزد ، هشت ماه پیش از مراجعه ، غده ی کوچکی در نوك پستان چپ احساس کرده که تا دو ماه بزرگ می شده ولی رشد آن متوقف می شود ؛ ولی به تدریج زخمی می شود ، هنگام مراجعه ، زخمی به قطر تقریبی دو سانتیمتر با عمق متوسط و کناره های غیر مشخص و خون چکان داشته است . زخم بدون درد بوده ، دو نوك پستان تقارن طبیعی خود را از دست داده بودند . ظاهر پوست نوك پستان شبیه پوست نارنج و در لمس غده ای به اندازه ی یک گردو چسبیده به پوست و ثابت به عضلات داشته اند ؛ بیمار تحت عمل جراحی قرار گرفت ، و نتیجه ی آزمایش آسیب

شناسی ایتیلیوما انفیلتران را نشان داد؛ پس از عمل جراحی، بیمار رادیوتراپی شد و مرخص گردید. بیمار دوم، مردی شصت ساله، اهل یکی از دهات یزد، به علت وجود غده ای در پستان چپ بستری شد؛ غده از نه ماه پیش پدید آمده تدریجاً بزرگ شده بود؛ غده درد یا مزاحمت نداشته ولی بیمار یک ماه پیش از مراجعه سرخی و سوزش زیر غده احساس می کرده است؛ در معاینه ی پوست پستان شبیه پوست نارنج در لمس غده چسبیده به پوست و نسج عضلانی زیرین اندازه ی پرتقال حس می شد؛ بیمار تحت عمل جراحی قرار گرفت، و نتیجه ی آزمایش آسیب شناسی یک لیمفوم بدخیم با سلولهای نوع رتیکولر نشان داد. پس از جراحی، بیمار رادیوتراپی و مرخص شد. ۱۰۰ ن. (انگلا ۰ ۴۹)

۴۸-۱-۲۱

سعیدی، ا: عینک نامرئی و ارتوپتیک

مجله ی دانشکده ی پزشکی تهران، دوره ی بیست و ششم

(مهر ۱۳۴۷) شماره ی اول: ۴۹ - ۵۱

در این مقاله، نویسنده، مزایای عینک نامرئی نسبت به عینک معمولی را مورد بحث قرار داده، و به کاربردن کنتاکت لنز را از نظر بهبودی بیماران با عیب انکسار، کمک فوق العاده ای به ارتوپتیک دانسته است، مخصوصاً در مواردی که دید دو چشم با به کاربردن عینک معمولی مساوی نمی شود. ۱۰۰ ن. (انگلا ۰ ۵۰)

شمس، غ (و) نقدی، م: پژوهش‌های علمی مرکز چشم پزشکی بیمارستان
 فارابی، مطالعه و عکسبرداری ته چشم به کمک محلول فلورسین
مجله‌ی چشم پزشکی ایران، دوره‌ی اول (مهر ۱۳۴۷) شماره‌ی
 اول: ۹ — ۱۶

درباره‌ی ارزش عکسبرداری ته چشم پس از تزریق محلول سدیم
 فلورسین داخل ورید و بیخطر بودن این عمل بحث شده است؛ و پیش‌بینی شده
 که با تکمیل وسایل کار و تهیه‌ی انواع مختلف فیلتر و آنژیوگرافی رتین جز
 امتحانات روزمره‌ی هر بخش فعال چشم پزشکی گردد ۱۰ ن. (انگد ۵۱)

صدوقی، قوام: پارگیهای غشای دسمه
مجله‌ی چشم پزشکی ایران، (اسفند ۱۳۴۷) شماره‌ی دوم:

ابتدا از علل پیدایش غشای هیالین شیشه مانند در پشت قرنیه — که
 در اثر کنده شدن آندوتلیوم در اثر ضربه‌ی بخصوص هنگام تولد پیدا می‌شود —
 بحث شده است؛ و سپس دو مورد این بیماری شرح داده شده است: مورد اول
 در جوان نوزده ساله‌ای است که به علت کم بودن دید چشم چپ مراجعه کرده
 است. در معاینه، دید چشم چپ یک بیستم و دید چشم راست طبیعی بود.
 است؛ در معاینه‌ی چشم چپ با بیومیکروسکوپ، کدورت قرنیه در عمق و چند نوار
 باریک در پشت قرنیه دیده شده که رنگ آنها شفاف و تعداد آنها چهار
 بوده است. رشته‌ها به طور مایل از بالا به پایین و داخل ادامه داشته و
 طول آنها نیز یکنواخت نبوده است. در مورد دوم که جوانی دوازده ساله
 بوده و نظیر مورد اول با فورسپس به دنیا آورده شده، دید چشم راست

محدود و در حدود يك پنجاهم بوده و كدورت قرنیه ی او حتا با چشم غیر مسلح نمایان بوده است. در معاینه با بیومیکروسکوپ در این بیمار نیز شیارها و نوارهایی در سطح خلفی قرنیه دیده شد که با هم کاملاً موازی نبودند، ولی همگی کم و بیش شفاف بودند. ۱۰ ن . (انگلا . ۴۷)

۴۸ — ۱ — ۲۴

صدوقی ، قوام : دیستروفی تیکولالتای قرنیه
مجله ی چشم پزشکی ایران . دوره ی اول (مهر ۱۳۴۷) شماره ی
 اول : ۱۷ — ۲۲

شرح حال دو بیمار در بخش چشم پزشکی بیمارستان فارابی تهران است. بیمار اول زن بیست و پنج ساله ای است که در هر دو چشم او عوارضی وجود دارد . عارضه ی قرنیه ی چشم چپ شبیه محل برخورد سنگ به شیشه ی اتومبیل بوده است و در چشم راست که ضایعه پیشرفته تر است ، هرچند ماه يك بار حالت التهاب قرنیه همراه با تورم و خوف النور و اشک ریزی ظاهر می شده که با معالجاتی بهبودی می یافته است. بیمار دوم مردی چهل و نه ساله است که نیز علائمی در هر دو چشم او وجود داشته ، و در ظرف دو سال ، سه بار در چشم راست و يك بار در چشم چپ علائم التهاب قرنیه پیدا کرده است. علاوه بر دو مورد فوق ، از دو مورد دیگر بیماری در مقاله یاد شده که شرح حال آنها آورده نشده است. ۱۰ ن . (انگلا . ۴۶)

کرمی نژاد 'م . ح . (و) آرمین 'ک : عفونت داخل رحمی و راههای سرایت عفونت به جلین ' بررسی سلدیوم عفونت آملیون درصد وینجاه کالبد گشایی .

مجله ی دانشکده ی پزشکی تهران ' دوره ی بیست و ششم

(آبان ۱۳۴۷) شماره ی دوم : ۱۱۲ - ۱۳۰

ابتدا تاریخچه ی عفونت داخل رحمی و سپس راهها و علل پیدایش آن مورد بحث قرار گرفته است . ضایعات آسیب شناسی و طرق تشخیص و پیشگیری نیز شرح داده شده است . در این نوشتار از علت مرگ و میراتیومی نوزاد و مرده زاد که در مدت يك سال در آزمایشگاه آسیب شناسی بیمارستان زنان بررسی شده ، نیز بحث شده است . علل مرگ و میرتی و دود درصد مربوط به عفونت بوده که هجده درصد آن منشأ داخل رحمی داشته و چهارده درصد بعد از تولد نوزاد آلوده شده است . بیست و دود درصد موارد مرگ و میر مربوط به عوارض زایمانی ، و چهارده درصد به علت ناهنجاریهای مادرزادی ، و بقیه به علل مختلف دیگر بوده است . عوارض زایمانی بیشتر سبب مرده زایی ، و عوارض عفونی داخل رحمی بیشتر سبب مرگ نوزاد پس از تولد بوده اند . ۱۰۰ ن . (انگله ۴۰)

کمانگر ، ت : کروماتوگرافی رنگهای خوراکی بر روی سفادوکس

مجله ی داروپزشکی ' دوره ی هفتم (آذر ۱۳۴۷) شماره ی اول :

نحوه ی جدا کردن رنگهای خوراکی به وسیله ی کروماتوگرافی روی

سفادوکس به طور خلاصه مورد بحث قرار گرفته و توضیح داده شده است که سفادوکس G25 که دانه های آن بسیار زیست ، برای این منظور بسیار مناسب است ؛ تکنیک عمل با محلولهای جداکننده ی مختلف و نتایج آن مختصراً شرح داده شده

است. ۱۰ ن. ۰ (انگ. ۰ ۳۹)

۴۷-۱-۴۸

گرجی، ج: در رفتگی مادرزادی مفصل هانش
مجله ی دانشکده ی پزشکی تهران، دوره ی بیست و ششم

(آبان ۱۳۴۷) شماره ی دوم: ۲۰۲-۲۱۲

نویسنده، ابتدا شرح مبسوطی درباره ی علیم بالینی تشخیص و درمان بیماری در کودکان بزرگتر از يك سال داده است؛ سپس شرح حال دو بیمار داده شده: یکی پسر پنج ساله ای با در رفتگی مادرزادی مفصل هانش چپ که با عمل جراحی سالتز غرضه ی او اصلاح شده است؛ به طوری که يك سال بعد از عمل، حفره ی کوتیلوئید دارای عمق کافی برای نگهداری سرفور بوده و طفل به خوبی راه می رفته است و هیچگونه ناراحتی لنگش و یا کوتاهی عضو نداشته است. مورد دوم، پسر سه سال و نیمه ای که به علت در رفتگی هر دو مفصل هانش تحت عمل سالتز قرار گرفته و ضایعه ی او بهبودی یافته است. ۱۰ ن. ۰ (انگ. ۰ ۳۸)

۴۸-۱-۴۸

لشگری: استفاده از برودت در چشم پزشکی
مجله ی چشم پزشکی ایران، (اسفند ۱۳۴۷) شماره ی دوم:

۴۳-۵۰

در این نوشته، موارد استفاده از برودت در چشم پزشکی - بخصوص در درمان گلوکوم (سایکلوکراتوتراپی) - شرح داده شده است. تکنیک عمل به طور دقیق و مفصل ذکر شده، و در پایان نتایج عمل سایکلوکراتوتراپی در دو بیمار یکی مرد سی و هشت ساله ای اهل افغانستان و دیگری خانم سی و نه ساله ای اصل

د زفول ښه شرح داده شده است، که عمل هر دو بیمار موفقیت آمیز بوده
است ۱۰ ن . (انگله ۴۱)

۴۸-۱-۲۹

مشایخی، م (و) همایون، ت: بیمارهای دیگر گلیلمو یا اریترولوکوز حاد
مجله ی چشم پزشکی ایران، دوره ی اول (مهر ۱۳۴۷) شماره ی
اول: ۳۰ - ۳۵

گزارش يك مورد بیماری در بخش کودکان است که در کودک سه ساله ای
در تهران دیده شده است. بیمار به علت تبهای نامرتب، بیقراری، رنگ
پریدگی، ورم پلکها و پاها که مدت دو ماه پیش از مراجعه پیدا شده، به طبیب
برده شده است. بیمار، در معاینه ی کبد بزرگ و نیز در بعضی نقاط، آدنویاتی
داشته است. شمارش گلبول قرمز دو میلیون و پانصد و شصت هزار و شمارش گلبول
سفید بیست و سه هزار و هشتصد در میلیمتر مکعب بوده است. در آزمایش خون
سطحی، میلوسیت و متامیلوسیت دیده شد. سربمانتاسیون در ساعت اول صد و
چهل و چهار و در ساعت دوم صد و پنجاه میلی متر؛ و در آزمایش بعدی به ترتیب چهل
و پنج و نود و چهار میلیمتر بوده است؛ در آزمایش مغز استخوان، در بعضی نواحی
علائم اریترولوسمی و در بعضی نواحی دیگر علائم لوسمی منوسیتیر دیده شد. در
امتحان چشم، اغزوفتالمی دو طرفه دیده شد. در عکسهای تهیه شده از ته
چشم، در يك سری علائم کم خونی و در سری دیگر علائم انفیلتراسیون لکوستیرو
اریتروسیتیر دیده شده است. این نخستین گزارش علائم و عوارض چشمی بیمار
دی گوگلیلمو است ۱۰ ن . (انگله ۴۲)

نیکخو، م. ع. : کلیه و دیابت

مجله‌ی دانشکده‌ی پزشکی تهران • دوره‌ی بیست و ششم

(مهر ۱۳۴۷) شماره‌ی اول : ۱۲-۲۶

نویسنده در این مقاله از عوارض کلیوی دیابت بحث کرده و این

عوارض را در سه گروه زیر مورد بحث قرار داده است : ۱- عفونت کلیوی یا

پیلونفریت ۲- آزرده‌ی فساد‌ی گلومرول یا گلومرولوپاتی دژنراتیو و یا گلومرولواسکلروز

۳- اختلال کلیوی در جریان اغمای دیابت فیزیوپاتولوژی علایم بالینی و طرز درمان

این عوارض در مقاله به طور مفصل بحث شده است ۱۰ • ن • (انگل ۴۳)

جامعه‌شناسی

۳۱-۱-۴۸

ابراهیم زاده ، عیسی : مسایل نیروی انسانی در جامعه ی روستایی
ایران

کتاب روستا • (تیر ۱۳۴۸) • شماره ی ۵ : ۳۷ - ۵۱

بحثی است در مسایل نیروی انسانی در روستا ، مخصوصاً کم کاری و
اشتغال ناکامل روستاییان ، که با استفاده از نتایج سرشماری سالهای ۳۵ و ۴۵
تهیه شده است • ع • ن • (انگل • ۷۸)

۳۲-۱-۴۸

استاینر ، جورج : گفت و گویی با کلودلوی استروس • ترجمه ی ایرج
خجندی •

نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) • شماره ی ۲ :

۳۹ - ۵۱

گفتگویی است علمی با کلودلوی استروس انسان شناس معاصر فرانسوی
وپایه گذار مکتب اصالت ساخت ، در زمینه های زیر : ۱- انسان شناسی به عنوان
علم انسان ، قوم شناسی و قوم نگاری • ۲- اختلاف نظرلوی استروس با مارکس ،

سازتر، فروید و پیونگ، به ترتیب در مسایل مربوط به: فرهنگ، آگاهی اقوام ابتدایی،
 اسطوره های فردی و جمعی، و امکان انتقال اسطوره ها از راه ژنهای توارش.
 ۳- تغییراتی که انسان شناسی می تواند در موضوع مطالعه ی خود (اقوام
 ابتدایی) ایجاد کند، و آینده ی انسان شناسی. ۴- زبان شناسی مکتب
 تحلیل زبانی، و نقش اساسی زبان شناسی در فهم جامعه ی بشری. ۵- مناسبات
 طبیعت و فرهنگ. ۶- نظریات تازه ی لوی استروس درباره ی موسیقی ع. ن.

۴۸-۱-۳۳

اشرف، احمد: انواع معیشت و سکونت در آبادیهای شهرستان فردوس
کتاب روستا • (تیر ۱۳۴۸) • شماره ی ۵: ۵۲-۶۶

تحقیقی است در مسایل جامعه شناسی شهری و روستایی منطقه ی
 فردوس شامل موقع طبیعی منطقه، الگو و ریخت شناسی، سکونت در آبادیهای
 فردوس، ویژگیهای زندگی اقتصادی و اجتماعی، قشرها و گروههای اجتماعی در
 شهرستان فردوس، بالاخره زندگی اقتصادی و مسکن در شهر فردوس ع. ن. • (انگل ۷۵)

۴۸-۱-۳۴

اشرف، احمد: جامعه شناسی سیاسی ماکس وبر
سخن • دوره ی هفدهم (اسفند ۱۳۴۶ و فروردین ۱۳۴۷) •
 شماره ی ۱۰-۱۱ و ۱۲: ۱۰۰۹-۱۰۲۰ و ۱۰۸۸-۱۱۰۵

ماکس وبر، شالوده ی هر نظام سیاسی در هر اجتماع سیاسی را برپایه ی
 اعمال قدرت مشروع از طرف قشر حاکم، و اطاعت اعضای اجتماعی می داند؛ وسلطه ی
 مشروع در تاریخ اجتماعات سیاسی را در صورتی عقلی: سنتی، رسالت آوری
 پیشوا و قانونی و عقلایی طبقه بندی می کند. در سلطه ی مشروع سنتی، دلایل مشروع

بودن فرمان دادن و اطاعت کردن ، دوام این رابطه از زمانهای گذشته است . صورت نوعی از لحاظ روابط فرمانروا و سران حکومت دارای صور سه گانه ی حکومت سالمند سالاری و پدر سالاری ، حکومت پاتریمونیا ل ، حکومت فئودالی است . در سلطه ی مشروع پیشوایی ، دلیل مشروعیت فرمان دادن و فرمان بردن ، فره ی ایزدی و خصایل خارق العاده ی شخص پیشوا است ، و سازمان اداری وجود ندارد . در سلطه ی مشروع قانونی و عقلایی ، دلیل مشروع بودن فرمان دادن و اطاعت کردن ، عقلایی و قانونی بودن دستگاه حکومت است ، و نوع سازمان اداری چنین نظامی را بوروکراسی می نامند . در این مقاله ، ماهیت و طبیعت هر یک از صور نوعی مذکور و سازمانهای اداری مربوط به آنها به تفصیل مورد نقد و تحلیل قرار گرفته است . ۱۰۱۰ (انگل . ۷۷)

۳۵-۱-۴۸

اشرف ، احمد : دایرة المعارف بین المللی علوم اجتماعی
نامه ی علوم اجتماعی . دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) . شماره ی

۲ : ۲۲۶ - ۲۲۹

مقاله ای است در معرفی :

International Encyclopedia of The Social Sciences

که در سال ۱۹۶۸ در هفده مجلد منتشر شده است ؛ تدوین فرهنگنامه ی علوم اجتماعی کاری بزرگ و سودمند و معرف موقعیت کنونی علوم اجتماعی در جهان غرب است . با آنکه چنین دایرة المعارفی روشنگر توافق گروهی از صاحب نظران علوم اجتماعی و نشان دهنده ی این واقعیت است که امروز در باره ی بسیاری از مفهوما و نظریه ها و مسایل علوم اجتماعی میان علمای اجتماع اشتراك نظر وجود دارد ، ناگفته نباید گذاشت که گفته های دایرة المعارف حجت نیست ، و در باره ی بسیاری از مسایل مطروحه در این مجموعه گفتنی بسیار است و اختلاف سلیقه و نظر

۳۶-۱-۴۸

اشرف، احمد: شهر و ده در ایران
نامه‌ی علوم اجتماعی • دوره‌ی اول (زمستان ۱۳۴۷) • شماره‌ی ۲:
۲۲۱ - ۲۲۵

نقدی است بر کتاب:

City and Village in Iran: Settlement and Economic the
Kerman Basin.

اثر پل وارد انگلیسی، همراه با ترجمه‌ی نتیجه‌ی کتاب، ماهیت تسلط شهر و رشد
شهرنشینی در دوره‌های فتووالی پیشین و ادامه‌ی حیات آن در دوره‌ی جدید
از لحاظ جغرافیایی نتایج چندی داشته است: تا به حال وظایف منطقه‌ای
شهرهای خاورمیانه مورد توجه قرار نگرفته است؛ و شهرهای این منطقه به عنوان
انبارهای تجارت بین المللی توصیف شده‌اند • توصیف متداول مرسوم از روستاهای
خاورمیانه به عنوان سکونتگاههای مجزا، همگون و خودمصرف، حتّا از آن هم
تحریف شده تراست؛ چرا که، در کرمان سکونتگاههای متّکی به خود وجود
ندارد؛ و اگر تاریخ منطقه به درستی تفسیر شود، هرگز چنین محلهایی پیدا
نمی‌شود • بعلاوه، سکونتگاههای روستایی در منطقه‌ی کرمان، از نظر مشاغل و
ساخت اجتماعی همگون نیستند • سرانجام شواهد و مدارک به دست آمده از کرمان
نشان می‌دهد که تأثیر بسازی در خاورمیانه، الگوهای اجتماعی را به نحوی
عمیقتر از سازمان اقتصادی تغییر داده است ۱۰۱۰ • (انگد ۷۲)

اشرف، احمد: طرحی برای تحقیق طبقات اجتماعی در اجتماع ده
ماهنامه ی دانشجویان دانشسرای عالی سپاه دانش • دوره ی دوم
 (اسفند ۱۳۴۷) • شماره ی ۳- ۴: ۴- ۱۰

در زمان حاضر، هم از نظر تاریخی و هم از نظر سازمان اجتماعی، شکل
 اساسی نظام اجتماعی در مناطق روستایی ایران است. در اجتماع ده - که واحد
 اصلی مطالعات و تحقیقات جامعه شناسی روستایی است - قشر بندی اجتماعی و
 تمایزات و نابرابریهای طبقاتی وجود دارد. طبیعت و ماهیت تمایزات طبقاتی در
 اجتماع ده مبنی بر پایه ی رابطه ی انسان با زمین و مراتب و انواع حق انتفاع از
 زمین و آب است. به طور کلی دو طبقه ی متمایز را در اجتماع ده می توان تمیز
 داد: نخست طبقه ی دارندگان وسایل و ابزارهای تولید، و دیگر طبقه ای که
 فاقد وسایل و ابزارهای تولید است. هر طبقه نیز دارای چند قشر فرعی است.
 در این مقاله، همچنین چگونگی به کار بردن روشهای عینی و ذهنی برای تعیین
 طبقات اجتماعی در اجتماع ده مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته
 است ۱۰۱۰ • (انگلا ۷۶)

اشرف، احمد: فونکسیونالیسم
نامه ی علوم اجتماعی: دوره ی اول (پاییز ۱۳۴۷) • شماره ی ۱:
 ۳۴-۹

فونکسیونالیسم از مهمترین تمایلات نظری در جامعه شناسی معاصر است؛
 و با آنکه عنوان این نحله، از ابداعات قرن حاضر است، اساس و مبنای نظری آن
 را می توان در تاریخ تفکرات مذهبی و اجتماعی و سیاسی از زمانهای قدیم باز یافت.
 در قرن نوزدهم نیز پایه گذاران جامعه شناسی به اصول تحلیل فونکسیون - که

نظام اجتماعی را همچون نظام زیستی موجودات جاندار در نظر می آورد — عنایت خاص داشتند؛ و مکتب اصالت اورگانیزم اجتماعی آنان ریشه ی اصلی فونکسیونالیزم به شمار می آید. در قرن حاضر، جامعه شناسی دورکیمی و انسان شناسی فونکسیون مالدینوفسکی و رادکلیف براون و روانشناسی گشتالت در پیدایش این نحله تأثیر مستقیم داشتند. در جامعه شناسی، تالکت پارسنز و رابرت مرتن پیشروان این نحله هستند. تحلیل فونکسیون که امروزه رونق بسیار پیدا کرده است، دارای جنبه های ایدئولوژیکی برای توجیه وضع موجود، و تمایلی ورای تاریخی است؛ و به تنازع و تضاد و تغییر و تحول نظامهای اجتماعی توجه درخوری ندارد. به اعتباری، فونکسیونالیزم در برابر دیالکتیک پدید آمده و رشد و نمو کرده است. به خاطر آنکه این دو نحله دارای وجوه تشابهی هستند، و هر کدام دارای فوایدی برای تحلیل و تعیین امور اجتماعی اند، لازم است برآیندی از آنها به دست داد. هدف از تدوین این مقاله، از یکسو معرفی مفاهیمی است که در تحلیل فونکسیون به کار می روند، و از سوی دیگر کوششی است برای وضع اصول و مبانی "فونکسیونالیزم دیالکتیک" که برآیندی است از تحلیل فونکسیون و تبیین دیالکتیک ۱۰۱ • (انگل. ۷۳)

۳۹ — ۱ — ۴۸

امانی، مهدی: کنفرانس جهانی جمعیت

نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (پاییز ۱۳۴۷) • شماره ی ۱:

۱۷۹ — ۱۸۰

گزارش کوتاهی است درباره ی کنفرانس جهانی جمعیت که از ۲۱ تا ۲۶

اوت ۱۹۶۷ در سیدنی، استرالیا تشکیل شد ۱۰۱ • (انگل. ۶۸)

امین زاده ، فرخ : برخی از خصوصیات دموگرافیک جمعیت روستایی کشور
کتاب روستا • (تیر ۱۳۴۸) • شماره ی ۵ : ۶۷ - ۷۸

مندرجات مقاله براساس سرشماری عمومی سالهای ۱۳۳۵ و ۱۳۴۵ تهیه
 شده است؛ و محتوی مطالبی است درباره ی : حجم کل جمعیت و میزان رشد
 سالانه ی آن ، توزیع جمعیت روستایی برحسب جنس ، ساختمان و ترکیب سنتی جمعیت
 روستایی کشور ، مهاجرت ، وبالاخره وضع زناشویی در روستاها • ع • ن • (انگلا ۶۹)

امین زاده ، فرخ : رشد جمعیت و مسایل آموزش و پرورش در بیست
 سال آینده

نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (پاییز ۱۳۴۷) • شماره ی ۱ :

۱۵۳ - ۱۶۱

اثرات مستقیم رشد سریع جمعیت در آموزش و پرورش ، به وسیله ی یک
 سلسله پیش بینی هایی درباره ی جمعیت کشور و تعداد دانش آموزان از سال
 ۱۳۴۵ تا ۱۳۶۵ مورد بررسی قرار گرفته است و دورنمایی از تحولات بیست سال
 آینده در این زمینه نشان داده شده است • در این مقاله ، وضع جمعیتی و
 آینده نگری جمعیت ایران ، پیش بینی جمعیت محصلان در بیست و پنج سال آینده ،
 مسأله ی بیسوادی و نتایج اقتصادی رشد سریع جمعیت مطرح شده است • در
 صورتی که جمعیت تحول سریع داشته باشد ، لازم است نهصد و پنجاه و شش هزار
 کودک را بیش از آنچه با رشد آرام پیش بینی شده است ، در آموزشگاهها جا
 داد ؛ و این تعداد برای دوره ی متوسطه نود و چهار هزار نفر دانش آموز اضافی
 خواهد بود ؛ و از نظر کادر آموزشی ، نیاز به بیست و هفت هزار آموزگار و بیست
 هزار دبیر اضافی خواهد بود • از نظر هزینه نیز اختلاف بین دو فرض از پنجاه

میلیون دلار تجاوز می کند ۱۰۱۰ (انگد ۰ ۷۰)

۴۸ — ۱ — ۴۲

پرهام ، باقر (بابك) : علوم اجتماعی و کشورهای زیر سلطه
جهان نو : دوره ی بیست و سوم (زمستان ۱۳۴۷) • شماره ی
۱۰ — ۱۲ : ۴۹ — ۸۰

مقاله ی مفصلی است درباره ی جامعه شناسی انتقادی ، که هم علوم اجتماعی غربی و هم وضع کشورهای زیر سلطه را بادیدی انتقادی ارزیابی می کند • علوم اجتماعی و سرمایه داری ، مفهوما و علت یابیهای نادرست درباره ی منشأ عقب ماندگی کشورهای زیر سلطه همچون مسأله ی جمعیت ، مسأله ی مذهب ، اتنوسانتریزم ، استبداد شرقی ، مسأله ی سلطه وزیر سلطگی و خصوصیات کشورهای زیر سلطه از نظر تقسیم کار بین المللی و اختلافات طبقاتی جهانی در زمینه ی شهر و روستا ، استعمار ، یکپارچگی استراتژیکی امپریالیزم و همدستی طبقه ی کارگر غرب ، با روشن بینی مورد بحث قرار گرفته است ۱۰۱۰ (انگد ۰ ۸۲)

۴۸ — ۱ — ۴۳

حسام وزیری ، افشان : رابطه ی تعلیم و تربیت و شغل نزد کارگران صنایع تهران
نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) • شماره ی
۱۹۶ — ۱۹۷ : ۲

رابطه ی تعلیم و تربیت و شغل نزد کارگران دو کارخانه ی بزرگ از صنایع بخش خصوصی ، مورد بررسی و مقایسه قرار گرفته است • این دو کارخانه ، محصولات مشابهی تولید می کنند و با یکدیگر رقابت دارند ؛ یکی با روشهای

معمولی و تا حدی قدیمی اداره می شود ، و دیگری از روشهای جدید مدیریت استفاده می برد ؛ و نیز درباره ی منشأ اقتصادی اجتماعی کارگران ، میزان سواد و تحصیلات آنان ، آموزشهای ضمن کار و مهارت کارگران ، نحوه ی انتخاب کارگر ، و تأثیر عامل تحصیلات رسمی در استخدام و ارتقای شغلی بحث شده است . ۱۰۱۰ (انگل . ۷۹)

۴۴-۱-۴۸

خسروی ، خسرو : دومین کنگره ی جهانی جامعه شناسی روستایی
نامه ی علوم اجتماعی . دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) . شماره ی ۲ :
 ۲۰۱ - ۲۰۲
 گزارش کوتاهی است از دومین کنگره ی جهانی جامعه شناسی روستایی که
 در اوت ۱۹۶۸ در هلند برگزار شده است . ۱۰۱۰ (انگل . ۸۷)

۴۵-۱-۴۸

دارندورف ، رالف : افسانه ی " جامعه صنعتی " . ترجمه ی علی
 اسدی
نامه ی علوم اجتماعی . دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) . شماره ی ۲ :
 ۷۹ - ۸۸

محتوی حیات اجتماعی هر دوره ی تاریخی را در شیوه ی فکری همان
 دوره می توان منعکس یافت . الاهیات در جامعه ی فئودال ، فلسفه در دوره ی
 انتقال به جامعه ی جدید ، و جامعه شناسی در جامعه ی صنعتی کنونی ، هر يك
 صرف نظر از هدفهای متفاوتشان چنین رسالتی داشته یا دارند ؛ و این امر ناشی
 از يك نیاز پایدار و اساسی به توجیه ایدئولوژیکی واقعیت حیات اجتماعی است .

حکمای ایام باستان چون افلاطون، ارسطو، سنت اگستین و غیره — که معمولاً نظرات اجتماعی آنان را به عنوان مقدمات جامعه شناسی می آورند — اصل نابرابری انسان، این واقعیت بزرگ اجتماعی را یا به عنوان امر "طبیعی" یا "خواست الهی" و یا "کارشیطان" پذیرفته بودند؛ در حالیکه جامعه مورد تردید واقع شد. روسو نخستین متفکری است که ریشه ی این نابرابری را در مالکیت خصوصی یعنی در قالب يك رابطه ی اجتماعی، جستجو کرد؛ و به تدریج گسترش افکار مثبتی بر برابری افراد جامعه، و پیدایش يك قشر اجتماعی با قدرت اقتصادی، موجب تکامل اندیشه هایی شد که بعدها جامعه شناسی علمی از آن به بارآمد. ولی جامعه شناسی نیز مثل هر نهاد زنده ی اجتماعی تحول پذیرفت و تمایلی در آن به وجود آمد که هدفش تضعیف و انکار "نابرابری" بود؛ و برای این منظور "جامعه صنعتی" را کشف کرد، که تنها يك مفهوم لغوی نبود، بلکه محتوی هم داشت؛ و این محتوی بود که افسانه ی جامعه ی صنعتی را به وجود آورد. جامعه ی صنعتی جامعه ای است که پیش از هر چیز با قشر بندی اجتماعی شناخته می شود، یعنی با نابرابری؛ و همه ی کوشش جامعه شناسی در نشان دادن آیندگی جامعه ی صنعتی به صورت جامعه یی موزون و متعادل آن را در شمار ایدئولوژی درآورده است، ایدئولوژی بوروکراتها، صاحبان صنایع، مدیران و کارشناسان، که قشر بالای جامعه ی صنعتی را تشکیل می دهند. تنها زمانی به يك جامعه شناسی درست نایل خواهیم شد که آنرا از قید بدیهیات و جهان بینی اخلاقی و تخیلات علمی آزاد سازیم. ع. ن.

۴۶ — ۱ — ۴۸

دوسانتیس، سرژیو: جماعات روستایی در میان اقوام باستانی "اینکا" و "آزتک" و "مایا". ترجمه ی باقر پرهام
کتاب روستا • (تیر ۱۳۴۸) • شماره ی ۵ : ۵ — ۲۶

مطالب مقاله، کوششی است برای نشان دادن انطباق "وجه تولید

آسیایی " بر سه جامعه ی باستانی سرزمین آمریکا (اینکا و آزتك و مایا) پیش از کشف آن • مشخصات " وجه تولید آسیایی " که در این سه جامعه ی باستانی مورد تحقیق واقع شده است ، عبارتند از : ۱- وجود يك جماعت روستایی که هنوز مالکیت خصوصی در قالب مناسبات اجتماعی آن پیدا نشده است • ۲- وجود يك قدرت مستبد در رأس جماعت روستایی ، که در مقابل تأمین پاره یی خدمات عمومی و عام المنفعه ، نوعی بردگی را بر آنها تحمیل می کند • ۳- تحول آرام این نوع جامعه به سوی جامعه ی فئودالیسم ویژه • ع • ن •

۴۷-۱-۴۸

راسخ ، شاپور : احوال و آرای پ • آ • سوروکین •

نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) • شماره ی

۲ : ۵۷ - ۶۹

مقاله از چهار قسمت تشکیل شده است : در قسمت اول ، خلاصه ای از شرح حال ، سوابق تحصیلی ، و مشاغل که " سوروکین " بدانها روی آورده ، و کتابهای مهمی که تألیف کرده ، ذکر شده است • در قسمت دوم ، گرایش " سوروکین " به مکتبهای فکری زمان ، با بررسی کتابهایش تجزیه و تحلیل شده است • نخست تعلق او به مکتب " اصالت کردار " Behaviorism به استناد سه کتابش : " جامعه شناسی انقلاب " (۱۹۲۵) ، تحرك اجتماعی (۱۹۲۷) و " بررسی بودجه های زمانی رفتار انسانی " (۱۹۳۹) Time Budgets of Human Behavior بیان شده است • سپس گرایش وی به مکتب اصالت جامعه در سنت " دورکیم " تشریح شده و کتاب " جنب و جوشهای اجتماعی و فرهنگ " به عنوان مآخذ این تحول فکری یاد شده است • نویسنده به استناد قول مارتیندیل Martindale ، سوروکین را در شمار مدافعان " ارگانیسیسم " (تشابه جامعه با موجود زنده) آورده و همچنین قرابت فکری او را با جامعه

شناسان فونکسیونالیست یادآور شده است؛ و در پایان این قسمت، با توجه به آثار او و آخر عمر و تمایل خود او، جامعه شناسی وی را فارغ از تعلق به یک مکتب خاص دانسته و آنرا با کلمه ی "جامع" "Integral Sociology" وصف کرده است. در قسمت سوم، آثار "سوروکین" در شعب و مباحث جامعه شناسی خصوصی از جمله جامعه شناسی شهری و روستایی و جامعه شناسی معرفتی ذکر شده است. در قسمت چهارم، نویسنده به بحث تفصیلی جامعه شناسی عمومی "سوروکین" پرداخته و تصویر روشنی از افکار پیچیده ی این جامعه شناس بزرگ معاصر به دست داده است. ع. ن. (انگل. ۸۳)

۴۸-۱-۴۸

رشید پور، ابراهیم: نقش رادیو و تلویزیون در خانه های فرهنگ روستایی.

تحقیقات روزنامه نگاری، دوره ی چهارم (دی ۱۳۴۷)، شماره ی

۱۳: ۲۲-۲۸

مندرجات مقاله، بحثی است درباره ی اهمیت نقش رادیو و تلویزیون در توسعه ی اجتماعی و اقتصادی در سطح روستاهای مملکت و ایجاد عادات و شیوه های نوین در روستاییان به مدد تأسیس باشگاههای رادیویی و تلویزیونی. همچنین دارای شرح خلاصه همراه با جدول ارقام و آمار از برنامه ی مشابهی است که در هندوستان اجرا شده است. ع. ن. (انگل. ۸۴)

۴۹-۱-۴۸

ستوده زند، محمود: رشد سریع جمعیت و تحول نیروی کار در ایران.
نامه‌ی علوم اجتماعی، دوره‌ی اول (پاییز ۱۳۴۷)، شماره‌ی

۱: ۱۴۲-۱۵۲

نیروی کار کشور از جهت تغییرات کمی که از هم اکنون به سبب رشد
سریع جمعیت در آن حادث می‌شود، و تحولی که همراه با پیشرفت اجتماعی و
توسعه‌ی صنعت در آینده در بازار کار و تولید رخ می‌دهد، مورد مطالعه قرار
گرفته است. همچنین مسأله‌ی جمعیت فعال و بالقوه فعال ایران در سالهای
۱۳۴۵-۱۳۶۵، نسبت وابستگی یا تکفل، امید ناخالص زندگی فعال، امید
خالص زندگی فعال، مقایسه‌ی امید زندگی و زندگی فعال مورد بحث
قرار گرفته است. ۱۰۱۰ (انگل، ۸۶)

۵۰-۱-۴۸

سوکودولسکی، یودان: خصوصیات روانی - اجتماعی جوانان امروز
و کوششهای فعلی تعلیم و تربیت. ترجمه‌ی رضا داوری.
نامه‌ی علوم اجتماعی، دوره‌ی اول (زمستان ۱۳۴۷)، شماره‌ی

۲: ۸۹-۱۰۲

مقاله‌ای است درباره‌ی مسایل جوانان، با دیدی کلی و نظری فلسفی
و اجتماعی، و همچنین درباره‌ی نتایج رشد مداوم آدمی جهت فعالیت تعلیم
و تربیتی، چگونگی از میان بردن فاصله‌ی میان جوانان و پیران، اثر تعلیم و
تربیت در تحول زندگی اجتماعی و وظایف مؤسسات آموزش و پرورش. ۱۰۱۰

صدری، امیر: مسایل و نیازمندیهای نیروی انسانی در ایران

(مطالعه‌ی تطبیقی وضع آموزشی)

مجله‌ی اتاق صنایع و معادن • دوره‌ی جدید (شهریور ۱۳۴۷)

شماره‌ی ۲ : ۱ - ۵

اغلب کشورهای جهان، با نظامهای اقتصادی متفاوت، برای توسعه و تسریع رشد اقتصادی خود ناگزیر از برنامه ریزی هستند. با آنکه سرمایه گذاری نقش موتور توسعه‌ی اقتصادی را ایفا می کند، لکن بدون توجه به تربیت نیروی انسانی، اجرای سریع طرحهای توسعه ممکن نخواهد شد. توسعه‌ی اقتصادی نیازی مبرم به مغز متفکر و نیروی کار متخصص دارد. کشور ما مانند بسیاری از کشورهای در حال رشد، با کمبود کیفی و کمی نیروی انسانی ماهر روبه روست. وضع آموزش ابتدایی و متوسطه و عالی، نظری و حرفه‌یی حاضر با نیازمندیهای يك کشور در حال رشد متناسب نیست. این تضادهای ظاهری را می توان با تغییر نظام آموزش و تطبیق آن بر احتیاجات واقعی رفع کرد. اجرای آموزش اجباری تا سن چهارده سال را می توان قدم اساسی در این راه دانست. نظام فکری جامعه و برنامه‌ی تعلیماتی در سطح متوسطه، مانع از توجه به رشته های فنی و حرفه‌یی بوده است. از سوی دیگر، برنامه‌ی آموزش حرفه‌یی موجود، کلیه نیازهای اقتصادی و صنعتی مملکت را تأمین نمی کند؛ و سطح معلومات فارغ التحصیلان منطبق بر خواسته های صاحبان صنایع نیست. در پایان برنامه‌ی چهارم، فارغ التحصیلان مدارس حرفه‌یی در رشته های کشاورزی، صنایع و خدمات، بیش از بیست و نه هزار نفر خواهد بود؛ و تنها در بخش صنایع و خدمات صد و هفت هزار نفر کمبود خواهیم داشت. بدین ترتیب، نیاز به کارگران فنی و حرفه‌یی و تکلیسین های ماهر به صورت يك مسأله‌ی حاد جلوه می کند و تجدید نظر فوری در توزیع متعلمان میان رشته های نظری و حرفه‌یی، امری حیاتی است. ع. ن. (انگ. ۸۵)

فوکو ، میشل : استروکتورالیسم فوکو . ترجمه ی محمد قاضی .
جهان نو . دوره ی ۲۳ (تابستان ۱۳۴۷) . شماره ی ۶ - ۴ :
 ۴۷-۴۱

مصاحبه ای است با میشل فوکو فیلسوف استروکتورالیست (Structuralist) فرانسوی . وی از اصالت بشر در نظریه های اگزیستانسیالیستهای سارتری انتقاد می کند و معتقد است که بنیانها و شالوده ها (استروکتور) اصالت دارد . وی نیز مانند بسیاری از استروکتورالیستهای دیگر از زبانشناسی جدید استفاده می کند ؛ وی می گوید " در زبانشناسی جدید معلوم شده است که تنها شالوده ها یعنی همبستگیها و نظامی که به نوعی منطقی به نظر می آید اصالت دارد ، و خبری از انسان و آزادی و هستی او نیست . ۱۰۱۰ .

عسگری ، محمد رضا : نقش وسایل خبری در توسعه ی اقتصادی .
تحقیقات روزنامه نگاری . دوره ی چهارم (دی ۱۳۴۷) . شماره ی
 ۱۳ : ۹-۴

وسایل خبری (رادیو ، تلویزیون ، روزنامه) در نوسازی و تسریع آهنگ دگرگونیهای محیط روستایی تأثیر عمده دارد . آنچه که بر کارآیی و تأثیر این وسایل می افزاید ، نحوه و چگونگی استفاده از آنها است . نمی توان منکر اهمیت نقش وسایل خبری در دگرگونیهای اقتصادی و اجتماعی شد ؛ لکن دگرگونیهای مذکور مستلزم تخییرات قبلی در افکار و عادات و عقاید مردم جامعه است ؛ و این تخییر به دو شکل ممکن است انجام گیرد : یکی تدریجی و در طول تاریخ با انتشار عناصر فرهنگی و حشر و نشر اقوام مختلف ، و دیگری سریع و همراه با قدرتی که از آن پشتیبانی می کند . اما در حال حاضر ،

آن تحول اجتماعی که بسیاری از کشورهای در حال رشد بدان نیازمندند، در ردیف هیچیک از دو تحول بالا نیست. تحولات اجتماعی کشورهای در حال رشد باید از تحولات تاریخی سریعتر باشد؛ و همچنین با خشونت و قدرت استبدادی کمتری همراه باشد. لازمه‌ی این تغییرات اجتماعی، کوشش ارادی و آگاهی جمعی است. مکانیزم این تغییرات، در عین سادگی ظاهری بسیار پیچیده است. پیش از هر چیز، مردم کشورهای در حال رشد باید نیاز به تغییر را درک کنند و در جهت ارضای آن به عمل پردازند. پیچیدگی این فعل و انفعالات اجتماعی از آنجا ناشی می‌شود که سازمان اجتماعی، یک واحد کلی به هم پیوسته‌ی غیرقابل تفکیک را تشکیل می‌دهد؛ و تغییر یک جزء آن موجب تغییر در بقیه‌ی اجزا می‌شود. بدین مناسبت، در جهت دادن به تحولات اجتماعی، کل جامعه و شخصیت انسانی مطرح می‌گردد. الگوهای غربی عموماً در کشورهای در حال رشد قابلیت اجرایی ندارند. فی‌المثل در مدیریت یک بنگاه صنعتی، در غرب، اصل شایستگی و کارایی نحوه‌ی روابط کارگر و کارفرما حاکم است؛ حال آنکه، در کشورهای در حال رشد، عوامل دیگری از جمله مناسبات خانوادگی و خویشاوندی مداخله دارد. وسایل خبری (سمعی و بصری) چنانچه بدون شناسایی کافی فرهنگ و تاریخ محلی که باید در آنجا مؤثر باشد به کار برده شوند، با این خطر روبه‌رو هستند که فاقد اثر یا حتماً منشأ اثر نامطلوب باشند. ع. ن. (انگل. ۷۱)

۴۸-۱-۵۴

فوبیر، لوئیز: سابقه‌ی مفهوم "از خود بیگانگی". ترجمه‌ی محمد رضا پیروزکار.

نامه‌ی علوم اجتماعی. دوره‌ی اول (زمستان ۱۳۴۷). شماره‌ی

۲: ۵-۲۷

"از خود بیگانگی" کیفیت از تجربه است که، طی آن شخص خود را

مانند يك بیگانه تجربه می‌کند؛ می‌توان گفت که با خودش غریبه شده است. مفهوم "از خود بیگانگی" شجره‌ای دارد که ریشه‌ی آن به عقاید کالون می‌رسد که آدمی را به سبب "گناه اولیه" ی خویش برای همیشه از خدا بیگانه می‌پنداشت. هگل، مفهوم "از خود بیگانگی را ال‌هیات بدبین پرتستان گرفت؛ و مارکس جوان، تاریخ بشر را تاریخ "از خود بیگانگی" می‌پنداشت. در نوشته‌های اقتصادی و فلسفی که مربوط به دوران جوانی او است، می‌نویسد: آدم از خود بیگانه، خویشتن را نه مانند يك عامل بلکه به صورت يك بیمار، نه مثل يك خالق بلکه مانند يك مخلوق، نه در اختیار خویشتن بلکه در اختیار دیگران، تجربه می‌کند. برای مارکس جوان و انگلس توسعه‌ی مفهوم "از خود بیگانگی" به معنای گرفتن همان جهتی بود که فروید بعدها گرفت. آنها می‌بایست صور از خود بیگانگی یعنی اختلالات عصبی جامعه‌ی بورژوازی، و در صورت عام بودن این مفهوم صور از خود بیگانگی مشترك تمام جامعه‌ها را بررسی می‌کردند. از خود بیگانگی، به مفهوم فلسفی — یعنی نفی و واقعیت دنیای مادی — حاصل بیگانگی مذهبی از جنسیت بود. همانگونه که فویرباخ گفته است: "بدین ترتیب جدایی از جهان، از مانع، از حیات‌انواع زیستی، هدف اساسی مسیحیت است." از خود بیگانگی "دالت بر نوعی زندگی داشت که در آن آدمی مجبور بود که بنا به مقتضیات اجتماعی به طریزی خود منهدم کننده عمل کند. مارکس جوان و انگلس جامعه‌ی بورژوازی را مکرر با استعارات و واقعیات، از خود بیگانگی جنسی توصیف کردند. در جامعه بورژوازی، از آنجا که کارگر از فعالیت خویش احساس بیگانگی می‌کند، در زندگیش "فعالیت چون رنج، نیرو چون ضعف، تولید چون اخته کردن..." است. می‌توان گفت که کارگر به يك موجود خود آزار تبدیل شده است؛ همچنانکه مارکس و انگلس با واقعیات زندگی طبقه‌ی کارگر و مبارزات اجتماعی آشنا تر شدند، از پیروان جوان هگل و فویرباخ سرخوردند. هستند دانشمندانی که معتقدند آنها از راه پژوهش متون هگل و فویرباخ به دیدگاه سوسیالیستی و مفهوم مادی تاریخ رسیدند؛ اما در

حقیقت باید گفت که آنها برخی از اصطلاحات را از فلاسفه گرفتند، لیکن نیروی محرک آنان حساسیتشان به جنبشهای اجتماعی و همدردی ایشان با مردم کارگر بود. مارکس سرانجام به این نتیجه رسید که برای مطالعه‌ی مسایل اجتماعی و اقتصادی تدارکی در سیستم ایدئولوژی هگل وجود ندارد. این راهی بود که هگلی‌های جوان پیمودند؛ آنان در شعف خود آزارانه‌ی "از خود بیگانگی" غوطه می‌خوردند که مارکس و انگلس اصطلاحات این مکتب را به دور ریختند و به زبان بی‌واسطه‌ی واقعیات اجتماعی سخن گفتند. آنها مفهوم "از خود بیگانگی" را رها ساختند و مفهوم مبارزه را مرکز فلسفه‌ی سیاسی خویش قرار دادند؛ آنها از این هراس داشتند که دخول روشنفکران طرفدار اصول اخلاقی به جنبش کارگری، حزب را "اخته" کند. می‌گفتند: شخص باید از دچار شدن به حال "تسلیم فروتنانه و اعتراف به استحقاق مکافات" دوری کند. در قسمت دوم مقاله موارد استعمال گوناگون این مفهوم به شرح زیر آمده: ۱- از خود بیگانگی جامعه‌ی طبقه‌ای ۲- جامعه‌ی رقابت‌انگیز ۳- جامعه‌ی صنعتی ۴- جامعه‌ی توده‌ای ۵- نژادی ۶- از خود بیگانگی نسلها. این انواع از خود بیگانگی، مستقل از یکدیگرند. یک جامعه‌ی طبقه‌ای الزاماً یک جامعه‌ی رقابت‌انگیز نیست. همچنین مفهوم از خود بیگانگی، خاص جوامع مدرن نیست، بلکه همیشه حضور داشته است و در تمام جوامع به اشکال مختلف پدیدار می‌شود. آنان که می‌پندارند از خود بیگانگی با تکنولوژی مدرن پا به عرصه نهاد، می‌توانند در تصویری که لا برویر از دهقانان فرانسوی در قرن هفدهم ترسیم کرده تعمق کنند. اگر از خود بیگانگی به کار آید، این چنین چندگونه است؛ آیا می‌توان به آن یک معنای دقیق داد تا در تجزیه و تحلیل اجتماعی به کار آید؟ جامعه‌شناسان در سالهای اخیر سعی کرده‌اند که ابعاد از خود بیگانگی را تعریف کنند و ملاکهایی برای اندازه‌گیری آماری "از خود بیگانگی" شخص به دست دهند. "ملوین سیمن" پنج متغیر در "از خود بیگانگی" تشخیص داده است: ناتوانی، پوچی، بی‌معیاری، انزوا، جدایی از خویشتن. از خود بیگانگی

به نحوی از " جای گرفتن در مجموعه ی ابعاد ثابت " می‌گیرد؛ چرا که، تنوع آن به اندازه ی تجربه ی بشری متعدّد است. " سیمن " بیگانگی به معنای " جدایی از خویشتن " را با مفهوم " هدایت شدگی از جانب دیگری " که " دیوید ریزمن " David Riesman ابداع کرده بود، یکسان شمرده است. مفهوم " جمعیت تنها " در انتقاد اجتماعی معاصر از نافذترین مفاهیم است. به قول براندایس Brandeis حقّ تنها بودن در جامعه ای که بر واحدهای اشتراکی، کمیتها و تعاونیها تأکید می‌کند، دوباره کشف می‌شود. اگر در تنهایی دلهره ی بیگانگی از خود وجود دارد، در " با هم بودن " و " هم هویت بودن " هم بیگانگی مشابهی موجود است. بیگانگی از خود در هر جهت از تجربه ی بشری که در آن ناکامی اساسی وجود داشته، در هر جهتی که شخص به اقتضای اوضاع اجتماعی ناگزیر شود با طبیعت خویش به خشونت رفتار کند، یافت می‌شود. این کلی‌ترین تعریف از خود بیگانگی است، و ابعاد آن به قدر تعالیات و نیازهای بشری گوناگون است. ع. ن.

۵۵-۱-۴۸

کتبی، مرتضی (و) سپهری، لیلا: مسایل انسانی تحقیق در علوم اجتماعی در ایران.
نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (پاییز ۱۳۴۷) • شماره ی ۱:

۶۴-۷۹

فنون گردآوری اطلاعات را می‌توان به دو دسته ی فعال و غیر فعال تقسیم کرد. فنون فعال آنهایی هستند که مستلزم تماس مستقیم بین تحقیق کننده و تحقیق شوند. اند، مانند پرسیدن پرسشنامه، مصاحبه، مشاهده ی مستقیم، تست، مباحثه ی گروهی و غیره. در تحقیق فعال، مسایل و مشکلاتی وجود دارد که باید مورد بررسی دقیق قرار گیرد. محقق باید بداند که با افراد مورد تحقیق چگونه رفتار کند، و اثر فردی کنش و واکنش پرسشگر و پاسخگو روی فن به کار

رفته چیست؟ تصویری که مصاحبه شوند، از مصاحبه کننده دارد، و نقشهایی که خود در برابر او بازی می کند، کدامند؟ چگونه می توان يك نوع رابطه با همه ی افراد و چند نوع رابطه با يك فرد برقرار کرد؟ ۱۰۱ • (انگلا • ۸۰)

۵۶- (۴۸)

گرث، میلز: ماکس وبر و مارکس • ترجمه ی فلوریا به بین •
نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (پاییز ۱۳۴۷) • شماره ی ۱:

۵۹- ۶۳

در بیشتر کارهای وبر، از روش تاریخی مارکس به عنوان اصل کشف استفاده شده است. وبر ماتریالیسم تاریخی را کلاً رد نمی کند؛ او تنها با این ادعا مخالفت می کند که ماتریالیسم تاریخی بنیانگذار سلسله ی علی عام و مفرد است. به این ترتیب، می توان بخشی از تألیفات وبر را کوششی برای تکمیل ماتریالیسم اقتصادی مارکس با ماتریالیسم سیاسی و نظامی دانست. وبر در کوششی برای یافتن بستگی بین پدیده های ایدئولوژیک و علایق مادی نظامهای اقتصادی و سیاسی با مارکس شریک است. مفهوم بوروکراسی معقول، در مقابل مفهوم مارکسیستی مبارزه ی طبقه ای به کار می رود. وبر همانطور که اهمیت "ماتریالیسم اقتصادی" را انکار نمی کند، منکر وجود مبارزه ی طبقه ای و نقش آن در تاریخ نیز نیست؛ ولی آنها را محرک اصلی پویایی نمی داند. همچنین او منکر اجتماعی کردن وسایل تولید نیست؛ تنها، عملی شدن این تقاضا را به آینده ی دور موکول می کند. به نظر وبر، آنچه در حال حاضر در حال پیشرفت است، دیکتاتوری مأموران دولتی است نه کارگران. در عصر ما کارگر از ابزار کار و سرباز از وسایل جنگ و دانشمندان از وسایل تحقیق و کارمند دولت از وسایل اداری جدا و بیگانه شده است. ۱۰۱ •

نراقی ، احسان : مسایل کنونی دانشگاهها در جهان غرب
نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (زمستان ۱۳۴۷) • شماره ی ۰۲
 ۱۰۳ - ۱۲۲

مقاله ، بحثی جامع درباره ی بحرانهای دانشگاهی کشورهای صنعتی
 غرب است؛ و از سه قسمت تشکیل شده است: در قسمت اول عوامل کمی و کیفی
 بحران دانشگاهی تجزیه و تحلیل شده است. افزایش سریع جمعیت جهانی ،
 جوان شدن جمعیت جهان ، توسعه ی اقتصادی ، رفاه عمومی ، تعمیم دموکراسی ،
 از عوامل مهم افزایش جمعیت دانشجویان این کشورها شده است. این افزایش
 کمی ، خود منشأ مشکلات مادی فراوانی شده است که از عوامل بحران دانشگاهها
 است. نقص سیستم آموزشی دانشگاهها و عدم توفیق آن در انتقال سریع
 پیشرفتهای علوم و تکنولوژی به جوانان ، و بی توجهی دانشگاهها به مسایل اساسی
 زندگی معاصر و تحولات و نیازهای جدید ، دلیل دیگر اعتراض جوانان دانشجویان است.
 در قسمت دوم مقاله ، نویسنده برای بیان دقیق علل بحران دانشگاهی ، به اجمال
 سیستم آموزش عالی سه کشور انگلستان ، فرانسه و آمریکا را بررسی می کند. در قسمت
 سوم ضمن تجزیه و تحلیل خصوصیات بحران دانشگاههای آمریکا و نشان دادن
 ویژگیهای آن ، از تحقیق تطبیقی نظام آموزش عالی کشورهای غرب با وجود
 تفاوتهای اساسی آن به یافتن اصول کلی و مشترک رفع این بحرانها
 می پردازد. ع . ن . (انگل . ۸۱)

حقوق

۴۸-۱-۵۸

بیرکت، لردنرمان : هنر وکالت • ترجمه و تلخیص ا • ساهاکیان •

• کانون وکلا • دوره ی بیستم (تیر، مرداد، شهریور ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۰۹ : ۹۳-۹۹

چگونه ممکن است يك فرد فهمیده و مطلع و شریف، در ازای دریافت پول، از فردی که به اتهام ارتکاب جنایتی دستگیر شده است دفاع کند؛ به ویژه اگر خود وکیل به مجرمیت موکل خود اطمینان کامل داشته باشد • حقیقت این است که وکیل دعاوی در مدافعات خود نظریات شخص را دخالت نمی دهد • وظیفه ی وجدانی و قانونی وکیل دادگستری این است که يك طرف قضیه ی مورد رسیدگی را چنان روشن مطرح کند، که قاضی بتواند با مقایسه ی آن با طرف دیگر قضیه که به وسیله ی دادستان مطرح می شود، زودتر حقیقت را کشف کند • ع ۱۰ •

۴۸-۱-۵۹

تقوایی، ابراهیم : حقوق ماورای جو •

• کانون وکلا • دوره ی بیستم (تیر، مرداد، شهریور ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۰۹ : ۷۹-۹۲

اصول و قواعد حاکم به فعالیت های دولت، جهت اکتشاف و استفاده از

فضای ماورای جو کره ی ماه و سایر کرات سماوی ، به وسیله ی کمیسیون فرعی حقوق کمیته ی استفاده ی صلح جویانه ی فضای ماورای جو سازمان ملل متحد ، در سال ۱۹۶۶ به تصویب رسیده است . در این مصوبه ، ضابطه ی قانونی و قضایی فضای مافوق قلمرو فضای ماورای جو ، آزادی فضای ماورای جو ، مسؤولیت سفینه ها و ماهواره های فضایی و مسأله حق دفاع مشروع مورد مطالعه قرار گرفته است . ع ۱۰ . (انگل ۰ ۳۱)

۴۸-۱-۶۰

حیدریان ، حسین : بحثی درباره ی ماده ی بیست قانون کیفر همگانی و فلسفه ی وضع آن .

کانون وکلای دوره ی بیستم (تیر ، مرداد ، شهریور ۱۳۴۷) .

شماره ی ۱۰۹ : ۷۱-۷۸

طبق ماده ی بیست قانون کیفر همگانی ، اگر کسی شروع به اجرای جنایتی بنماید ولی به علت موانع خارجی ، این جنایت صورت نگیرد ، به حداقل مجازاتی که برای آن جنایت مقرّر شده است محکوم می شود . تجرّی در اصول فقه یعنی اعراض از قطع و خودداری از عمل ، زیرا در ماده ی بیست کیفر همگانی ، قانونگذار به موردی اشاره می کند که در آن مورد مرتکب مصمم است که جنایت را انجام دهد ولی جنایت به علت يك عامل مستقل از اراده ی مرتکب اتفاق نمی افتد . قانونگذار تجرّی این چنین متهمی را قابل مجازات می داند و برای آن مجازات تعیین کرده است . ع ۱۰ . (انگل ۰ ۲۲)

۶۱-۱-۴۸

خادم، علی: بررسی آرای قطعی دادگاهها.

کانون وکلا، دوره ی بیستم (پاییز و زمستان ۱۳۴۷) شماره ی

۱۱۰-۱۱۱: ۲۷۱-۲۸۰

تقلید علامتهای مشابه برای کالای مشابه در قانون ما ممنوع است. اگر مشابهت بین دو علامت تجاری آن اندازه باشد که مردم عادی را به اشتباه بیندازد، علامت تقلیدی به وسیله ی دادگاه باطل می شود. ضابطه ی به اشتباه انداختن مصرف کننده ی عادی کافی نیست؛ لازم است ضوابط دقیق و مشخص تری برای تشخیص مشابهت دو علامت تدوین گردد. ع ۱۰ (انگ ۰ ۳۴)

۶۲-۱-۴۸

ستوده تهرانی، حسین: بحث مختصری درباره ی متن اصلاحی

قانون تجارت راجع به شرکت سهامی.

کانون وکلا، دوره ی بیستم (پاییز و زمستان ۱۳۴۷) شماره ی

۱۱۰-۱۱۱: ۳۰۱-۳۲۶

قانون جدید دارای ۳۰۰ ماده است که مقررات تازه ای راجع به شرکت های سهامی عام و اوراق قرضه پیش بینی کرده است. درباره ی مدیریت، بازرسی شرکت های سهامی، طرز تصفیه و انحلال آنها اصلاحاتی به عمل آمده است؛ و همچنین مجازات های زیادتری برای مدیران و بازرسان در نظر گرفته شده است. نواقص این قانون کم نیست و در بعضی موارد ابهام و تناقضاتی وجود دارد که با مختصر دقتی ممکن بود از این نواقص و تناقضات پرهیز کرد. ع ۱۰ (انگ ۰ ۲۹)

شریف، علی اصغر: سیمای قاضی با يك دنیا خاطرات.
کانون وکلا • دوره ی بیستم (پاییز و زمستان ۱۳۴۷) • شماره ی
 ۱۱۰ - ۱۱۱ : ۴۷ - ۵۵

قاضی نباید مطیع قوانین و مقررات باشد و آنها را به طور خشک و
 منجمد اجرا کند • قاضی در درجه ی اول باید روانشناس باشد • دانش روانشناسی
 برای قاضی کاملاً لازم است • اگر قاضی روانشناس نباشد قادر به حل مشکلات
 مردم نخواهد بود • ع • ۱۰ • (انگل • ۳۰)

طلیعه، منوچهر: شرح قانون اساسی آمریکا
حقوق مردم • دوره ی چهارم (بهار ۱۳۴۸) • شماره ی ۱۵ : ۵۸-۶۰
 قانون اساسی آمریکا مشتمل بر يك دیباچه، هفت اصل و بیست و دو متمم
 است که متمم اول تا دهم مربوط به اعلامیه ی حقوق بشر می باشد، و اصول اول تا
 سوم به ترتیب مربوط می شوند به قوای مقننه، اجرائیه و قضائیه و بقیه اصول
 قانون مزبور مربوط است به امتیازات و مصونیت های افراد، استرداد مقصرین فراری
 بین ایالات، مقررات مربوط به دارایی و مالیاتها، طرز حکومت و تشکیل دولت و
 پیش بینی های لازم مبنی بر اصلاح قانون اساسی، مقررات مربوط به عهود، امور
 مالی و ترتیب محاکمات جنایی و بالاخره حدود اختیارات ایالات و روابط آنها با
 یکدیگر • حق تعبیر و تفسیر قانون اساسی از وظایف محاکم در آمریکا است و روی
 همین اصل است که در خصوص امور بازرگانی در ایالات مختلف رویه های قضایی
 متفاوتی به وجود آمده است • قانون اساسی نسبت به سایر قوانین کشور
 اولویت دارد و هرگاه بین این قانون و مصوبات گنگره تعارض وجود داشته باشد
 قانون اساسی معتبر خواهد بود • م • م • (انگل • ۳۲)

علی آبادی ، عبدالحسین : بحث اجتماعی و قضایی در اطراف ماده ی
 ۴۴ و ماده ی ۱۹۲ قانون مجازات .

کانون وکلا . دوره ی بیستم (تیر ، مرداد ، شهریور ۱۳۴۷) .
 شماره ی ۱۰۹ : ۵۵ - ۶۴

میان دادگاهها ، در مورد اجرای ماده ی ۴۴ و ماده ی ۱۹۲ قانون
 مجازات عمومی اختلاف رویه وجود دارد . بعضی از محاکم معتقدند در مواردی
 که بر طبق ماده ی ۱۹۲ بتوان تخفیف داد ، تخفیف حبس مجرد را کمتر از شش
 ماه حبس تأدیبی جایز نباید دانست ؛ در صورتی که برخی دیگر آن را جایز
 می دانند ؛ برای حل این مشکل باید به بحث مطلق و مقید که از مباحث اصول
 است توسل جست ؛ زیرا در ماده ی ۴۴ حبس تأدیبی مقید به شش ماه است ، در
 صورتی که طبق ماده ی ۱۹۲ يك درجه تخفیف به طور مطلق ذکر شده و تاب این
 معنی را دارد که میزان حبس تأدیبی را از شش ماه کمتر معین کند ؛ و داد رس
 مجبور نیست که از بند ۳ ماده ی ۴۴ تبعیت نماید . به این ترتیب تعارضی
 بین ماده ی ۴۴ و ماده ی ۱۹۲ قانون مجازات عمومی وجود ندارد . ع ۱۰ (انگل . ۲۱)

کاتبی ، حسینقلی : قانون و قضا در ایران باستان .

کانون وکلا . دوره ی بیستم (فروردین ، اردیبهشت ، خرداد ۱۳۴۷)
 شماره ی ۱۰۸ : ۱۶۷ - ۱۷۴

طبق منابع و مآخذی که موجود است ، در زمان هخامنشیان و ساسانیان
 به امر قضا اهمیت زیادی داده می شد . قضات مجریان قانون بودند و در تمام
 موارد هدف این بوده است که عدالت و حق رعایت شود . در رأس دستگاه
 قضایی ، پادشاه قرار داشت و بزرگترین قاضی بود ؛ و از رعایا ، کسانی که موفق به

اخذ حقوق خود نمی‌شدند حق داشتند به او مراجعه کنند • در رسیدگی به دعاوی ، از آیین دادرسی مدنی و جزایی استفاده می‌شده است ، و در دادگاهها قانون دانان ، متکفل دفاع و توضیح شکایات مردم بودند ع ۱۰ (انگل ۲۴)

۶۷-۱-۴۸

کاظمی ، پرویز : کنفرانس بین المللی حقوق بشر در تهران •
قانون وکلا • دوره ی بیستم (فروردین ، اردیبهشت ، خرداد ۱۳۴۷)
شماره ی ۱۰۸ : ۱۳۵ - ۱۴۵

کنفرانس بین المللی حقوق بشر با شرکت نمایندگان هشتاد و هفت کشور از تاریخ دوم تا بیست و سوم اردیبهشت ۱۳۴۷ در تهران - در ساختمان جدید اداری مجلس شورای ملی - تشکیل شد • در کمیته های مختلف و مجمع عمومی ، بیست و چهار قطعنامه در باره ی مسایل مختلف به تصویب رسید که اصول این قطعنامه ها به طور خلاصه عبارتند از : مبارزه با تبعیضات نژادی ، اعطای استقلال فوری به کشورهای مستعمره ، کوشش در لغو بردگی و تجارت بردگان ، برقراری حقوق مساوی برای تمام افراد بشری اعم از زن و مرد و سیاه و سفید و سرخ و زرد ، احترام به حقوق بشر در سرزمینهای اشغال شده ، همچنین اجرای حقوق بشر در سرزمینهای اشغال شده به وسیله ی دولت اسرائیل ، و بالاخره از بین بردن شکاف روزافزون بین کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه ع ۱۰ (انگل ۲۶)

کاظمی ، پرویز : نظری به قانون اساسی جمهوری ویتنام و تحولات آن کشور .

کانون وکلا . دوره ی بیستم (پاییز و زمستان ۱۳۴۷) . شماره ی

۱۱۰ — ۱۱۱ : ۱۰۴ — ۱۱۲

قانون اساسی صد و هفده ماده ای ویتنام جنوبی ، از يك مقدمه و سه فصل تشکیل می شود . این اصل حکومت مردم بر مردم در مقدمه ی قانون اساسی اعلام شده است . آزادیهای فردی ، اجتماعی ، آزادی عقیده ، آزادی قلم ، آزادی بیان ، آزادی مذهب به وسیله ی قانون اساسی تضمین شده است ؛ ولی تبلیغ یا مخالفت با کمونیسم قدغن شده است . حق قانونگذاری به دو مجلس ، مجلس نمایندگان و مجلس سنا ، واگذار شده است . ریاست قوه ی مجریه با رئیس جمهور و نایب او است ، که برای مدت چهار سال مستقیماً از طرف مردم انتخاب می شوند . نظام عدم تمرکز در قانون اساسی پیش بینی شده است . قوه ی قضائیه ، قوه ی مستقلی است که در رأس آن دیوان عالی قرار دارد و از نه تا پانزده عضو تشکیل می شود . برای رسیدگی به جرایم مهم و خیانت رئیس جمهور ، وزرا ، اعضای دیوان عالی و اعضای بازرسی دادگاه مخصوصی تشکیل می شود که اعضای آن مرکبند از رئیس دیوان عالی ، پنج سناتور و پنج نماینده ی مجلس . هیأت بازرسی در اعمال تمام کارمندان دولت از رئیس جمهور تا کارمندان ساده نظارت می کند . ع ۱۰ . (انگل ۲۵)

ملکی ، مهدی : گزارش امور دادسرای انتظامی وکلا در دوره ی سیزدهم

کانون وکلا . دوره ی بیستم (فروردین ، اردیبهشت ، خرداد ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۰۸ : ۱۱۰ — ۱۱۶

در سال ۱۳۴۵ ، دادسرای انتظامی وکلا ، پانصد و شصت و یک شکایت

علیه وکلای دادگستری دریافت می دارد؛ به آنها رسیدگی می کند؛ برای چهار صد و چهل و هفت پرونده قرار منع تعقیب صادر می کند؛ و برای هفتاد و سه فقره به صدور کیفرخواست اقدام می کند؛ و در مورد سایر پرونده ها قرار اناطه و مرور زمان و ... صادر می کند. در سال ۱۳۴۶ دادسرای انتظامی وکلا سیصد و شصت و هشت شکایت دریافت می دارد که هفتاد و پنج مورد هنوز رسیدگی نشده است؛ و صد و شصت و یک قرار منع تعقیب صادر می کند؛ و قرارهای دیگری از قبیل دستور بایگانی و مرور زمان برای سایر پرونده ها صادر می کند. دادسرای انتظامی وکلا در تمام این موارد با کمال بیطرفی و بی نظری به شکایات واصله علیه وکلا رسیدگی کرده است و جز قانون، تحت تأثیر هیچ عامل دیگری نبوده است. ع ۱۰. (انگلا ۲۸)

۷۰-۱-۴۸.

ملکی، مهدی: مطالعه در لایحه ی استقلال کانون وکلا.
کانون وکلا دوره ی بیستم (پاییز و زمستان ۱۳۴۷) شماره ی
 ۱۱۰-۱۱۱: ۷۲-۸۰

استقلال لازمه ی شغل وکالت است. در وضع فعلی، این استقلال ناقص است و باید کامل شود. دوره ی کارآموزی وکالت کوتاه است و لازم است طولانی تر شود. به بازبشستگان سازمانهای دولتی، جز قضات دادگستری، نباید پروانه ی وکالت داده شود. دخالت غیروکلا در امور وکالت باید به کلی منع گردد. باید کلیه ی دعاوی مردم الزاماً به دست وکیل سپرده شود. به منظور بالا بردن سطح معلومات وکلا باید در برنامه ی دانشکده ی حقوق تجدید نظر جدی به عمل آید. ع ۱۰. (انگلا ۲۷)

وفایی ، غلامحسین : اقرار و اعتراف در حقوق جزایی انگلیس ،
کانون وکلا . دوره ی بیستم (پاییز و زمستان ۱۳۴۸) . شماره ی
 ۱۱۰ — ۱۱۱ : ۱۷۱ — ۱۷۴

در محاکم انگلستان ، تنها اقرار صریح با میل و از روی اراده مورد قبول واقع می شود . تشخیص اینکه آیا اقرار با میل انجام گرفته با قاضی است ؛ و بر عهده ی دادستان است که ثابت کند اقرار از روی میل و اراده ی متهم صورت گرفته است . برای اینکه اقرار فاقد اعتبار گردد ، بایستی ثابت شود که اقرار ناشی از وعده و یا تهدید و یا اجبار بوده است . ع ۱۰ . (انگل . ۳۳)

هومن ، احمد : کنگره ی جمعیت های طرفدار حکومت متحده ی جهانی
 در اسلو .
کانون وکلا . دوره ی بیستم (فروردین ، اردیبهشت ، خرداد ۱۳۴۷)
 شماره ی ۱۰۸ : ۱۷۵ — ۱۸۰

سیزدهمین کنگره ی فدرالیستها در شهر اسلوازیام ماه ژوئیه تا سوم ماه اوت با حضور نمایندگان ملل مختلف تشکیل گردید . از ایران نیز سه نماینده در این کنگره شرکت کرده بودند . کنگره در خاتمه ی کار خود قطعنامه های مختلفی صادر کرد . اصول مهمی که در این قطعنامه ها اعلام شده اند عبارتند از : تحریم بمباران و بتنام شمالی ، تنظیم مقررات حقوق برای استفاده ی بهتر از فضای جو ، انحصار استفاده ی منابع قعر دریا های آزاد به وسیله ی سازمان ملل متحد ؛ تا به این ترتیب منافع کشورهای کوچک حفظ شود . ع ۱۰ . (انگل . ۳۳)

روانشناسی و آموزش و پرورش

۷۳-۱-۴۸

اسرار مغز *

سخن علمی * دوره ی ۷ (آبان ۱۳۴۷) * شماره ی ۷ : ۳۶۷

رویت ناک عصب شناس شوروی اظهار داشت که بافت‌های اسرارآمیز
رابط ^{G25} که در همه جای مغز پراکنده اند، در دریافت یا گریز از درد نقش
مؤثری دارند * او معتقد است که تحریک بافت‌های رابط به اندازه تحریک
اعصاب اهمیت دارد * عقاید او ممکن است نظریاتی را که اکنون درباره خواب،
احساسات و حافظه وجود دارد، دگرگون سازد * م * ن *

۷۴-۱-۴۸

باطنی، محمد رضا : زبان‌شناسی و تدریس زبان‌های خارجی

سخن ادبی * دوره ی هیجدهم (شهریور ۱۳۴۷) * شماره ی ۴ :

۳۹۴ - ۴۴۰

علم زبان‌شناسی را باید با تحقیق درباره ی زبان‌های خارجی شروع کرد؛
زیرا در جریان یادگیری زبان مادری، دستگاه عصبی و عضلات مربوط به آن

دستخوش تغییراتی می‌شوند که در نتیجه انسان در ادای برخی از صداها عاجز و بعضی دیگر توانا می‌گردد. • یادگیری زبان خارجی در سنین بزرگسالی همیشه با دو مانع روبه‌رو است: ۱- کم شدن انعطاف‌پذیری دستگاه صوتی ۲- ریشه‌گیر شدن الگوی صوتی زبان مادری. • از آنجایی که بسیاری از اصوات زبان دوم شباهتی به اصوات زبان مادری ندارد، دو عامل نامبرده کار یادگیری زبان دوم را مشکل‌تر می‌نماید؛ و موجب می‌شود که گاه اشخاص به زبان خارجی به نحوی سخن گویند که به نظر اهل آن زبان گفتار آنان عجیب و غیرعادی جلوه کند. • باید در نظر داشت که در ابتدای آموزش زبان، جنبه‌ی ادراکی آن بیش از کنایی اهمیت دارد و درک اختلافات ظریف میان دو زبان بستگی به صرف زمان و تلاش فراوان دارد. • از آنجایی که کار زبان‌دانی بستگی به تسلط بر وجوه اختلاف دو زبان دارد، لذا معلم زبان باید تا حدی از مقیاس‌های هر دو زبان آگاهی داشته باشد تا بتواند به علت اشتباهات مکرری ببرد، اشتباهات را پیش‌بینی نماید، موارد اختلاف زبان بیگانه را با زبان خود تشخیص دهد، و در تدوین کتب درسی و آزمونهای زبان سنجی، بر نکات مورد اختلاف زبان مادری و خارجی تکیه کند. • م • ن • (انگل. ۶۳-)

۷۵-۱-۴۸

برون، کرایمر: اثر وحدت ملی و اقتصاد در پیشرفت آموزش و پرورش.
ترجمه‌ی احمد ایرانی.

سخن علمی • دوره‌ی ۷ (تیر ۱۳۴۷) شماره‌ی ۳: ۱۲۸-۱۳۰

نظام آموزش و پرورش کشورها، نتیجه‌ی تحول تدریجی یا سریع و ناگهانی نظام اجتماعی آنها است. در هر دو حال، اساسی‌ترین عوامل اجتماعی مؤثر در چگونگی نظام آموزش هر کشور عبارتند از: احساس ملیت، وضع اقتصادی، سنن و آداب و عقاید، میراث فرهنگی، افکار مترقیانه، مسایل مربوط به زبان، وضع

سیاسی و روابط فرهنگی با سایر کشورها • نویسندہ پس از توضیح مفصل مطالب فوق به ذکر مثالهای جامعی در زمینه ی اثرا حساس ملیت و وضع اقتصادی در آموزش و پرورش هر کشور پرداخته است • م • ن •

۷۶-۱-۴۸

برون ، کرایمر: نقش معتقدات ، سنن و سیاست در آموزش و پرورش
ترجمه ی احمد ایرانی •

سخن علمی • دوره ی هفتم (آبان ۱۳۴۷) • شماره ی ۷:

۳۹۱ - ۳۹۲

اگر ما نظری به دستگاه ملی آموزشی ژاپن تا قبل از جنگ جهانی دوم
ببندازیم و یا سازمانهای آموزشی قرون وسطی را نگاه کنیم ، یا به جوامع کمونیزم
عصر حاضر ببندیشیم ، در همه این جوامع می بینیم که دستگاه آموزش و پرورش
آنها عمیقاً از مذاهب آن جوامع متأثر بوده و هست • حتا در کشورهای
پیشرفته ای چون آلمان و فرانسه سازمانهای آموزشی عاری از دخالت مذهب و
سنتها نیستند • در جوامع عقب افتاده و یا ابتدایی ، این امر اغلب مانع سرعت
بهبود وضع آموزش و پرورش آنها بوده است • نه تنها مذهب ، بلکه سیاست
نیز در امر آموزش و پرورش دخالت می کند • نگاهی به حکومتهای دیکتاتوری ،
سوسیالیستی و یا دموکراسی این حقیقت را به ما می نمایاند که هدف تعلیم و
تربیت را معمولاً حکومتها معین می کنند • م • ن •

جهان شگفت انگیز کودکان .

سخن علمی . دوره ی هفتم (آبان ۱۳۴۷) . شماره ی ۷ :

۳۹۴ - ۳۹۵ . تصویر : ۶

کودک زبان می گشاید ؛ به راه می افتد ؛ پیرامون خویش را می نگرد و آنگاه می اندیشد : من ، خواهرم ، برادرم ، مادرم و پدرم از کجا آمده ایم ؛ در این موارد به او نباید جوابهای گنگ و دروغ داد . کودک به راه می افتد ؛ با اشخاص و اشیا ارتباط پیدا می کند ؛ آیا باید در ارضاً کنجکاویهایش او را آزاد گذاشت و یا محدود ساخت ؟ باید حقایق را برایش روشن کرد . علاوه بر اینها محیط خانه نباید دو جبهه ای باشد که کودک حق شرکت در یکی از آن دو را داشته باشد . مدرسه نباید برای طفل این مفهوم را پیدا کند که والدین جهت آسایش خویش او را به آنجا می سپارند . کتاب باید کاملاً کودک پسند باشد . پرورشگاه نباید اهمیت " نمونه و سرمشق بودن " برای طفل را فراموش کند . م . ن .

درباره ی مبتلایان به بیماری صرع .

سخن علمی . دوره ی هفتم (تیر ماه ۱۳۴۷) . شماره ی ۳ :

۱۵۹ - ۱۶۰

در بسیاری از جوامع ، هنوز هم گرفتاران مرض صرع از محدودیتهای شغلی ، تحصیلی و اجتماعی برخوردارند ، چنانکه در ایتالیا کودکان صرعی را به مدرسه راه نمی دهند . اگرچه روش معالجه ی قطعی این بیماری هنوز هم کشف نشده است ، ولی داروهای مفیدی جهت تخفیف حمله های صرعی شناخته شده و راه پیشگیری از خطرات احتمالی حمله نیز به بیماران آموخته می شود . جالب اینجاست که در ایران بر عکس بسیاری از جوامع به این بیماران با نظر تحقیر

ژووت ، میشل : حالت‌های خواب • ترجمه ی حمیده ی غروی
سخن علمی • دوره ی هفتم (خرداد ماه ۱۳۴۷) • شماره ی ۲ :

این مقاله اطلاعاتی در زمینه ی اختلافات زیستی و ظاهری خواب سبک و سنگین در اختیار می‌گذارد و علل فیزیولوژیکی هر یک از این دو حالت را آشکار نموده ، مظاهر مشابه خواب سنگین را با بیداری می‌نماید • خواننده با نام بسیاری از پژوهشگران معاصر در این زمینه آشنا می‌شود و تعداد بسیاری از تجربیاتی را که در جهت کشف مجهولات خواب انجام شده است می‌شناسد و آمار دقیقی در باره ی مطالب گوناگون این مبحث به دست می‌آورد • اولین تقسیم‌بندی از قشرهای مختلف خواب توسط هندیان انجام شد • ولی این مسأله در ابهام مانده بود تا آن که الکتروآنسفالوگراف کشف گردید؛ و در نتیجه ، حرکات بدنی و مغزی هر یک از قشرهای خواب آشکار شد : خواب عمیق همراه با حرکات تونیک و فازیک است ، که اولی مداوم و دومی متناوب است • حرکات تونیک بیشتر محرک فعالیت ماهیچه ها ، و فازیک محرک فعالیت قسمت بینایی مغز است • همیشه ، ابتدا حرکات فازیک و سپس حرکات تونیک پیش می‌آیند • همین که دانشمندان به حالت‌های خواب رفتن آشنا شدند ، در پی یافتن علت به خواب رفتن برآمدند. پرفسور کلاتیمان می‌گوید : علت خواب رفتن شبیه برداشتن کف پا از روی پدال گاز موتور است • دانشمندان ابتدا گمان می‌کردند که ضعف محرک‌های خارجی عامل دست‌از کار کشیدن مرکز بیدار ماندن در مغز است ؛ ولی بعدها دریافتند که سست شدن فعالیت شبکه ی فعال مغز ، خود در نتیجه ی کار دستگاه دیگری است که تقریباً روی ساقه ی مغز قرار دارد • کم کم این نتیجه

به دست آمد که دستگاه خواب آورنده از سلولهایی به نام "رافه" ساخته شده است که دارای تعداد زیادی ماده‌ی شیمیایی "سرتونین" هستند. ازدیاد همین ماده عامل اصلی غلبه خواب بر انسان است. دانشمندان به تدریج به مرکز خواب سنگین دست یافتند؛ و دانستند که سلولهای این مرکز نیز دارای ماده‌ی شیمیایی‌ای به نام "نورآدرنالین" هستند. این ماده در قسمت بینایی مغز تخریقاتی ایجاد می‌کنند که با کم شدن فعالیت اعصاب محرک همراه است. م. ن.

۸۰-۱-۴۸

سپهری، حوری: پیوند مغز باید گفت یا پیوند روح؟
سخن علمی • دوره ی هفتم (مهر ۱۳۴۷) شماره ی ۶: ۳۱۹-۳۲۲

در این عصر که موضوع پیوند اعضا عادی شده است و بشر به فکر بانك عضو افتاده است، علاوه بر مشکلاتی که اخلاق علمی بر سر این راه می‌گذارد، موضوع تعویض مغز مسأله‌ی جدیدی را با خود می‌آورد که آن وضع نمودن مفهوم "مرده" و "زنده" است؛ مغز مانند کبد و حتا حساس تر از آن است، یعنی اگر بمیرد دیگر قابل استفاده نیست؛ پس باید از "زنده"ی آن استفاده کرد. از کدام انسان زنده ای می‌توان مغز سالمی برداشت و به جای مغز معیوبی گذاشت؟ حال اگر این هم حل شدنی بود، در آن صورت پیوند چه کسی بر چه شخصی امکان پذیر بود؟ در خون، یا کبد، یا کلیه و یا قلب، میراث شخصیت پدران مطرح نیست، در حالی که در مورد مغز این مسأله مطرح است؛ یعنی اندامهای دیگر همین قدر که سالم باشند، با هم همانند اند، ولی مغز هیچکس مانند مغز دیگری نیست. اگر مغز عوض شدنی باشد، آنکه واقعاً "زنده" است کیست؟ این موضوع در این قسمت از مقاله پرورانیده شده و به مشکلاتی که چنین عملی برای قضات، پزشکان و متدینین پیش می‌آورد، اشاره شده است. پیوند عصبی حتا

در قلب پس از مدتی انجام می شود؛ پس فایده ی مغزی که با بصل النخاع پیوند
 نیافته است چه خواهد بود؟ مشکل حفظ مایع مغز چگونه حل می شود؟ بهتر
 نیست که به جای تعویض مغز سر را عوض کنیم؟ اگر هم چنین کاری امکان پذیر
 باشد، هم آهنگ نمودن تجربیات زندگی این سر با اعمال آن بدن چگونه خواهد
 بود؟ م . ن . (انگل . ۷۷)

۸۱ - ۱ - ۴۸

سپهری، حوری: گلبولها حافظ دارند .

سخن علمی . (تیر ۱۳۴۷) . شماره ی ۳ : ۱۳۰ - ۱۳۱

در این که پادتن از ماده ی پروتئینی پادکن ترشح می شود و نگهبان
 مولد ضد بیماریها است، شکی نیست؛ ولی این مطلب که چرا پادتن در حملات
 اول، بیماری را کندتر دفع می کند تا حملات بعدی، توجه دانشمندان را به
 خود جلب کرده است . تحقیقات پرفسور هالپین، علت سرعت عمل این گلبولها
 را در حملات تکراری دفع میکروب توضیح می دهد . او درباره ی پدیده ی حافظ
 اکتسابی از راه توارث صحبت می کند و در اثبات نظریه ی خود به جای تکیه بر
 توارث ژنتیک بر توارث سلولی متکی می شود . این بحث اگرچه تا عملی شدن
 فاصله زیاد دارد، ولی بسیار جالب است . امید است که نتایج مثبت حاصله از
 پیوند اندامها کمکی به اثبات این مدعا نیز بنماید . م . ن . (انگل . ۷۶)

۸۲-۱-۴۸

سه نوع شبکیه ، سه طریقه ی آگاهی از عالم خارج
سخن علمی • دوره ی هفتم (تیر ماه ۱۳۴۷) • شماره ی ۳ :
۱۶۶-۱۶۷ تصویر : ۹

در ابتدای مقاله توضیحی درباره ی شبکیه ی چشم عنکبوت داده می شود؛ سپس به تنوع و وسعت دید این حشره و فعل و انفعالات مجهولی که در امر دیدن آن مؤثر است اشاره می شود • شبکیه چشم قورباغه مورد بررسی قرار می گیرد • چگونگی اثرپذیری امواج نوری توسط شبکیه سه طبقه ی قورباغه توضیح داده می شود و مراحل رسیدن تأثر عصبی نور به مرکز رفلکس مخ تشریح می گردد • درباره ی شبکیه ی گربه اینطور بیان می شود که : چون دارای دو نوع سلول است ، از شبکیه ی قورباغه - که چهار نوع سلول دارد - ابتدایی تر است و ارتباط سلولهای گرهی و دو قطبی در گربه تصادفی است ، ولی از آنجایی که يك دهم تأثرات به سوی مرکز رفلکس و نه دهم دیگر به ایستگاه رابط منتقل می شوند ، چنین به نظر می رسد که اختیار و انتخاب در بازتابهای این حیوان نسبت به قورباغه توسعه ی بیشتری دارد • تمام مطالب این مقاله با عکسهای متناسب قابل فهم تر می گردد • م • ن •

۸۳-۱-۴۸

گرووسکی ، الکساندر : نسل انکار و اشتیاق • ترجمه ی رضا سید حسینی .
سخن ادبی • دوره ی نوزدهم (خرداد ۱۳۴۸) • شماره ی ۱ :

این مقاله در یکی از نشریات یونسکو انتشار یافته و نویسنده ی آن در رأس هیأتی از دانشمندان قرار دارد که درباره ی مشخصات روانی روشنفکران

روسیه تحقیق می نمایند . در عصر حاضر، نتیجه‌ی مراجعه به آرای عمومی ، دادن نسبت‌های متضاد به جوانان و گاه نفی موجودیت آنها است . این مقاله جوابگوی ادعاهای عمومی و نشان دهنده‌ی پیوندهای افراد این نسل به یکدیگر است ، اعم از پیوندهای افقی (رابط افراد هم سن با یکدیگر) — پیوندهای عمودی (روابط نسل جوان با سالمندان) . در نسل‌های گذشته ، پیوند عمودی و در نسل حاضر پیوند افقی استحکام بیشتری دارد . البته این تحول پدیده‌ای ناگهانی نیست ، بلکه فقط در عصر حاضر به اوج خود رسیده است . عوض شدن ایده آل اجتماعی جوانان در این تحول نقش بزرگی دارد ؛ یعنی ارزشهای مادی برای جوانان جای خود را به ارزشهای خلاق داده اند . این حقیقت در اکثر تحقیقات مربوط به جوانان در اتحاد جماهیر شوروی به اثبات رسیده است . شورشهای دانشجویان ، تشکیل دسته های هیپی یا بیتل ، تماماً نشانه‌ی استقلال طلبی جوانان است . در تبدیل شدن استقلال طلبی به عصیانگری ، دو عامل اثر فوق العاده دارند : ۱- عامل بیرونی : عدم دخالت جوانان در کارهای اقتصادی ، اجتماعی ، و سیاسی . ۲- عامل درونی : ناتوانی جوانان در حفظ اعتدال در خویشستن یعنی دائماً میان هیجان و بی-حوصله گی سرگردان بودن . شدت انتقاد در میان جوانان تحصیل کرده بیشتر به چشم می خورد و این انتقاد نه تنها متوجه نسل گذشته است ، بلکه دامنگیر خودشان نیز می شود . اشتیاق به تحصیلات عالیه و گریزان بودن از کارهای ساده‌ی کشاورزی و صنعتی ، تنها به علت تفاوت مزد کار نیست ، بلکه کمبود امکان تفکر سازنده در کارهای دسته‌ی دوم موجب قرار جوانان از آنها است . ولی همین امر مشکلاتی پدید می آورد که تحصیل یک هشتم دانشجویان در رشته های غیرمورد علاقه‌ی خود نمونه‌ای از آن است . از طرفی دیده شده است که اگر کارهای ساده‌ی کشاورزی یا صنعتی را توأم با افکار تازه و امکان سازندگی نمایند ، جوانان از تحصیلات عالیه صرف نظر کرده و به آنها روی می آورند . اینها همه نتیجه‌ی این است که شور جوانی یا به صورت انفجار و یا

اشتیاق برای سازندگی جلوه گر می شود؛ لذا رفع عصبان حیوانان از دویاء امکان پذیر است : ۱- کم کردن علل عصبان (استفاده از جوانان در کارهای اجتماعی ، اقتصادی و سیاسی) ۲۰ - راهنمایی جوانان به راههای تازه ای که جنبه سازندگی داشته باشد . م . ن .

۸۴ - ۱ - ۴۸

لیلی ، مـا رگارت: جهان جنین . ترجمه ی محمد طباطبایی
سخن علمی . دوره ی هفتم (خرداد ۱۳۴۷) . شماره ی ۲ :

۸۹ - ۹۰

اگرچه زن باردار در حدود ماه پنجم حرکات جنین را حس می نماید ، ولی جنین از ماه سوم در مایع آمنیونی رحم شناور است ؛ یعنی جنین در حال بی وزنی زندگی می کند ، معلق می شود ، و جنب و جوش دارد ، احساس درد می نماید و غذا می خورد . راهی را که دکتر لیلی برای مداوای بیماریهای ناشی از عامل R.H پیدا کرد ، در جنین شناسی مورد استفاده ی زیادی قرار گرفته است . با استفاده از این راه می توان حالات و حرکات جنین در حال رشد را ثبت نمود ؛ و این امر را روشن کرد که جنین علاوه بر اینکه از خون مادر تغذیه می نماید ، با بلعیدن مایع آمنیونی داخلی رحم ، غذا خوردن را می آموزد و خوردن این ماده موجب رشد بیشتر او می شود . دکتر لیلی پی برد که جنین از صدای ضربان قلب مادر گرفته تا صدای احتراق ناقص موتور را می شنود ؛ ولی شنیدن این اصوات موجب بیدار شدن عواطف در او نمی گردد ؛ یعنی برای او ، فریاد مادر ، با شکستن يك ظرف چینی فرقی ندارد . در عصر حاضر به دوران جنین می توان به عنوان دوره ای نگاه کرد که موجود زنده در آن دوره ، رشد می نماید ، می آموزد و تفکر می کند . م . ن .

منصور، م: روش بالینی ژان پیاژه و اهمیت آن در روانشناسی معاصر.
سخن ادبی، دوره ی هیجدهم (اسفند ۱۳۴۷) ۰ شماره ی ۱۰:
 ۱۰۴۹-۱۰۳۵

این مقاله بیش از هر چیز خواننده را با معتبرترین کتب پیاژه آشنا
 نموده و روش بالینی او را - که برای آزمایش هوش به کار می رود - معرفی
 می نماید، روشی که پس از نیم قرن تحقیق در اختیار روانشناسان گذاشته می شود.
 محتوی روش بالینی سؤالاتی است که به تصریح کامل تفکر آزمایش شونده منتج
 می گردد. شرایط اصلی به کار بردن روش نامبرده عبارتند از: سعی در درک
 تفکر آزمایش شونده، و جلوگیری از کجروی فکری او. پیاژه زیست شناسی است
 که روش بالینی را از درمانگاههای روانپزشکی به صحنه ی روانشناسی آورده، مهارت
 روانشناس را در صحت به کار بردن این روش بی نهایت مؤثر می داند و کمبود آن
 را منتج به معایب سه گانه ی زیر می شمارد: ۱- نایل شدن روانشناس به خواسته ی
 خود به جای فهمیدن ذهن آزمایش شونده. ۲- برداشت اشتباهی از محتویات
 فکر موضوع آزمایش و نادیده گرفتن جوابهای نامفهوم. ۳- پاسخهای اتفاقی
 را به جای پاسخهای ناشی از سازمان واقعی ذهن دانستن. پیاژه راه رفع
 این مشکلات را نیز به خوبی معرفی می نماید. در این مقاله سیر تطور و تکامل
 روش بالینی به سه دوره تقسیم می شود: ۱- دوره ی اختراع یا تهیه ی روش بالینی،
 در این دوره پیاژه در جستجوی روشی است که بتواند ذهن کودک را دقیقاً
 معاینه و بازپرسی کند؛ لذا دائماً این روش را با تست و مشاهده ی محض
 مقایسه می نماید؛ و نارساییهای آن دو را نشان می دهد؛ و بالاخره به این
 حقیقت می رسد که تست، گرایش طبیعی فکر کودک را منحرف می سازد و مشاهده
 محض اعتقاد اصیل کودک را نهایان نمی سازد. ۲- دوره ی مشاهده ی انتقادی:
 پس از آزمایشهای فراوان، اختلاف مشاهده ی محض و انتقادی را
 نشان می دهد و مشاهده ی انتقادی را وسیله ای معرفی می نماید که هم

احطاف مشاهده‌ی آزاد را در بر دارد و هم دقت مشاهده‌ی تجربی را ۳۰-
 شکل دادن: در دوره‌ی دوم، کار استاد بیشتر متوجه آزمایش‌هوش کودک
 پیش از شروع تکلم بوده است و حال اینکه در این دوره، بیشتر به تجزیه و تحلیل
 می‌پردازد تا تشکرات صوری، نویسنده در جریان توضیح این دوره به ذکر
 نمونه‌هایی از آزمونهای روش بالینی و تشریح مفصل یکی از آنها می‌پردازد و چگونگی
 راه یافتن به ریشه و بنیان استدلال کودک را به این طریق می‌نمایاند: پیاژه
 و همکار او متوجه می‌شوند که بین رشد هوش طفل و نوجوان هماهنگی کامل
 وجود دارد و به فایده‌ی به کار بردن روش متمرکز به جای تست پی می‌برند.
 گسترش کارهای پیاژه در این دوره در جهت تألیف کتب، تعداد آزمایش
 شونده و نمایان ساختن محدودیت‌های عددی می‌باشد. مرکز شناخت‌شناسی
 ژنو در پیشرفت کار پیاژه فوق العاده مؤثر بوده و کار او ادامه‌ی کار "مرکز
 تحقیقات ژنو" است. نمای آینده‌ی کار این دانشمندان را می‌توان در جهات
 زیر خلاصه نمود: ۱- نشان دادن رشد زیستی و منطقی در کودک ۲- نشان
 دادن ثبات دستگاه ذهنی در کودک و نوجوان ۳- نشان دادن تعلیق
 کنشهای ذهنی به انواع کنشهای زیستی. ۴- نشان دادن مفهوم کنش‌سازی
 و سازمانی ۵- جایگزین شدن روش بالینی به جای تست ۶-
 جایگزین شدن تکامل شناخت‌شناسی م. ن. (انگلا ۶۴)

۸۶-۱-۴۸

موسوی، محسن: مدیریت از نظر ما و دیگران.
 سخن علمی. دوره‌ی هفتم (آبان ۱۳۴۷). شماره‌ی ۷:
 ۳۶۴-۳۶۸

درونگرایی و برونگرایی دو خصیصه‌ای هستند که اگر هر دو در موضوعی
 متمرکز شوند نیروی مؤثرتری را به وجود می‌آورند؛ اخیراً چند شرکت صنعتی در

آمریکا متوجه شده‌اند که اگر گروه مدیریت خود را از میان افرادی انتخاب کنند، که از نظر خصوصیات خلقی و فکری مکمل یکدیگر باشند، نتایج بهتری عاید آنها می‌شود. • یونگ مدیران را به هشت گروه تقسیم می‌کند: درونگرایی پر فکر، پراحساس، پرفهم و پرشعور و برونگرایی پرفکر، پرشعور، پراحساس و پرفهم. • یونگ را • تشخیص را حس یا ادراک و راه قضاوت را تفکر منطقی و پراحساس شخصی می‌داند. • او معتقد است که هر فردی، و همچنین مدیران در هر یک از موارد فوق از هر دو راه استفاده می‌کنند ولی بی‌گمان به یکی از آن دو اهمیت بیشتر می‌دهند. • در این قسمت از مقاله نویسنده به ذکر عقاید یونگ درباره‌ی خصلت درونگرایی و برونگرایی می‌پردازد و نظر یونگ را درباره‌ی نوع مدیریت هر یک از این هشت تیپ با توجه به معایب و محاسن آنها بیان می‌دارد. • م • ن • (انگلا • ۷۰)

۸۷-۱-۴۸

هیگتر، مارس: نسل جوان خشمگین. ترجمه‌ی مهندس اصغر آروین
سخن ادبی • دوره‌ی نوزدهم (خرداد ۱۳۴۸) • شماره‌ی ۱:
 ۱۰-۱۶

نویسنده‌ی این مقاله مدیر کل امور جوانان در وزارت فرهنگ بلژیک است و سمت کارشناسی در شورای اروپا را نیز دارد. • مقاله‌ی زیر متن کنفرانس ایشان در یکی از جلسات شورای نامبرده در سال ۱۹۶۴ است. • جامعه‌های صنعتی اروپا گرفتار سرکشی و خرابکاری جوانان است. • عید نوئل غم انگیز ۱۹۵۶ در استکهلم و تجمع هذیان آمیز ۱۹۶۳ جوانان پاریسی در میدان ناسیون نشانه‌ی آن است. • در جوانان به عنوان منبع سرشار درآمد نگاه کردن و برای آنها "گتو" های فرهنگی ساختن، سبب به دور ریختن دنیای بزرگتر از طرف آنان گردیده و کار را به این جا کشانیده است که یا باید نوجوان بود

و یا هیچ و نیست شد؛ جنبشهای اعتراض آمیز جوانان کم کم غربیان را به اشتباه خود معترف ساخت و موجب شد که سیاستمدارانی چون رابرت کندی از نظریات دانشجویان پشتیبانی نمایند؛ و نسل سالمند و متفکر اروپا (به خصوص فرانسه) شروع به انتقاد از خود نماید. علت چیست که فرزندان نسل جوان "۱۹۴۰" که جوانی خود را در سختترین شرایط گذرانیده اند، و اکنون از تجدید حیات اقتصادی و اجتماعی خود لذت می برند و به خود می بالند، همه ی زحمات آنان را نادیده می گیرند و ساخته ی دست پدران خود را محکوم می نمایند. عالمگیر شدن فرهنگ و ارتباطات دسته جمعی علل آن است. با پیشرفت ایمن — دو وسیله ی ارتقاء تعدن، نسل جوان تنها نسلی است که بمباران اطلاعات ناقص پراکنده و بی هدف را تحمل می نماید. همین استفاده ی بد از وسایل ارتباطی دسته جمعی است که ما را از دوران تسلط عقل جدا کرده و به سوی دوران ابتدایی حواس نزدیک می نماید؛ حال اینکه تعدن مرکب از کار عقل و حواس است. م . ن .

ریاضیات

۸۸-۱-۴۸

امیرمعز، علیرضا: حل برداری مسایل هندسی و تعمیم آنها.

ترجمه ی جعفر آقایی چاوشی.

یکان • دوره ی ششم (مهر ۱۳۴۸) شماره ی ۱: ۲۳-۲۴

در این مقاله قضیه ی زیر با روش برداری اثبات گردیده و در فضای n

بعدی اقلیدسی تعمیم داده شده است. قضیه: دایره ی (Q) به مرکز Q

و به شعاع r را در نظر می گیریم. نقطه ی O را داخل دایره ی (Q) اختیار

کرده و بر آن دو وتر عمود بر هم AC و BD را می گذرانیم. می خواهیم ثابت

کنیم که: $\overline{OA}^2 + \overline{OB}^2 + \overline{OC}^2 + \overline{OD}^2 = 4r^2$ ۱. ش.

۸۹-۱-۴۸

امیرمعز، علیرضا: مبنای "۲" و شعر سحرآمیز خواجه نصیرالدین طوسی.

یکان • دوره ی ششم (مهر ۱۳۴۸) شماره ی ۱: ۴-۵

مندرجات مقاله توضیح ریاضی درباره ی شعر زیر است که خواجه

نصیرالدین طوسی برای تفریح ریاضی ساخته است:

من در شرفم به علم دفتر مطلق شمس قمر شریک زهره ز شفق
هر گهر و در زلزلو لا فر گویند ز تحت و فوق حق یک حق
در پایان مقاله مختصراً درباره‌ی شخصیت علمی خواجه نصیرالدین و بخصوص
درباره‌ی اهمیت رساله‌ها و در اصل توافقی صحبت شده است. ۱۰ ش.

۹۰-۱-۴۸

امیرمعز، علیرضا: روش خیام در حل معادلات درجه سوم. ترجمه‌ی
محمود کرناسی

یکان • دوره‌ی پنجم (مهر ۱۳۴۷) شماره‌ی ۱: ۱۰-۱۱

راه حل خیام بر قضیه‌ی زیر متکی است: ۱- قضیه - چهار نقطه‌ی
تلاقی دو سهمی که دارای محورهای متعامد هستند روی یک دایره واقعند.
اثبات - برای سهولت (بدون آنکه از عمومیت قضیه کاسته شود) معادلات دو
سهمی را به صورتهای زیر در نظر می‌گیریم:

$$y^2 = \varepsilon p(x-a) \quad \text{و} \quad x^2 = \varepsilon q(y-b)$$

از جمع طرفین معادله‌های فوق، معادله‌ی زیر، که نمایش هندسی آن یک دایره
است حاصل می‌شود:

$$x^2 + y^2 - \varepsilon px - \varepsilon qy + \varepsilon ap + \varepsilon bq = 0$$

خیام قضیه‌ی فوق را با روش ترکیبی اثبات کرده است. ۲- حل معادله‌ی درجه

سوم. صورت کلی معادله‌های درجه‌ی سوم و چهارم، به ترتیب چنین است:

$$x^3 + \lambda x^2 + mx + n = 0 \quad (1)$$

$$z^4 + az^3 + bz^2 + cz + d = 0 \quad (2)$$

چنانکه در معادله‌ی (۲) مقدار معلوم $d=0$ باشد، یکی از جوابهای معادله
مساوی صفر بوده و سه جواب دیگر ریشه‌های معادله‌ی درجه سوم
خواهند بود. بنا بر این می‌توانیم حل معادله‌ی
درجه چهارم را شرح دهیم که در حالت خاص شامل حل معادله‌ی

درجه سوم هم می شود . در معادله ی (۲) تغییر متغیر $z = x - \frac{a}{\epsilon}$ می دهیم ؛

معادله ای به صورت زیر به دست می آید :

$$x^2 + Ax^2 + Bx + C = 0. \quad (۳)$$

ریشه های معادله ی فوق همان ریشه های دستگاه معادلات زیر می باشد :

$$\begin{cases} x^2 = y \\ y^2 + Ay + By + C = 0 \end{cases} \quad (۴)$$

معادلات مذکور معادلات دوسهمی است که محورهای آنها به هم عمودند .

دستگاه (۴) معادل دستگاه زیر است :

$$\begin{cases} x^2 = y \\ x^2 + y^2 + (A-1)y + Bx + C = 0 \end{cases} \quad (۵)$$

معادله ی اول يك سهمی است که آن را با نقطه یابی رسم می کنیم . معادله ی دوم

يك دایره است که چون در صفحه ی سهمی رسم کنیم و طول نقاط تلاقی آن را با

سهمی مذکور اندازه بگیریم ، جوابهای معادله ی درجه چهارم به دست می آید . ۱۰ ش.

۹۱-۱-۴۸

بها سکارا فاند ها ، س . ن : ترسیم با خط کش تنها . ترجمه ی

جعفر آقایی چاوشی .

یکان . دوره ی پنج (دی ۱۳۴۷) شماره ی ۴ : ۲۲۹

مسأله - تنها با استفاده از خط کش غیر مدرج خطی رسم کنید که با

دو خط متوازی مفروض l و m موازی باشد و از نقطه ی مفروض P واقع در صفحه ی

آنها بگذرد . حل - از نقطه p دو خط رسم می کنیم که l را در A و B و m را

در C و D قطع کنند . نقطه ی تلاقی AC و BD را O می نامیم . نقاط تلاقی

خط PO را با دو خط l و m به ترتیب به L و M نمایش می دهیم . خطوط

DL و MB (یا CL و MA) را رسم می کنیم که در Q متلاقی می شوند . خط

PQ ، خط مطلوب است . به کمک قضیه ی گوس در باره ی چهارضلعی کامل

و پابه کمک مثلثهای متشابه ثابت می کنیم $AL = LB$ و $DM = MC$ ؛ سپس

از تشابه دو مثلث QLB و QDC و عکس قضیه ی طالس استفاده می کنیم . ۱۰ ش.

درباره‌ی نظریه‌ی گروه‌ها . ترجمه‌ی محمود محمودی مجدآبادی
یکان . دوره‌ی ششم (مهر ۱۳۴۸) شماره‌ی ۱ : ۶-۸

در این مقاله از تعریف گروه و اصول مربوط به آن صحبت شده است؛
 و درباره‌ی تعداد گروه‌های ۱ و ۲ و ۳ و ۴ عنصری توضیحاتی داده شده
 است . در پایان مقاله یادداشت کوتاهی درباره‌ی تاریخچه‌ی نظریه‌ی گروه
 بیان شده است . ۱۰ . ش .

زنان ریاضیدان . ترجمه‌ی یعقوب گنجی .
یکان . دوره‌ی پنجم (بهمن ۱۳۴۷) شماره‌ی ۵ : ۴۷۴-۴۷۸ و
 ۳۳۶

در این مقاله ، درباره‌ی شایستگی زنان در مسایل علمی سخن رفته
 است ؛ و از سه زن ریاضیدان ، به ترتیب زیر صحبت می‌دارد : ۱- ماریا آگنسی
 (Donna Maria Gaotana Agnesi) که در قرن هیجدهم به شهرت قابل
 ملاحظه‌ای رسید . وی بر روی منحنی نمایش تغییرات تابع
 $x^2y = 4a^2(a-y)$
 مطالعه نموده است . به همین سبب این منحنی را " افسون آگنسی "
 (Witch of Agnesi) می‌نامند . ۲- سونیا کوالفسکی (Sonya Kovalovsky)
 در سال ۱۸۵۰ در مسکو به دنیا آمد . تحصیلات عالی خود را در آلمان ،
 تحت راهنمایی ریاضیدان بزرگ و برشتراس ، به نحوی درخشان و خلاق به پایان
 رسانید . از جمله کارهای ریاضی کوالفسکی رساله‌ای تحت عنوان " درباره‌ی
 تئوری معادلات دیفرانسیل با مشتقات جزئی " و " مطالعه‌ی حالت خاص حرکت
 دورانی جسم سنگین در حول نقطه‌ی ثابت " می‌باشد . وی علاوه بر تحقیقات
 ریاضی دارای آثار ادبی نیز می‌باشد . ۳- امی نوذر (Emmy Noether)

از سال ۱۹۶۲ تا ۱۹۳۳ در دانشگاه گوتینگن (آلمان) و سپس در دانشگاه
 "برین فادر" در پسنیلوانیا، تدریس می کرده است. وی به خاطر بسط
 تئوری جدید "حلقه ها و ایده آلها" به شهرتی بین المللی رسید. ۱۰ ش.

۹۴-۱-۴۸

شرف الدین، احمد: تعمیمهای قضایای استورم و لایب نیتز و پاپوس.
 یکان. دوره ی پنجم (مرداد ۱۳۴۸) شماره ی ۱۰:
 ۶۲۵-۶۲۹ و ۶۴۱ تصویر: ۳

(۱) - تصاویر نقطه M از صفحه ی چند ضلعی منتظم $A_1 A_2 \dots A_n$
 را بر اضلاع آن، H_1 و H_2 و $\dots$ و H_n می نامیم. مکان هندسی نقاطی که
 فواصل آنها از اضلاع چند ضلعی منتظم مذکور در رابطه ی زیر صدق کند، با
 شرطهای (۱) یا (۲) و یا (۳) دایره است (مجموعه دایره متحدالمرکز با
 دایره ی محیطی چند ضلعی منتظم یاد شده).

$$\frac{p}{MH_1} \cdot \frac{q}{MH_2} \cdot \dots \cdot \frac{t}{MH_i} + \frac{p}{MH_2} \cdot \frac{q}{MH_3} \cdot \dots \cdot \frac{t}{MH_{i+1}} + \dots + \frac{p}{MH_n} \cdot \frac{q}{MH_1} \cdot \dots \cdot \frac{t}{MH_{i-1}} = 2^{p+q+\dots+t}$$

$$\begin{cases} p+q+\dots+t < \frac{n}{2} \end{cases} \quad (۱)$$

$$\begin{cases} 2(p+q+\dots+t) = n+1 \end{cases} \quad (۲)$$

$$\begin{cases} p = -1 \text{ و } q = \dots = t = 0 \end{cases} \quad (۳)$$

حالات خاص: الف - چنانچه $q = \dots = t = 0$ باشد، حکمی حاصل می شود که

مشابه با قضیه ی استورم است. ب - چنانچه $p = q = 1$ و $r = \dots = t = 0$

باشد، رابطه ای حاصل می شود که از ضرب دو طرف آن در $\frac{1}{2} \sin \frac{\pi}{n}$ قضیه ی

مربوط به اندازه ی سطح مثلث پودر (Podaire) یک نقطه نسبت به چند

ضلعی منتظم به دست می آید. (۲) - مکان هندسی نقاطی که فواصل آنها از

اضلاع $2n$ ضلعی منتظم در رابطه ی زیر صدق می کند، دایره است (مجموعه

دوایر) :

$$\overline{MH}_1 \cdot \overline{MH}_2 \cdot \dots \cdot \overline{MH}_{n-1} = \overline{MH}_2 \cdot \overline{MH}_3 \cdot \dots \cdot \overline{MH}_n$$

حکم اخیر تعمیمی از قضیه ی پاپوس است. (۳) — مکان هندسی نقاطی که مجموع توانهای p آنها از روئس يك n ضلعی منتظم مقدار ثابتی باشد، با شرطهای :
 $p < \frac{n}{2}$ و یا $p < n+1$ دایره است (مجموعه دوایر) . قضیه ی فوق
 تعمیمی از قضیه ی لایب نیتز است. (۴) — احکام فوق در مورد چند وجهی —
 های منتظم، با شرطهای معینی معتبر است ۱۰ ش . (انگل . ۳۶)

۹۵ — ۱ — ۴۸

شرف الدین ، احمد : چند اتحاد و چند نامساوی مثلثاتی.

یکان . دوره ی ششم (مهر ۱۳۴۸) شماره ی ۱ : ۲۵ — ۲۸

تصویر : ۲ عدد

در این مقاله درباره ی چند اتحاد و دو نامساوی مثلثاتی بحث شده

است . ۱ — صورت کلی اتحادها چنین است :

$$\begin{aligned} & \alpha^p(x) \cdot \beta^q(x + \frac{r}{n}) \cdot \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \dots \lambda^t(x + i\frac{r}{n}) + \alpha^p(x + \frac{r}{n}) \cdot \\ & \beta^q(x + \frac{r}{n}) \cdot \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \dots \lambda^t(x + \frac{(i+1)r}{n}) + \alpha^p(x + \frac{r}{n}) \cdot \beta^q(x + \frac{r}{n}) \cdot \\ & \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \dots \lambda^t(x + \frac{(i+2)r}{n}) + \dots = \alpha^p(x) \cdot \beta^q(x + \frac{r}{n}) \cdot \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \cdot \\ & \dots \lambda^t(x + i\frac{r}{n}) + \alpha^p(x + \frac{r}{n}) \cdot \beta^q(x + \frac{r}{n}) \cdot \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \cdot \dots \\ & \lambda^t(x + \frac{(i+1)r}{n}) + \alpha^p(x + \frac{r}{n}) \cdot \beta^q(x + \frac{r}{n}) \cdot \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \cdot \gamma^r(x + \frac{r}{n}) \cdot \dots \\ & \lambda^t(x + \frac{(i+1)r}{n}) + \dots \end{aligned}$$

در اتحاد فوق به جای هر يك از توابع $\alpha(x)$ و $\beta(x)$ و $\gamma(x)$ و ... و

$\lambda(x)$ می توان به دلخواه $\sin_x$ یا $\cos_x$ قرار داد و به جای هر يك از

توابع $\alpha'(x)$ و $\beta'(x)$ و $\gamma'(x)$ و ... و $\lambda'(x)$ می توان به دلخواه

• $\cos x$ یا $\sin x$ گذاشت

۲- نامساوی ها چنین اند :

الف- با شرط $x_1 + x_2 + \dots + x_n \leq r$ نامساوی زیر محقق است:

$$\frac{\sin x_1 + \sin x_2 + \dots + \sin x_n}{n} \leq \sin \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

ب- با شرط $x_1 + x_2 + \dots + x_n \leq r$ نامساوی زیر مسلم است:

$$\sqrt[n]{\sin x_1 \sin x_2 \dots \sin x_n} \leq \sin \frac{x_1 + x_2 + \dots + x_n}{n}$$

۱. ش. • (انگل. ۳۷)

۹۶-۱-۴۸

صدری افشار ، غلامحسین : نیریزی ، ریاضیدان و اخترشناس ایرانی •

سخن دانش و فن • دوره ی هشتم (اردیبهشت ۱۳۴۸) شماره ی

۱ : ۴-۵

ابوالعباس فضل بن حاتم از مردم نیریز فارس بوده است • گمان می رود ، که به روزگار خلیفگی معتضد (۲۷۹-۲۸۹ هـ ق) در بغداد به سر می برده است • وی دارای چند تألیف در ریاضی ، اخترشناسی ، هواشناسی ، ... است • نیریزی سبایه (ظُلّ) را ، که معادل تائزانت کنونی است ، همچون يك خط مهم مثلثاتی به کار برد ؛ اثباتی بدیع برای قضیه ی فیثاغورث ارائه داد ؛ و بر روی اصول موضوعی (مصادرات) اقلیدس تحقیق و کنجکاو ی کرد • او بهترین توصیف را از اسطرلاب کروی کرده است • مقاله دارای آگاهیهایی در باره ی نام و موضوع کتابهای نیریزی و نیز مراجع مربوط به زندگی و آثار او است • ۱. ش. • (انگل. ۳۵)

گنه دنگو، ب. و. : درباره‌ی تاریخ ریاضیات. ترجمه‌ی پرویز

شهریاری

سخن، ماهنامه‌ی دانش و فن. دوره‌ی هشتم (خرداد و تیر ۱۳۴۸)

شماره‌ی ۲ و ۳ : ۶۶-۷۱ و ۱۱۲-۱۱۴

در این مقاله درباره‌ی مطالب زیر بحث شده است: ۱- فایده‌ی تاریخ ریاضیات (زنده و قابل درک کردن درس، برانگیختن قوای خلاقه‌ی جوانان، کمک به یادگیری ریاضی و تحکیم معلومات به دست آمده در حافظه ۰۰) ۲- عقاید پاره‌ای دانشمندان درباره‌ی نفی اهمیت تاریخ ریاضیات و ذکر دلایلی علیه این عقاید ۰ ۳- توضیحاتی درباره‌ی این مطلب که ریاضیات را نباید مجموعه‌ای ساده از تعاریف و قضایا به نحو مجزا تلقی نمود؛ بلکه باید آن را دستگاه به هم پیوسته‌ای از معرفت علمی دانست، و اهمیت این امر برای آینده‌ی علم ۰ ۴- طرح این سؤال: "چه دلیلی این قدرت را به ریاضیات می‌دهد که به کمک آن می‌توان جریان نمودهای طبیعت و سیر صنعت را توضیح داد؟ به چه مناسبت علمی که ارتباط مستقیم با فیزیک و شیمی و زیست‌شناسی و... ندارد، قابلیت این را دارد که آنها را تشریح کند و حرکت تکاملی این پدیده‌ها را در جریان زمان به طور قانع‌کننده‌ای پیش‌بینی کند؟ - عقیده‌ی دانشمندی چون بورباکی و پیروترو و در این مورد، اقامه‌ی دلایل نویسنده علیه دانشمندان مذکور با استناد به مواردی از تاریخ ریاضی ۰ ۵- ذکر عقایدی درباره‌ی تقسیم مراحل تاریخی ریاضی: ۱- تقسیم مراحل به مناسبت کار دانشمندان بزرگ که طی سالهای متناهی در مسیرهای اساسی فکری که می‌بایست در ریاضیات دنبال شود، تعیین کننده بوده‌اند ۰ ۲- تقسیم مراحل ریاضی به وسیله‌ی آن ملت‌هایی که برگزیده‌ی دانش بشری و دیعه‌ی بزرگی نهاده‌اند ۰ ۳- تقسیم دوره‌های مختلف ریاضی با توجه به تقسیم تاریخ جامعه‌ی بشری بر اساس شکل‌های مختلف اقتصادی: جامعه‌ی ابتدایی، دوران

بردگی ، فتوداليسم ، بورژوازی و دوران سوسیالیسم، ذکر دلایلی در باره ی رضایت بخش نبودن این طرز تقسیم بندی ها ۶- عقیده ی نویسنده ی مقاله در باره ی طرز تقسیم مراحل تاریخی ریاضی : برای تقسیم مراحل ریاضی باید به شرایط اساسی مربوط به تکامل خود ریاضیات پرداخت و سپس ارتباط این شرایط و علل تأثیر آنها را در کیفیاتی از نوع : شرایط اقتصادی ، روابط اجتماعی ، تکامل صنعت و علوم اجتماعی مورد مطالعه قرار داد . تاریخ ریاضیات را می توان به چهار دوره مختلف تقسیم کرد : ۱- دوره ی تولد ریاضیات ۲- دوره ی ریاضیات مقدماتی ۳- دوره ی ریاضیات با کمیتهای متغیر ۴- دوره ی ریاضیات معاصر ، توضیحاتی در باره ی هر يك از دوره های مذکور در فوق ۱۰ . ش .

۹۸-۱-۴۸

محاسبه ی مقدار " n " به كمك سریها . ترجمه ی داوید ریحان
یکان . دوره ی پنجم (دی ۱۳۴۷) شماره ی ۴ : ۲۳۰

با استفاده از سریها می توان مقدار n را با هر تقریب حساب کرد .

فرمول زیر را در نظر می گیریم :

$$\frac{x}{180} = Tg \ n - \frac{1}{3} Tg^3 \ n + \frac{1}{5} Tg^5 \ n - \dots$$

در ازای $n = 45^\circ$ چنین داریم :

$$n = 4 \left(1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \dots \right)$$

دهها فرمول مطابق فوق وجود دارد . فرمول ذیل متعلق به والیس است :

$$n = 2 \left(\frac{2 \times 2}{1 \times 3} \times \frac{4 \times 4}{3 \times 5} \times \frac{6 \times 6}{5 \times 7} \times \dots \right)$$

فرمول زیر از آن بر نولی است :

$$n = 6 \left(\frac{1}{1^2} + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \frac{1}{4^2} + \dots \right)$$

۱۰ . ش .

زمین شناسی

۹۹- (۱) - ۴۸

آلتان : آزمایش پرعیار کردن سنگهای اکسیده و کم عیار روی در

ایران با استفاده از روشهای هیدرومتالوژی.

مجله ی اتاق صنایع و معادن ایران • دوره ی جدید

(اسفند ۱۳۴۷) شماره ی ۵ : ۴۸ - ۵۰

طی چند سال گذشته ، چند میلیون تن از گانه های اکسیده ی کم عیار سرب و روی (تا بیست و پنج درصد سرب و روی) معادن انگوران (نزدیک زنجان) و شاهکوه (نزدیک اصفهان) که بیشتر به صورت سروریت ($Pb\ Co_3$) و اسیمتسونیت ($Zn\ Co_3$) و یا کالامین است و قابل پرعیار کردن به طریقہ ی تکلیس نبوده ، در این معادن ذخیره شده است . در آزمایشگاه تلخیص مواد معدنی سازمان زمین شناسی ، امکان بالا بردن عیار این کانه ها به روش هیدرو-متالورژی مورد بررسی قرار گرفته است . به وسیله ی خیساندن کانه در محلول آمونیاک (Leaching) کانیهای اکسیده ی روی در آمونیاک حل شده ، ترکیب مرکبی از کربنات آمونیوم و روی تولید می شود که با حرارت دادن و تبخیر آمونیاک روی به صورت ترکیبی از اکسیدهای روی رسوب می کند . رسوب حاصل را می توان به وسیله ی تکلیس به اکسید روی تبدیل کرد و یا با حل کردن در اسید سولفور ضعیف روی فلزی به روش الکترولیتیک تهیه کرد . طبق محاسبات انجام شده .

تهیه ی روی از کانه ی اکسیده به طریقه ی فوق از نظر اقتصادی سود آور
است م ۱۰۰ (انگل + ۱۸)

۴۸-۱-۱۰۰

پیوه ، یان : آینده ی زمین شناسی • ترجمه ی منوچهر دانشی
سخن ، دانش و فن • دوره ی هشتم (اردیبهشت ۱۳۴۸)
شماره ی ۱ : ۱۰-۱۱

در سالهای اخیر در اثر پیشرفت علوم ژئوشیمی و ژئوفیزیک ، انقلابی
در دانش زمین شناسی پدید آمده است • روشهای لرزه نگاری و مغناطیسی
در بهتر شناختن درون زمین کمک شایانی نموده است ؛ و در عین حال عکسبرداری
هوائی به وسیله ی هواپیما و به تازگی ماهواره ها ، در شناسایی رویه ی زمین ما
را یاری نموده است • سنگها به وسیله ی میکروسکپ های الکترونیکی و اشعه ×
بهتر بررسی شده ، و روشهای زمین شناسی در اکتشاف مخازن ئیدروکربورها
جایگزین حفاریها گردیده است ؛ با این حال برای زمین شناسان کارهای
زیادی وجود دارد • تهیه ی نقشه های زمین شناسی دقیق ژرفای اقیانوسها ،
حرکت پوسته ی زمین ، پیش بینی زمین لرزه ها و استفاده از نیروی آزاد شده ی آن
و اکتشافهای زمین شناسی از روی امواج زلزله ، استفاده از گرمای درون زمین
در کارهای صنعتی و ایجاد مولد های برق ؛ و بالاخره احتمالاً با قدم گذاشتن
در ماه و اختران همسایه تا سال ۲۰۰۰ میلادی ، میدان جدیدی برای زمین
شناسان پیدا خواهد شد بی آنکه از ارزش و سنگینی کار آنان در زمین کاسته
شود م ۱۰۰

خادم، نصرالله: کشف جدید ذخایر مواد نسوز در ایران.

مجله‌ی اطاق صنایع و معادن ایران، دوره‌ی جدید

(اسفند ۱۳۴۷) شماره‌ی ۵: ۴۳-۴۶

ذخایر هنگفتی از مواد نسوز مرغوب با قدرت تحمل حرارتی در حدود هزار و هفتصد درجه‌ی سانتیگراد در چند ناحیه از ایران کشف شده، که نه تنها پاسخگوی صنایع مختلف مخصوصاً صنعت ذوب آهن کشور است، بلکه زمینه صدور آن به خارج نیز میسر می‌باشد: ۱- در منطقه‌ی البرز مرکزی در قسمت بالای دوران اول (پرمو-کربنیفر) در اثر حرکات قائم، که موجب پیسروی دریا شده است، تحت شرایط اقلیمی گرم و مرطوب و رژیم کارستی در نتیجه‌ی پدیده‌های دگرسانی مواد رستی و لاتریتی تشکیل شده‌اند و در داخل یا در همبزی آنها با طبقات دیگر مواد نسوز از نوع سیلیکات آبدار آلومینیوم (Fireclay) به صورت توده‌های عدسی شکلی دیده می‌شود که ذخیره قابل ملاحظه‌ای را نشان می‌دهد. ۲- در سی کیلومتری ناحیه سیمیرم، داخل سنگهای آهکی کرتاسیه بالایی، رست آهن دار به ضخامت ده متر وجود دارد که سه تا پنج متر قسمت فوقانی آن به کائولن تبدیل شده است. این کائولن با وجود خالص بودن، دارای خواص فیزیکی لازم برای تهیه سرامیک نبوده ولی از نظر مواد نسوز بسیار مناسب است. مقدار ذخیره‌ی آن سه تا چهار میلیون تن برآورد شده است. ۳- در ناحیه‌ی پشت کوه در صد کیلومتری شهر کرد، داخل طبقات دوران دوم، درون یک تاقدیس طبقه‌ی کم و بیش منظمی از مواد رستی نسوز و بوکسیت به ضخامت چهار تا شش متر کشف شده است که طول مظهر آن در امتداد دره‌ای عمود بر محور تاقدیس در حدود یک کیلومتر است. بوکسیت از نوع سفید بوده و یک و نیم متر ضخامت دارد. ۴۰۰ (انگله)

۴۸-۱-۱۰۲

شیمی ، مسعود : آینده ی زغال سنگ در ایران و جهان

مجله ی اطاق صنایع و معادن ایران • دوره ی جدید

(اسفند ۱۳۴۷) شماره ی ۵ : ۵۲ - ۵۹

تولید زغال سنگ در سال ۱۹۶۳ برابر دو میلیارد و ششصد و چهل و هشت میلیون تن به ارزش هیجده میلیارد و چهارصد و چهل و هفت میلیون دلار بوده است. در سال ۱۹۶۸ اتحاد جماهیر شوروی ششصد میلیون تن یعنی در حدود یک پنجم تولید جهانی در آن سال - زغال سنگ استخراج کرده است. مصرف زغال سنگ نیز به نسبت افزایش تولید بالا رفته است. در ایران تا به حال استخراج زغال سنگ محدود به مصرف آن در کوره های مصالح ساختمانی و همچنین تهیه کک برای پاره ای از کارخانجات و ذوب فلزات بوده است. در طی برنامه ی سوم به علت رشد اقتصادی تولید زغال سنگ افزایش یافته است و با ایجاد صنعت ذوب آهن پیش بینی می شود که در سال ۱۳۵۱ مقدار یک میلیون و پانصد و پنجاه هزار تن زغال سنگ استخراج و هفتصد هزار تن کک تولید می شود. در بیشتر معادن ایران مخصوصاً حوزه ی البرز نازک بودن لایه های زغالی و نوع چین خوردگیها و شکستگیها قیمت تمام شده ی زغال سنگ را بالا می برد. ذخایر زغال سنگ ایران در حدود صد و شصت میلیون تن برآورد شده ولی هنوز اکتشافات ادامه دارد و ذخایر به مراتب بیشتری پیش بینی می شود. م ۱۰ •
(انگله ۱۹)

۴۸-۱-۱۰۳

فرشاد ، (و) واتان : بررسی زمین شناسی خلیج فارس

نشریه ی دانشکده ی علوم • (فروردین ۱۳۴۷) شماره ی ۱ :

۱- ۵ تصویر : ۱

مطالعه ی خلیج فارس که بزرگترین مخزن نفت دنیا است از نظر

اقتصادی و مخصوصاً رسوبگذاری جدید برای زمین شناسان بسیار ارزنده است و از روی آن می توان به شرایط رسوبی گذشته پی برد . خلیج فارس بین سپر عربی و رشته کوههای زاگرس در امتداد شمال غربی — جنوب شرقی کشیده شده و به نظر می آید باقیمانده ی ژئوسیکلینال بزرگی است که محور آن در دوره ی ژوراسیک و کرتاسه تقریباً امتداد رشته جبال زاگرس بوده است و در دوره ی میوسن به تدریج به سمت جنوب غربی تغییر مکان یافته است . طول خلیج در حدود ششصد و پانزده مایل و عرض آن سی و هفت مایل (در تنگی ی هرمز) تا دوپست و ده مایل است . کف خلیج به شکل لای بوده و نامتقارن است . حد اکثر عمق خلیج در سمت ساحل ایران بوده و نود متر است و عمق متوسط آن سی و یک متر است . جزایر خلیج فارس از نظر منشأ بسیار متفاوتند جزایر بزرگ منشأ ساختمانی داشته ولی جزایر کوچک برجستگیهای کف خلیج هستند . جزایر نوع سوم به وسیله ی گنبد های نمکی تشکیل شده اند . حرارت آبهای عمقی در تابستان به علت ورود آبهای سرد شط العرب و دریای عمان کمتر از حرارت سطحی آن است و در زمستان این وضع برعکس می شود . آب در تنگی ی هرمز به علت تبخیر شدید سنگینتر از آب اقیانوسها بوده و در نتیجه از تنگی ی هرمز جریان سنگین عمقی از خلیج به سمت اقیانوس ایجاد شده و آب سبک اقیانوس در سطح به سمت خلیج جریان می یابد . دامنه ی جزر و مد در خلیج در حدود چهل تا هفتاد سانتیمتر بوده و جهت امواج غالباً شمال غربی — جنوب شرقی است . منشأ رسوبهای تخریبی به وسیله ی رودخانه های بزرگ آورده شده و یا رسوبهای عادی هستند . از رسوبهای آلی تشکیلات رسوبی حاشیه ای حایز اهمیتند رسوبهای شیمیایی شامل کریناتها و تبخیریهها است . م . ا . (انگل . ۱۷)

مالاخوف، آ.: علایم رادیوآکتیو که از درون زمین به سطح آن

می‌رسند. ترجمه ی عبد الکریم قریب

سخن، نشریه ی علمی و فنی. دوره ی هفتم (دی ۱۳۴۷)

شماره ی ۹: ۴۷۶ - ۴۷۹

بعضی از گیاهان مخصوصاً گون (Astragal) وجود اورانیوم و کانی رادیوم متراکم در عمق زمین را نشان می‌دهد؛ برخی دیگر از گیاهان در محل‌هایی که اورانیوم و رادیوم یافت می‌شود، نمی‌رویند. منظره ی رنگ ساقه و برگ و گل بعضی از گیاهان که بر روی بستره های اورانیوم و رادیوم می‌رویند تغییر پیدا کرده و در جستجوی کانیهای اورانیوم به زمین شناسان کمک می‌کنند؛ ولی تنها گیاهان نیستند که وجود سنگهای رادیوآکتیو را مشخص می‌سازند؛ می‌توان گفت که بین عناصر خانواده ی رادیوآکتیو و برخی از کانیهای نیروی جاذبه ای وجود دارد که شناختن این جاذب ها در تجسس مواد رادیوآکتیو کمک شایانی می‌کند. در تته یا ساقه و برگ درختان سنگ شده و نهشته های فوسفردار عناصر رادیوآکتیو را زیاد می‌توان یافت؛ اورانیوم و رادیوم به وسیله ی سنگهای مختلف اسید یا خنثی و سنگهایی که در کانونهای آتشفشانی منجمد و سخت می‌شوند جذب می‌گردند. مواد رادیوآکتیو برعکس، وجود بعضی عناصر مانند گوگرد را تحمل نمی‌کنند. وضع غیرعادی و تغییر رنگ کانیهای نیز وجود اورانیوم را مشخص می‌سازند؛ مانند فلدسپاتها که در مناطق تراکم اورانیوم و رادیوم به رنگ سرخ فام و کربناتها و سنگهای آهکی و دولومیت ها که به رنگ گلی سرخ و حتی ارغوانی تبدیل می‌شوند. در حال حاضر در اکتشاف مواد رادیوآکتیو از شمار گرهای (Computers) رادیوآکتیو استفاده می‌شود که بیشتر یونیزه شدن (Ionisation) هوا را که به وسیله بمباران شدید فضای اطراف به وسیله اشعه ی آلفا، بتا و گاما تولید می‌شود ثبت می‌کنند. م. ا. ۱۰

سیاست

۴۸-۱-۱۰۵

بحث و گفتگو درباره‌ی برنامه‌های فرهنگی - میراث فرهنگی
فردوسی • (۲۳ دی ۱۳۴۷) شماره‌ی ۸۹۴ : ۲۳-۲۴

نظریات مختلف را که در سمینار میراث فرهنگی زمستان ۴۷ در تهران مطرح شده بود به اختصار شرح می‌دهد • درباره‌ی فرهنگ ، میراث فرهنگی ، روابط شرق و غرب اختلاف عقاید وجود دارد • ک • ط • (انگل • ۵۶)

۴۸-۱-۱۰۶

تیتو کیست؟

فردوسی • (۲۸ بهمن ۱۳۴۷) شماره‌ی ۸۹۹ : ۶

این مقاله تاریخچه‌ی کوچکی از زندگی تیتو و سرگذشت یوگسلاوی است • به نهضت مقاومت علیه آلمان نازی ، روی کار آمدن کمونیستهای یوگسلاوی ، اختلاف با استالین و بیرون آمدن از اردوگاه شوروی ، و تجدید رابطه‌ی دوستانه با شوروی در زمان خروشچف اشاره‌هایی شده است • د • ۱۰ • (انگل • ۶۱)

۴۸-۱-۱۰۷

چین و شوروی ، هابیل و قابیل ، پسران مارکس و انگلس .
بامشاد . دوره ی سیزدهم (اسفند ۱۳۴۷) . شماره ی ۳۹ :

۱۹-۱۸

وحدت جهان کمونیست از بین رفته است . اختلافات بین چین و شوروی تنها اختلاف مسلکی نیست؛ بلکه به ادعای هردو در رهبری کمونیسم مربوط می شود . علاوه بر اختلافات چین و شوروی ، چین با یوگسلاوی ، شوروی با آلبانی ، چکسلواکی با یوگسلاوی ، چکسلواکی با کوبا ، و شوروی با اروپای شرقی اختلاف دارند . ک . ط . (انگل . ۵۷)

۴۸-۱-۱۰۸

حاج سید جواد ی ، علی اصغر : زردی و سرخی دنیا های ناممکن
نگین . دوره ی چهارم (آبان ۱۳۴۷) . شماره ی ۴۲ : ۳-۴

قدرت و ثروت باید تقسیم شود . فقط انسانهایی که در شرایط مساوی قرار دارند ، می توانند جامعه ای کمال مطلوب به وجود آورند . " بورژوازی " از ایجاد چنین جامعه ای ناتوان است . " بحران " نظام بورژوازی در کشورهای عقب مانده ، به چهره ی زردی تشبیه شده است که " با سرخاب و سفید آب غلیظ جشنها و فستیوالها و جشنواره ها و نمایشات خیابانی و هلله ها و هیاهوها آرایش داده می شود . ک . ط . (انگل . ۵۸)

پایان روابط استعماری قدیم و جدید و ارائه ی يك راه حل

سوسیالیستی • ترجمه ی غلامرضا وثیق

فردوسی • (۲۵ شهریور ۱۳۴۷) شماره ی ۸۷۷ : ۱۱-۱۴

این مقاله طرحی است که حزب سوسیالیست متحد فرانسه درباره ی مناسبات کشورهای سرمایه داری پیشرفته و کشورهای کمربند تهیه کرده است • فاصله ی میان کشورهای صنعتی و کشورهای کمربند همواره افزایش می یابد • در چهار چوب نظام سرمایه داری نمی توان برای گرسنگی و فقر این کشورها راه حلی یافت؛ زیرا سرمایه داران می خواهند در رشته هایی که سود بیشتر و فوری تر بدهد سرمایه گذاری کنند؛ و این مخالف صنعتی شدن درست کشورهای کمربند است • کمکهایی که به این کشورها می شود، به خودی خود نمی تواند دشواریهای آنها را از میان ببرد • وظیفه ی احزاب سوسیالیست غربی این است که بکوشند برای کمک به کشورهای کمربند يك سازمان جهانی، که خود کشورهای کمربند نیز در آن عضو باشند، به وجود آورند • د • ۱۰ •

خلعتیری، ارسلان: فاصله ی میان کشورهای صنعتی و غیر صنعتی

ترجمه ی مسعود صدیق ارشادی

کانون وکلا • دوره ی بیستم (تیر، مرداد، شهریور ۱۳۴۷)

شماره ی ۱۰۹ : ۱۰۳-۱۱۷

گزارشی است از نمایندگان ایران در کنفرانس سازمان حقوقی کشورهای آسیا و باختر اقیانوس کبیر که در ژوئن - ژوئیه ۱۹۶۸ در شهر کوالا لامپور کشور مالزی تشکیل شد • نویسنده معتقد است که برای رفع شکاف بین کشورهای صنعتی و غیر صنعتی، تا کنون اقدامات موثری شده است؛ لیکن توفیق

در این راه مستلزم وقت و حوصله است . جای خوشوقتی است که اشخاص با نفوذ در کشورهای صنعتی به این امر توجه دارند . از تبدیل کشورهای صنعتی و غیرصنعتی به دو گروه متخاصم باید پرهیز کرد ؛ در عوض ، کشورهای در حال رشد باید به عللی که موجبات رشد کشورهای صنعتی بوده است و بخصوص به لزوم ایجاد محیط سالم و امن برای سرمایه گذاری ، جلب كمك خارجي ، تربیت صنعتگران و کارگران ماهر و مدیران اقتصادی و بازرگانی و بازاریابی توجه کنند . تأسيس يك اتفاق بازرگانی بین المللی زیر نظر سازمان ملل متحد توصیه می شود . ك . ط . (انگل . ۶۲)

۱۱۱-۱-۴۸

زاخارف: تفکراتی درباره‌ی همزیستی مسالمت‌آمیز ، ترقی بشری و آزادیهای فردی . ترجمه‌ی فرامرز برزگر

فردوسی (۱۱ شهریور ۱۳۴۷) شماره‌ی ۸۷۵ : ۵ - ۶

این مقاله خلاصه‌ای است از رساله‌ی زاخارف آکادمیسین شوروی ، که در آن نظریات خود را درباره‌ی وضع کنونی جهان بیان کرده است . مقاله در دفاع از همزیستی مسالمت‌آمیز ، حمله به استالینیسم و رژیمهای مشابه آن ، و دفاع از آزادی فکر است . نویسنده معتقد است که سوسیالیسم و سرمایه‌داری می‌توانند از طریق مبادله‌ی عناصر مثبت خود ، مدت درازی همزیستی کنند . ۱۰ .

زاكازامبه ، موجو: رود زيا ، نقطه ی بحرانی آینده ی افریقا •

ترجمه ی فرخ پژوهش

فردوسی (۱۶ دی ۱۳۴۷) شماره ی ۸۹۳ : ۸ - ۹

جنگجویان ناسیونالیست رود زیا خود را برای نبرد با حکومت نژاد-پرستان اسمیت آماده می کنند • آنان منتظر صدماتی هستند که باران زمستان و بهار بر ارتش رود زیا وارد خواهد کرد • احتمال موفقیت آنها ، تبدیل وضع رود زیا به حالتی شبیه موزامبیک ، و پیروزی جنگجویان در ظرف سه سال زیاد است • ك • ط •

سازمان ملل متحد ، حقوق بشر و جهان امروز •

جهان نو • دوره ی بیست و سوم (پاییز ۱۳۴۷) شماره ی ۹-۷ :

۷ - ۱۵

نوشته ای است درباره ی انگیزه ی اقدامات بین المللی در زمینه ی تأمین و محافظت حقوق بشر • از میان فعالیتهای سازمان ملل متحد ، بخصوص از " اعلامیه ی حقوق بشر " مقاله نامه های حقوق مدنی ، سیاسی ، حقوق اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی مصوب مجمع عمومی سازمان ملل و کنفرانس حقوق بشر تهران در سال ۱۹۶۸ گفتگو شده است • نتیجه آنکه ، گرچه کوششهای فراوانی برای تحقق یافتن آرمانهای مشترک بشر در این باره انجام گرفته است ، هنوز موارد متعددی از نقض حقوق بشر در جهان مشاهده می شود • دولتها می توانند با اعطای معاهدات تهیه شده توسط سازمان ملل متحد ، مهمترین قدم را در بهبود این وضع بردارند • ك • ط •

۱۱۴-۱-۴۸

سراوال ، ربرت : قدرتهای بزرگ اقتصادی و ملل فقیر .

ترجمه ی فرامرز برزگر

فردوسی (۲ دی ۱۳۴۷) شماره ی ۸۹۱ : ۱۴ - ۱۵

شرایط وامهایی که کشورهای پیشرفته به کشورهای در حال توسعه می دهند بسیار بد است . بهره ی این وامها زیاد و روزافزون است ؛ این وامها اقتصاد کشورهای در حال توسعه را از مرحله ی تهیه ی مواد خام نجات نداده است ؛ این وامها منجر به ازدیاد نفوذ اقتصادی و سیاسی کشورهای وام دهنده در کشور دریافت کننده می شود . ك . ط .

۱۱۵-۱-۴۸

صفایی ، ابراهیم : شکایت وزیر مختار روس و گزارش میرزا حسینخان سپهسالار به ناصرالدین شاه .

نگین . دوره ی چهارم (دی ۱۳۴۷) شماره ی ۴۴ ۶۵ و ۶۸

متن گزارش میرزا حسینخان سپهسالار صدراعظم ناصرالدین شاه است به شاه ایران درباره ی اشکالات مذاکرات برای رفع اختلافات مرزی با روسیه ؛ این گزارش شامل شکواییه ی وزیر مختار روس نیز است . در بالای آن ناصرالدین شاه چند خطی نوشته و ولیعهد خود را بی تجربه و بچه خوانده است . ك . ط . (انگل . ۵۹)

فلشتهم ، اسبپ : ماهیت و دامنه ی علم سیاست ، گمراهیها و سرگردانیهای علم سیاست • ترجمه ی هوشنگ وزیری
نامه ی علوم اجتماعی • دوره ی اول (پاییز ۱۳۴۷) شماره ی

۱ : ۴۶ - ۵۸

گرچه علم سیاست جلب توجه متفکران سرشناس جهان را کرده است ، هنوز این رشته به دقت کاوش و تعریف نشده است . پس از تعریف علوم اجتماعی و بررسی روابط بین جامعه شناسی و علوم اقتصاد و سیاست ، نویسند متذکر می شود که امروزه ، ممالك متحدہ آمریکا مرکز پژوهش و آموزش سیاسی است • در زمینه ی تعریف می نویسد : " موضوع علم سیاست همگانی بودن پدیده های سیاسی است ؛ آنگاه گوشزد می کند که دانشمند سیاسی هم باید " يك نوع تفاهم سیاسی " داشته باشد ، و هم باید بتواند " فاصله اش " را از موضوع مورد بررسی حفظ کند • ك • ط •

فوپه ، کلود : سالی ده میلیارد دلار اسلحه به کجا صادر می شود ؟
 ترجمه ی فرامرز برزگر

فردوسی (۲ تیر ۱۳۴۸) شماره ی ۱۹۶ : ۳۴ و ۵۶

کشورهای جهان سوم چندین برابر کمکی که از غرب می گیرند از غرب سلاح می خردند • کشورهای غربی و شوروی هر دو به کشورهای جهان سوم سلاح صادر می کنند • شوروی بیشتر به دلایل سیاسی سلاح می فروشد و غرب بیشتر به دلایل اقتصادی • افریقای جنوبی از نظر تهیه ی سلاح به فرانسه متکی است • فرانسه حتا برای پرتغال سلاح می سازد • د • ۱۰ •

۴۸-۱-۱۱۸

فیشر، ارنست : اگر تجربه ی چکسلواکی شکست بخورد ؟

ترجمه ی : هوشنگ وزیری

فردوسی (۱۱ شهریور ۱۳۴۷) • شماره ی ۸۷۵ : ۷ - ۸

مصاحبه ای است با ارنست فیشر که يك روز پیش از اشغال چکسلواکی توسط نیروهای پیمان ورشو انجام گرفته است . فیشر " سوسیالیسم با چهره ی انسانی " چکسلواکی را پس از انقلاب اکتبر روسیه و غلبه بر هیتلر بزرگترین حادثه ی دنیای سوسیالیست می داند . به نظر او ، سوسیالیسم دموکراسی برای نخستین بار در چکسلواکی با هم تلفیق شده اند . حتا اگر با نیروی نظامی چکسلواکی را سرکوب کنند ، سوسیالیسم دموکراتیک چکسلواکی در تحلیل آخر بازنده نخواهد بود . د ۱۰ .

۴۸-۱-۱۱۹

کارما یکل، استوکلی : عدم خشونت

فردوسی (۲۰ آبان ۱۳۴۷) شماره ی ۸۸۵ : ۱۰ - ۱۲

عدم خشونت در عصر ما پیروزیهایی به دست آورده است ؛ لیکن از آنجا که سفیدپوستان پاسخ ما را با خشونت می دهند ، ما نیز چاره ای نداریم جز اینکه چنین کنیم . سرمایه داری بزرگ آمریکا تکیه گاه اصلی نژادپرستی سفیدان است ؛ و در واقع سرمایه داری بزرگ از نژادپرستی جداکردنی نیست . بورژوازی سیاه هوادار عدم خشونت است . برای برقراری نظم اجتماعی باید با سرمایه داری بزرگ مبارزه کرد ؛ زیرا بدون يك عدالت اجتماعی ، نظم اجتماعی را نمی توان برقرار کرد . خواست ما فرستادن سپاهان به مدارس سفیدان و جامعیت یافتن در جامعه ی سفیدان نیست ؛ هدف آن است که يك جامعه ی سیاه بسازیم تا از آن راه شخصیت فرهنگی و نژادی خویش را حفظ کنیم ؛ و این به معنی نژادپرستی سیاه نیست . د ۱۰ .

کندی، ادوارد: درباره ی چین ما چه باید بکنیم؟

ترجمه ی: فرامرز برزگر

فردوسی (۱۲ فروردین ۱۳۴۸) شماره ی ۹۰۴: ۶ و ۷ و ۹

چین، دست کم در حال حاضر، نمی خواهد بر آسیا تسلط یابد؛ و به همین دلیل لزومی ندارد که ما از ترس توسعه طلبی چین همواره نیروی بزرگی در آسیا داشته باشیم. ارتش چین قادر به لشکرکشی در فاصله ای دور از مرزهای خود نیست. قدرت این ارتش در جنگ دفاعی است. آمریکا نباید چشم خود را در برابر این واقعیت ببندد که کشوری به نام چین وجود دارد. ما چیزی درباره ی وضع داخلی و مقاصد سیاسی چین نمی دانیم. گرچه خود چین هم در این باره مقصراست، تقصیر اصلی با ما است. ایالات متحده باید سازمانهایی برای مطالعه درباره ی چین به وجود آورد. د. ۱۰.

کندی، ادوارد: در خاورمیانه ی عربی ما چه باید بکنیم؟

ترجمه ی: فرامرز برزگر

فردوسی (۱۸ فروردین ۱۳۴۸) شماره ی ۹۰۵: ۴ و ۵

میان اعراب و اسرائیل از جهاتی منافع مشترکی وجود دارد؛ و از همین منافع مشترك می توان برای برقراری صلح استفاده کرد. اسرائیل کشوری است ضعیف که اگر کمک یهودیان خارج نباشد خیلی زود از پا در می آید؛ و به همین دلیل نیازمند صلح است تا در سایه ی آن بتواند به اقتصاد خود سروسامانی بدهد. در میان اعراب نیز گرایشهای صلح جویانه ای به وجود آمده است؛ و آنان حاضرند، در شرایطی، موجودیت اسرائیل را به رسمیت بشناسند. باید کوشید تا از طریق میانجی ملل متحد راهی حل اختلاف دو طرف یافت، و

در عین حال باید در جستجوی راههایی خارج از چارچوب ملل متحد نیز
بود . د . ۱۰ .

۱۲۲-۱-۴۸

گرومیکو ، آندره : طرح شوروی در مورد حل مسأله ی خاورمیانه
فردوسی (۱۴ بهمن ۱۳۴۷) شماره ی ۸۹۷ : ۶ و ۷

برای حل مسأله ی خاورمیانه ، شوروی شرایط زیر را پیشنهاد می کند :
تخلیه ی مناطق اشغالی ، آزادی دریانوردی در آبهای بین المللی منطقه ،
راه حل عادلانه برای مسأله ی پناهندگان ، محترم شمردن تمامیت ارضی و
استقلال سیاسی کشورهای منطقه ، استقرار بیروهای ملل متحد در مرزهای سینا
و شرم الشیخ و غزه ، توافق در مورد مرزهای مطمئن و شناخته شده . د . ۱۰ .

۱۲۳-۱-۴۸

لندون ، آرتور : محاکمه و مرگ یازده کمونیست قدیمی .
فردوسی (۱۰ شهریور ۱۳۴۸) شماره ی ۹۲۶ : ۱۲ - ۱۵

این مقاله خلاصه ای است از کتاب آرتور لندون که معاون وزارت خارجه ی
چکسلواکی بود و به همراه ده نفر دیگر محاکمه شد . لندون می گوید : در این
محاکمه همه ی ما به جنایاتی اقرار کردیم که مرتکب نشده بودیم . سبب آن
بود که با شکنجه های جسمانی و روانی شدید ما را از پا درآورده بودند . ما
همچون بازیکنان نمایش نقش خود را بازی می کردیم و هرکس همان چیزی را می گفت
که از پیش تعیین و تمرین شده بود . هنوز هم بر من معلوم نیست که هدف از این
دادرسیها چه بود . د . ۱۰ .

لوترکینگ ، مارتین : قدرت سیاه

فردوسی (۲۰ آبان ۱۳۴۷) شماره ی ۸۸۵ : ۱۲-۱۳

سیاهان از طریق " قدرت سیاه " نمی توانند به آزادی و برابری برسند . قدرت سیاه با تکیه بر فرهنگ و نژاد سیاه ، گرچه به برتری نژادی عقیده ندارد ، جامعه ی سیاه را در آمریکا منزوی می سازد . سیاهان آمریکا در واقع موجوداتی دورگه و محصول تمدن آفریقا و آمریکا هستند . آن دسته که خود را یکسره تسلیم ارزشهای سفیدان می کند ، و آن دسته که یکسره از سفیدان و فرهنگ آنان روی می گرداند ، هردو اشتباه می کنند . خشونت مارا به مقصد نمی رساند . کینه نمی تواند کینه را از میان ببرد . تنها عشق است که کینه را از میان خواهد برد . د ۱۰ .

مرزه ، ژان : دو آلمان ، غولهای اقتصادی شرق و غرب ، ترجمه ی

فرخ پژوهش

فردوسی (۱۲ اسفند ۱۳۴۷) شماره ی ۹۰۱ : ۴-۵

پول آلمان شرقی نسبت به پول آلمان غربی ارزش کمتری دارد . آلمان شرقی در زمینه های مختلف اقتصادی از آلمان غربی ضعیفتر است . ظاهر آلمان شرقی بسیار فقیر است ، و با اینهمه ، این کشور هفتمین قدرت صنعتی جهان است . آلمان شرقی در چارچوب بازار مشترک اروپای شرقی قرار دارد . و موظف است چیزهایی بسازد که اروپای شرقی بدانها نیاز دارد ؛ درباره ی قیمست اجناس و دستمزدها و نیز صنایع آلمان شرقی ، آمارهایی در مقاله آمده است . د ۱۰ .

۱۲۶-۱-۴۸

مودیا موبیا ، توم ژوزف: شهادت اروپایی ترین متفکر سیاه

فردوسی (۳۰ تیر ۱۳۴۸) شماره ی ۹۲۰ : ۶ - ۷

سیاهان مردم فقیری هستند؛ لیکن فرهنگ آنان غنی است . اینک این
مسأله طرح شده که آیا ارزشهای سنتی سیاهان (مثلاً خانواده ی وسیعی به
صورت قبیله) با شرایط سیاسی و اجتماعی جامعه ی امروز سازگار است؟ هنوز
پاسخ این پرسش داده نشده است . مبارزه علیه استعمار در مقایسه با
مبارزه برای پیشرفت اقتصادی و اجتماعی مبارزه ی آسانی بود . نباید گذاشت
اختلافها و تفاوتهای قبیله ای ما را از وحدت دادن به آفریقا بازدارد . د ۱۰۰

۱۲۷-۱-۴۸

وزیری ، هوشنگ : درما هیت استعمار

فردوسی (۱۳ مرداد ۱۳۴۸) شماره ی ۹۲۲ : ۸ - ۹

سرمایه داری صنعتی اروپا تنها امپراتوری تاریخ بود که توانست جهان
را از روی نمونه ی خود بسازد . سرمایه داری صنعتی از اواسط قرن هیجدهم
شروع شد؛ لیکن ریشه های آن قدیمتر است . پیشترها ، بازرگانی و دزدی دریایی
با یکدیگر همراه بوده اند . تراکم سرمایه ی پولی در اروپا از قرن یازدهم تا
پانزدهم انجام گرفت (از جمله از راه جنگهای صلیبی و دزدی دریایی) . کشف
و غارت آمریکا نیز در این میان عامل مهمی بود . استعمار پیشرفت اقتصادی
بسیاری از مستعمرات را متوقف کرد و بازارشان را به دست آورد . (ناتمام) د ۱۰۰
(انگل . ۶۰)

فیزیک و نجوم

۱۲۸-۱-۴۸

پرلن ، ای : مسأله ی وزن در ارتفاعات بالا و تأثیر نیروی جاذبه در اجسام پرتاب شده . چرا سیارات در مدار بیضی شکل به دور خورشید می چرخند ؟ ترجمه ی محمد حسین معزی

فضا . دوره ی سوم (مرداد ۱۳۴۸) شماره ی ۲۴ : ۲۸-۳۲
تصویر : ۴ عدد

در این مقاله درباره ی مطالب زیر ، به زبان ساده بحث شده است :

۱- کاهش وزن اجسام هنگامی که از سطح زمین دور شویم ، و اثر آن در محاسبه ی ارتفاع صعود جسمی که با سرعت v به سوی بالا پرتاب گردد . در فرمول $h = \frac{v^2}{2g}$ اثر کاهش وزن جسم با افزایش ارتفاع ملحوظ نشده است . هنگامی که v کوچک باشد (مثلاً سیصد متر در ثانیه) ، اشتباه حاصل از کاربرد فرمول مذکور ، کمتر محسوس است ؛ ولی هنگامی که سرعت زیاد باشد (مثلاً هشت هزار متر در ثانیه) ، اشتباه حاصل از کاربرد فرمول یاد شده بسیار بزرگ است . ۲- مثالهایی درباره ی محسوس بودن کاهش وزن جسم در ارتفاعاتی که هواپیما پرواز می کند . ۳- نشان دادن درستی قانون کپلر با ریاضیات مقدماتی : " قانون متوازی الاضلاع و قضیه ی پاسکال " (خاصیت شش ضلعی در یک مقطع مخروطی) ۱۰ . ش .

دلایل علمی در اثبات ماههای مصنوعی مریخ • ترجمه ی فرخ جاوید

فضا • دوره ی سوم (مهر ۱۳۴۸) شماره ی ۲۶: ۳۸ - ۴۳ و ۸۰

تصویر: ۲

مریخ دارای دو قمر مصنوعی است به نام های فوبوس و دیموس • این دو قمر در مقایسه با سایر اقمار سیارات منظومه ی شمسی (به جز اقمار مصنوعی زمین) دارای شگفتیهای بسیارند بدین ترتیب: (۱- اندازه ی آنها بسیار کوچک است: قطر فوبوس ۱۶ کیلومتر و قطر دیموس ۸ کیلومتر است) چنانچه در محاسبات قدرت انعکاس این اقمار را بر طبق نتایج حاصل از ارساد به کار ببریم، برای قطر این دو قمر اعدادی کوچکتر از مقادیر مذکور حاصل می شود (۲- این اقمار به مریخ بسیار نزدیکند ۳- زمان گردش انتقالی فوبوس در گرد مریخ از زمان گردش وضعی خود سیاره کوتاهتر است • مهمتر از اینها، دلایلی درون خالی بودن فوبوس را تأیید می کند • با رعایت آن که جرم کیهانی نمی تواند درون خالی باشد، لذا با احتیاط باید پذیرفت، فوبوس مصنوعاً پدیدار گردیده است • غرابتهای دیموس کمتر از فوبوس است، معذالک اجازه می دهد فرض کنیم که آن هم مصنوعی است • شرایط کنونی جو مریخ تأیید می کند که حیات بسیار تکامل یافته در مریخ وجود ندارد و در آن رستنیهای بسیار ابتدایی نظیر خزه می تواند وجود داشته باشد؛ ولی ۲ - ۳ میلیارد سال قبل شرایط مساعد زیست در آن سیاره موجود بوده است • گویا موجودات عاقلی که در مریخ به سطح عالی تمدن نائل شدند در آن دوران به وجود آمده اند؛ ولی آنها در مرحله ی معینی از تکامل خود ناگزیر از حدود سیاره ی خود خارج شده اند •

رازهای مریخ از پرده برون می افتد • ترجمه ی فرخ جاوید
فضا • دوره ی سوم (مهر ۱۳۴۸) شماره ی ۲۶ : ۳۴ - ۳۸
 تصویر: ؟

مندرجات مقاله اطلاعاتی است از مریخ که دو سفینه ی مریخ نشین و هفت به زمین مخابره کرده اند، بدین ترتیب: کلاهک یخ قطب جنوب مریخ دارای لبه های ناهموار است، عکسها، لکه های تیره رنگی را نشان می دهند که قبلاً دیده نشده بود. پاره ای دانشمندان می پندارند که لکه های یاد شده گیاهان مریخی هستند؛ قسمت بزرگی از سطح سیاره به وسیله ی گودالهای بزرگی پوشیده است؛ در منطقه ی قطب شمال لکه ای تیره رنگ و متحرک دیده شده است. لکه ی مذکور می تواند یک توده ابر باشد، هیچ ساختمان یا تأسیساتی که ساخته و پرداخته ی دست انسان باشد، پیدا نشده است. ۱۰ ش.

ستاره ها و نور ستاره ها • ترجمه ی محمد حیدری ملایری
سخن، نشریه ی علمی و فنی • دوره ی هفتم (بهمن ۱۳۴۷)
 شماره ی ۱۰ : ۵۱۱-۵۱۳ تصویر: ۱

نور ستارگان نمی تواند محصول واکنشهای شیمیایی باشد؛ چه اگر انرژی نوری در ضمن واکنشهای اادی شیمیایی پدید می آمد، همه ی ستاره ها مدت ها پیش سوخته و از بین رفته بودند؛ و نیز چنانچه انرژی ستاره را از تبدیل انرژی گرانشی به انرژی گرمایی تصور کنیم، در مورد خورشید این توجیه قابل قبول نیست. از این رو برای توجیه نور ستارگان، متوسل به فرآیندهای هسته ای شدند. بعلاوه، برای فیزیک هسته ای ثابت شده است که ستارگان نمی توانند تمام جرم خود را به انرژی تبدیل کنند و فقط مقدار کمی از جرم خود را با فرآیندی به نام زنجیر پروتون-پروتون، به انرژی تبدیل می کنند. تصور

می رود در خورشید و ستاره های کم تابندگی ، بیشتر انرژی به وسیله ی زنجیره پروتون پدید می آید ، حال آنکه در ستاره های تابنده تر ، سیکل کربن مؤثرتر است . ۱۰ ش .

۱۳۶-۱-۴۸

ضد ماده .

فضا . دوره ی سوم (شهریور ۱۳۴۸) شماره ی ۲۵ : ۳۵ - ۴۱

مختصر این مقاله چنین است : در سال ۱۹۲۸ پل آدرین موریس دیراک فیزیکدان بیست و شش ساله نظریه ی " ضد ماده " را مطرح کرد . دیراک می گفت ضد ماده ، مرکب است از هسته ی منفی با الکترونهای مثبت (اتم معمولی از هسته ی مثبت که به دور آن الکترونهای منفی می چرخند تشکیل شده است) . وی می گفت ممکن است ضد مولکول یافته شود . وقتی ماده و ضد ماده به هم برخورد کنند ، هر دو منهدم می شوند و انرژی را آزاد می کنند . آزمایشهای بعدی اصول نظریه ی دیراک را تأیید کردند . در سال ۱۹۳۸ کارل اندرسن به تجربه نمودار ساخت که الکترون ضد ذره ای دارد به نام پوزیترون ؛ و نیز ثابت کرد که الکترون و پوزیترون جفت همدیگر را نابود می سازند و انرژی تولید می کنند . بعداً اندرسن و میلیکان موفق شدند ضد پروتون تولید کنند . در سال ۱۹۶۵ با سیکلوترون ضد دوترون به دست آوردند . ضد دوترون مولکولی است حقیقی که در آن یک ضد پروتون و یک ضد نوترون به هم پیوسته اند . مبحث ضد ماده در فیزیک مدرن دارای اهمیت فوق العاده است ؛ چه ، از برخورد ماده و ضد ماده می توان انرژی بسیار عظیم تولید کرد . حادثه ی انفجار عظیم سال ۱۹۰۸ را می توان با نظریه ی " ضد ماده " توجیه کرد . ساعت هشت و پانزده دقیقه روز ۳۰ ژوئن سال ۱۹۰۸ در حوضه ی رود خانه ی " تونگوسکا " واقع در سیبری ، نور عظیمی در آسمان بی ابر درخشید ؛ غرش وحشتناک انفجاری شنیده شد ؛ گلوله ی آتشین آنچنان خیره کننده ای پدیدار گشت که روشنایی آفتاب را

پوشاند . برخی ستاره شناسان فرض کردند دنباله‌ی ستاره‌ی دنباله داری با جو زمین برخورد کرده است (اما در آن سال در هیچ رصدخانه‌ای ستاره دنباله داری مشاهده نشده است) . برخی دانشمندان ، علت این امر را سقوط سنگ عظیم آسمانی دانستند (تحقیقات محلی هیأت‌های اعزامی در سالهای ۱۹۵۸ و ۱۹۶۵ این نظر را تأیید نمی‌کند) . توجیه این پدیده‌ی فرضی که پایمه‌ی علمی دقیقی دارد، نظریه‌ی "ضد ماده" است : کلوخه‌ای از ضد ماده در مسیر خود با جو زمین (ماده) برخورد کرده و چنین انرژی عظیمی را ایجاد کرده است . ۱۰ ش .

۱۳۳-۱-۴۸

لیاقت ، علی : چهار هزار سال دانش ستاره شناسی .

فضا . دوره ی سوم (مهر ۱۳۴۸) شماره ی ۲۶ : ۸۶-۹۱

در این نوشته ، اکتشافات ستاره شناسی از دوهزار سال قبل از میلاد مسیح تا سال ۱۳۴۰ هجری ، با ذکر نام مکتشفین و سنوات اکتشاف ذکر گردیده است . بدین ترتیب: دوهزار سال پیش از میلاد مسیح بشر صور فلکی را در مغز خود ترسیم کرد و تعدادی از ستارگان را گروه بندی کرد . ششصد و بیست و چهار سال قبل از میلاد مسیح — طالس‌پا به عرصه‌ی وجود نهاد . وی بی به کرویّت زمین برد . سیصد و هشتاد و چهار سال قبل از میلاد مسیح — تولد ارسطو — این دانشمند ستاره‌ی قطبی را شناخت . صد و چهل سال بعد از میلاد مسیح — بطلمیوس اولین هیأت را نوشت . ششصد و پنجاه سال بعد از اسلام — رساله خواجه نصیرالدین طوسی نوشته شد . نهصد و بیست و سه سال بعد از اسلام — جزوه کپرنیک درباره‌ی حرکت مداری سیارات منتشر گردید . ۱۰۶۶- اصول نیوتون انتشار یافت . ۱۳۳۶ اولین ماهواره‌ی مصنوع دست بشر توسط شوروی در مدار زمین قرار گرفت . ۱۰ ش . (انگل . ۵۴)

۱۳۴-۱-۴۸

قدم به قدم با نخستین انسانهای مه نورد .
فضا . دوره ی سوم (شهریور ۱۳۴۸) شماره ی ۲۵ :
۱۰-۳۴ و ۶۷-۷۴ تصویر : ۳۴

در این مقاله پرواز تاریخی " آپولو ۱۱ " از لحظه ی پرتاب تا لحظه ی بازگشت ، به طور مفصل گزارش شده است . نیز عکسهای متعددی از صحنه های مربوط ارائه گردیده است . ۱۰ ش .

۱۳۵-۱-۴۸

واحدی فریدی ، نصرت الله : سخن آخر هنوز گفته نشده است .
تلاش (دی و بهمن ۱۳۴۷) شماره ی ۱۴ : ۲۵ - ۲۸
تصویر : ۳ عدد

مندرجات مقاله توضیح درباره ی مطالب زیر است : ۱- ممانعت
اتمسفر زمین از کسب اطلاعات صحیح درباره ی فضای اطراف زمین ، کمک شایان
تحقیقات فضایی به ستاره شناسی و آستروفیزیک . ۲- فعالیت هایی در زمینه ی
تحقیقات فضایی از زمان " اریک رگنر Erich-Regner " تا پرتاب ساتلیت
اسپوتنیک ۱ " ۳- برخی نتایج حاصل از تحقیقات فضایی چند ساله اخیر :
تغییرات حاصل در جو به علت روز و شب و لکه های خورشیدی ، مطالعه در روی
گازهای خورشیدی (پروتون و الکترون) - اندازه گیری شکل دقیق زمین ، اسفر
مغناطیسی و کمربند وان آلن و ۴۰۰۰۰ - نتیجه اندازه گیریهای روی ونوس به
وسیله ی ماربمر ۲ - مطرح شده مجدّد سؤال " منشأ سیارات " - عدم توانایی
تئوریهای موجود در توجیه منشأ سیارات (در فضا ، سخن آخر هنوز گفته نشده
است) ۵ - عدم امکان مسافرت انسان به منظومه های خورشیدی
دیگر . ۱۰ ش . (انگل ۰ ۵۵)

کشاورزی

۱۳۶-۱-۴۸

اونس، جورج برد : بو و سگهای شکاری

شکار و طبیعت (شهریور ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۶ : ۲۴-۲۵

و ۳۱ تصویر : ۱

بارزترین صفت مشخصه ی يك سگ شکاری خوب، دریافت و تعبیر —
است . شرایط لازم برای درك بویه وسیله ی سگ شکاری، عوامل تقویت کننده ی
آن (رطوبت هوا، درجه ی حرارت اپتیما) و نیز عوامل تضعیف کننده (باد شدید،
برف سنگین، بوهای تند، گردوغبار، بنزین و دود سیگار) مورد بحث قرار گرفته
است . پ . س .

۱۳۷-۱-۴۸

باك، كلرد : مرغان زمزمه گر . ترجمه ی اختر شریعت زاده .

شکار و طبیعت (مرداد ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۵ : ۳۳-۳۸

تصویر : ۴

مرغان زمزمه گر تنها در قاره ی جدید (آمریکا) زندگی می کنند ؛ و
خانواده ی آنها کوچکترین، فعالترین و جالبترین پرندگان هستند . وجه

تمایز این پرندگان در پروازهای نمایشی و نیز به عقب پرواز کردن است. مشخصات ظاهری، روش تغذیه، مهاجرت، زندگی معلق (اغما)، پرواز، جفتگیری و بالاخره خطری که موجودیت آنها را تهدید می کند به تفصیل مورد مطالعه قرار گرفته است. پ. س.

۱۳۸-۱-۴۸

بولوسکی، آندره: زندگی بر روی شن. ترجمه ی جهانگیر افکاری.
شکار و طبیعت (اردیبهشت ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۲: ۱-۴
 تصویر: ۶

تحقیقی است در مورد تثبیت و بهره ور کردن شنزارها به کمک کانیهای گروه "مونوریونیت" به منظور تأمین خوراک آینده ی بشر که به سرعت در حال تزايد است. ابتدا وابستگیهای میان ترکیب معدنی زمینها و ارزش تولید کشاورزی و جنگلی آنها، لزوم شناختن کانیهای خاکهای حاصلخیز، خاصیت انجذاب مواد معدنی و اهمیت آن، و سپس خواص کانیهای "مونوریونیت" تشریح گردیده است. "مونوریونیت"ها موادی معدنی هستند که به صورت ذراتی به ابعاد کوچکتر از میکرون در می آیند و بدین ترتیب در وزن بسیار کم، سطح انجذاب وسیعی در بردارند (یک کیلوگرم آن سطح انجذابی معادل یک تن شن دارد). اضافه کردن مقدار کمی از این مواد به شنزار، خاصیت انجذاب آنها را بسیار بالا می برد و از شسته شدن مواد مغذی خاک جلوگیری می کند. آزمایشهایی که در شنزارهای ناحیه ی "شیماکووا"، "اوسترولگا" و دیگر شنزارهای لهستان انجام شد، در مدتی کمتر از چهار سال چنان نتایج ارزنده ای به بار آورد که سبب جلب نظر شعبه ی تغذیه و کشت سازمان ملل (در سال ۱۹۶۶) شد. پ. س.

چرخ ریسکها • ترجمه ی پرویز جامعی •

شکار و طبیعت (خرداد ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۳ : ۵۴-۵۶

تصویر: ۲

درباره ی مشخصات ظاهری ، حرکات ، نوع خوراک ، طرز تغذیه ، تعداد انواع شناخته شده ، طرز زندگی اجتماعی چرخ ریسکها و تشابه زندگی آنها با نوعی از کلاغها بحث شده است • همچنین مناطق پراکندگی ، روش بیلاق و قشلاق کردن ، و اینکه پرند ه مهاجر حقیقی نیستند (زیرا مسیر مهاجرت ثابت و مشخص ندارند) مورد مطالعه قرار گرفته و نیز مسأله ی لانه سازی ، تخم گذاری ، روش تغذیه و پرورش جوجه ها ، بزرگترین و کوچکترین چرخ ریسکهای جهان ، پرندگانی که به زودی دست آموز انسانها می شوند و قدرت فرمانبرداری زیاد دارند ، مورد بررسی قرار گرفته است • پ.س.

چلچله ها • ترجمه ی پرویز جامعی •

شکار و طبیعت (فروردین ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۱ :

۲۲-۲۵ تصویر: ۲

بحثی است در مشخصات ظاهری ، اصل و نسب ، تعداد انواع ، طرز پرواز ، طریقه ی شکار حشرات ، آواز خواندن و تخم گذاری چلچله ها ، و همچنین لانه های گوناگونی که توسط گونه های متفاوت چلچله در محیطهای مختلف ساخته می شود ، روش تغذیه ی جوجه ها ، طول عمر ، چگونگی مهاجرت دسته جمعی و نیز مسیر مهاجرت ، خواب زمستانی و مسأله ی امکان نگاهداری چلچله در قفس مورد بررسی قرار گرفته است • پ.س.

۱۴۱-۱-۴۸

داوینس، هنری: کمکهای اولیه به سگهای شکاری. ترجمه ی

نصرت الله برزآبادی

شکار و طبیعت (فروردین ۱۳۴۷) • شماره ی ۱۰۱:

۱۸ - ۲۱ مصور:

در این مقاله، لزوم کمک به سگهای شکاری که در منطقه ی عمل خود (دشت، کوه و جنگل) با خطرات فراوانی روبه روی شوند، و معمولیترین آنها برخورد با سیمهای خاردار، خرده های آهن، بوته های تیغ دار، چاهها و مخازن آب زیرزمینی، تله های فولادین دام گزاران و بالاخره مارهای زهری است که به ترتیب سبب بروز عارضه های: زخم کف پا، جرح بدن و پارگی رگ، شکستگیهای استخوان و بالاخره مارگزیدگی می گردد؛ و نیز روش پیشگیری و مداوای این عوارض و همچنین طریقه ی حمل، بستن دست و پا و دهان سگ مصدوم پیش از شروع به مداوا به منظور جلوگیری از آسیب رساندن به مداوا کننده و بالاخره روش خوراندن دارو و مداوای چشم سگهای شکاری شرح داده شده است. • پ.س.

۱۴۲-۱-۴۸

زوال ویکونا •

شکار و طبیعت (شهریور ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۶ : ۱۹ - ۲۳

تصویر : ۳

"ویکونا ویکونا" Vicugna Vicugna یکی از چهار عضو خانواده ی شتر است که به علت داشتن بهترین پشمها، قرنهای متمادی برداری بلامانع بوده و تعداد آنها در سراسر دنیا کاهش یافته و منحصر به معدودی گله های پراکنده (بخصوص در جبال آند) شده است. هنوز هم این حیوانات با برحمانه

تعقیب می‌شوند و خطر زوال نسل ، آنها را تهدید می‌کند . ویکونا یکی از چند نوع حیوان معدودی است که به سبب قدرت تحمل فوق العاده در مقابل تغییرات ناگهانی محیط و میزان رادیاسیون خورشیدی ، قادر است در مناطق لم یزرع و صحرائی "پوآنا" در جبال آند زندگی کند . در این مقاله ضمن شرح خصوصیات این حیوان ، اهمیت و روش جلوگیری از زوال آن به تفصیل ذکر شده است . پ . س .

۴۸ — ۱ — ۱۴۳

فاخته ها . ترجمه ی پرویز جامعی .

شکار و طبیعت (اردیبهشت ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۲ : ۲۱ — ۲۴
تصویر : ۲

شرحی است درباره ی تعداد کلی انواع فاخته های موجود در دنیا ، پراکنش آنها ، طریقه ی زندگی انگلی و غیرانگلی (فاخته های انگل لانه نمی سازند و در لانه ی پرندگان دیگر تخم می گذارند و پرنده ی مالک لانه عهده دار پرورش و تغذیه ی جوجه های فاخته است) خدمت فاخته به کشاورزی با نابود کردن لارو آفات حشره ای گیاهان ، مهاجرت و مسیر مهاجرت انواع فاخته ، آواز خواندن جفت یابی و نیز مسأله ی نگاهداری فاخته در قفس . پ . س .

۴۸ — ۱ — ۱۴۴

فیروز ، اسکندر : پرندگان آبی ، ثروتی بزرگ .

شکار و طبیعت (فروردین ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۱ : ۸ — ۱ تصویر : ۵

مقایسه ی نتایج آمارگیریهای پانزده سال پیش با نتایج آمارگیری سالهای اخیر نشان می دهد که تعداد پرندگان آبی مهاجر در ایران به يك

چهارم تقلیل یافته است، در حالی که کاهش تعداد کلی این پرندگان در دنیا تنها بیست و پنج درصد بوده است. علل این کاهش خشکاندن آبگیرها و مردابها و نیز شکار بیرویه ی آنها بوده است. تعیین خط سیر این پرندگان با روش حلقه گذاری به منظور نگهداری پناهگاههای آبی موجود و ایجاد پناهگاههای جدید در این مسیر، عاملی در راه جلب مجدد آنها است. مطالعه ی روشهای مختلف محلی شکار "روش روزگیر"، "پوست کدو" و "تشت و تور" در شمال ایران، و انتخاب مناسبترین روش، عاملی برای جلوگیری از این کاهش خواهد بود. پ.س. (انگد. ۲)

۱۴۵-۱-۴۸

فیروز، اسکندر: ورزش ماهیگیری.

شکار و طبیعت (تیر ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۴: ۴-۸

تصویر: ۴

خطر انقراضی که نسل بسیاری از ماهیهای مرغوب ایران (ماهی آزاد، ماهی سوف، قزل آلا ی خال قرمز) را تهدید می کند، و نیز، علت انقراض (بهره برداری غیر صحیح)، لزوم و اهمیت پیشگیری از این خطر، تقسیم جغرافیایی محیطهای زیست، انواع مهم ماهیهای مرغوب ایران (مشخصات ظاهری و محل زندگی آنها) و نیز لزوم پرورش ماهیهای بومی و غیربومی و انتقال آنها به رودخانه و دریاچه ها جهت پیشگیری از خطر انهدام آنها، و بالاخره شرح آزمایشاتی که در این زمینه انجام شده و نتایج حاصل از آن بررسی شده است. پ.س. (انگد. ۱)

۱۴۶-۱-۴۸

فیلیس، یان: دریاچه های پرنده زای آنا تولی. ترجمه ی فیروزه نجن.
شکار و طبیعت (خرداد ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۳: ۱۰-۱۲ و
۱۶ تصویر: ۲

ترکیه از حیث انواع پرنده نیز پلی میان شرق و غرب است. تاریخ و
مسیر مهاجرت انواع پرندگان آبی که در دریاچه های آنا تولی زندگی می کنند،
دلیل بر صحت گفته ی بالا است. اجرای تصمیمات جدید دولت ترکیه مبنی بر
خشک کردن آبگیرها و مردابهای طبیعی اطراف دریاچه ها خطر بزرگی برای
این پرندگان آبی خواهد بود. پ.س.

۱۴۷-۱-۴۸

کشف نوع جدیدی سگ آبی.
شکار و طبیعت (شهریور ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۶: تصویر: ۱
در سال ۱۹۶۳ در جزایر "کوریل" بین کامچاتکا و ژاپن نوعی سگ-
آبی کشف گردید که از ماهیهای تجارتي و سخت پوستان و نرم تنان تغذیه
می کند (در صورتی که سگهای آبی معمولی از ماهیهای تجارتي تغذیه می کنند) اهالی
محل این سگ آبی جدید را "آنتور" می نامند. پ.س.

۱۴۸-۱-۴۸

نظیف پور، ناصر: دشت نظیر، دشت بی نظیر.
شکار و طبیعت (مرداد ۱۳۴۷) شماره ی ۱۰۵: ۱۰-۱۳
تصویر: ۳

موقعیت و مساحت دشت نظیر، اهمیت درختان "زربین" آن و چگونگی

چوب آنها و همچنین مسأله ی قطع و شکار بیرویه در سالهای گذشته در آن ،
که درختان و حیوانات منطقه را به نابودی می کشاند، و نیز نتایجی که از قرق و
احیای دشت به وسیله ی درختکاری و مساعد نمودن آن برای ازدیاد مجدد
حیوانات به دست آمده ذکر شده است . پ . س . (انگل . ۳)

آرمین ، ك ۲۵	خادم ، نصرالله ۱۰۱
آشفته ، امیر ، ۱ ، ۲ ، ۳	خرمی ، ج ۱۸
آلتان ۹۹	خسروی ، خسرو ۴۴
ابراهیم زاده ، عیسی ۴	خلعتیری ، ارسلان ۱۱۰
استانیر ، جورج ۳۲	داندورف ۴۵
اشرف ، احمد ۳۳ ، ۳۴ ، ۳۵ ، ۳۶ ، ۳۷ ، ۳۸	داویس ، هنری ۱۴۱
امانی ، مهدی ۳۹	دوسانتیس ، سرژیو ۴۶
امیرمعز ، علیرضا ۸۸ ، ۸۹ ، ۹۰	رادپور ، م ۱۹
امین زاده ، فرخ ۴۰ ، ۴۱	راسخ ، شاپور ۴۷
اونس ، جورج برد ۱۳۶	رشیدپور ، ابراهیم ۴۸
باطنی ، محمدرضا ۷۴	زاخارف ۱۱۱
باك ، كلرد ۱۳۷	زاكازامبه ، موجو ۱۱۲
برون ، کرایم ۷۵ ، ۷۶	ژووت ، میشل ۷۹
بولوسکی ، آندره ۱۳۸	سادات اخوی ، مرتضی ۲۰
بها سکارا فاندھا ، س . ن . ۵	سپهری ، اسفندیار ۹
بیرکت ، لردنرمان ۵۸	سپهری ، حوری ۸۰ ، ۸۱
پرلمن ، ای ۱۲۸	سپهری ، لیلا ۵۵
پرهام ، باقر (بابك) ۴۲	ستوده تهرانی ، حسین ۶۲
پیرزاده ، م ۱۶	ستوده زند ، محمود ۴۹
پیروز عزیزی ، ص ۱۷	سراوال ، ربرت ۱۱۴
پیوه ، یان ۱۰۰	سرلتی ۱۷
تقوایی ، ابراهیم ۵۹	سعیدی ، ا ۲۱
حاج سید جوادی ، علی اصغر ۱۰۹	سعیدی ، پ ۱۷
حسام وزیری ، افشان ۴۳	سوکودولسکی ، یودان ۵۰
حیدریان ، حسین ۶۰	سیار ، ن ۱۷
خادم ، علی ۶۱	شاملو ، محسن ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲ ، ۱۳

شرف الدین ، احمد ۹۴ ، ۹۵
 شریعت ، ش ۱۷
 شریف ، علی اصغر ۶۳
 شمس ، غ ۲۲
 شیخی ، مسعود ۱۰۲
 صادق زاده اسکویی ، م ۱۶
 صدیقی ، امیر ۵۱
 صدیقی ، ناصر ۱۴
 صدیقی افشار ، غلامحسین ۹۶
 صدوقی ، قوام ۲۳ ، ۲۴
 صفائی ، ابراهیم ۱۱۵
 ظلیعه ، منوچهر ۶۴
 عسگری ، محمد رضا ۵۳
 علی آبادی ، عبدالحسین ۶۵
 فیلیس ، یان ۱۴۶
 فرشاد ۱۰۳
 فرونتار ۱۵
 فلشتهم ، اسیپ ۱۱۶
 فوکو ، میشل ۵۲
 فویر ، لوئیز ۵۴
 فویه ، کلویه ۱۱۷
 فیروز ، اسکندر ۱۴۴ ، ۱۴۵
 فیشر ، ارنست ۱۱۸
 قندی ، شهریار ۲۰
 کاتبی ، حسینقلی ۶۶
 کارمایکل ، استوکی ۱۱۹

کاظمی ، پرویز ۶۷ ، ۶۸
 کتبی ، مرتضی ۵۵
 کریمی نژاد ، م . ح . ۲۵
 کمانگر ، ت ۲۶
 کندی ، ادوارد ۱۲۰ ، ۱۲۱
 گربووسکی ، الکساندر ۸۳
 گرث ، میلز ۵۶
 گرچی ، ج ۲۷
 گرومیکو ، آندره ۱۲۲
 گنه دنگو ، ب . و . ۹۷
 لشگری ۲۸
 لندون ، آرتور ۱۲۳
 لوترکینگ ، مارتین ۱۲۴
 لیاقت ، علی
 لیلی ، مارگارت ۸۴
 مالاخوف ، آ ۱۰۴
 مرزه ، ژان ۱۲۵
 مرشد ، علی ۲۰
 مشایخی ، م ۲۹
 ملکی ، مهدی ۶۹ ، ۷۰
 منصور ، م ۸۵
 مودیامبویا ، توم ژوزف ۱۲۶
 موسوی ، محسن ۸۶
 نراقی ، احسان ۵۷
 نظیف پور ، ناصر ۱۴۸
 نقدی ، م ۲۲

- آزمایش پرعیار کردن سنگهای اکسیده و کم عیار روی در ایران با استفاده از روشهای هیدرومتالورژی ۹۹
- آینده ی ذغال سنگ در ایران و جهان ۱۰۲
- آینده ی زمین شناسی ۱۰۰
- اثر وحدت ملی و اقتصادی در آموزش و پرورش ۷۵
- احوال و آرای پ ۲۰ • سوروکی ۴۷
- احتیاجات سرمایه گذاری در توسعه ی کشاورزی ۵
- استانده کردن و تجارت خارجی ۱۵
- استروکتورالایسم فوکو ۵۲
- استفاده از برودت در چشم پزشکی ۲۸
- اسرار مغز ۷۳
- افسانه ی " جامعه ی صنعتی " ۴۵
- اقرار و اعتراف در حقوق جزای انگلیس ۷۱
- اگر تجربه ی چکسلواکی شکست بخورد ؟ ۱۱۸
- انواع معیشت و سکونت در آبادیهای شهرستان فردوس ۳۳
- بازاریابی و بازاریابی ۶
- بازرگانی پایاپای ۷
- بحث اجتماعی و قضایی در اطراف ماده ی ۴۴ و ماده ی ۱۹۲ قانون مجازات ۷۵
- بحث مختصری درباره ی متن اصلاح قانون تجارت راجع به شرکت سهامی ۶۲
- بحث و گفتگو درباره ی برنامه های فرهنگی — میراث فرهنگی ۱۰۵
- بحثی درباره ی ماده ی بیست قانون کیفر همگانی و فلسفه ی وضع آن ۶۰
- برخی از خصوصیات د موگرافیک جمعیت روستایی کشور ۴۰
- بررسی آرای قطعی دادگاهها ۶۱
- بررسی زمین شناسی خلیج فارس ۱۰۳
- بو و سگهای شکاری ۱۳۶
- بیماریهای دیگوگلیلمویا اریتر و لکوز حاد ۲۹

پارگیهای غشای دسمه ۲۳

پایان روابط استعماری قدیم و جدید و ارائه ی يك راه حل سوسیالیستی ۱۰۶

پرندگان آبی ، ثروتی بزرگ ۱۴۴

پژوهش های علمی مرکز چشم پزشکی بیمارستان فارابی ، مطالعه و عکسبرداری ته

چشم به كمك محلول فلورسیین ۲۲

پله ی اول كنترل و کیفیت تصمیم اساسی است : چه كالایی تولید كنیم ؟ ۱۴

پیوند مغز باید گفت یا پیوند روح ؟ ۸۰

ترسیم با خط كش تنها ۹۱

تعمیم های قضایای استورم و لایب نیتز و پاپوس ۹۴

تغییر روش در سرمایه گذاری ۸

تفكراتی در باره ی همزیستی مسالمت آمیز ، ترقی بشری و آزادیهای فردی ۱۱۱

تینو کیست ؟ ۱۰۷

جامعه شناسی سیاسی ماكس وبر ۳۴

جماعات روستایی در میان اقوام باستانی ، اینكا ، وآزتک و مایا ۴۶

جهان جنین ۸۴

جهان شگفت انگیز کودکان ۷۷

چرخ ریسکها ۱۳۹

چلچله ها ۱۴۰

چند اتحاد و چند نامساوی مثلثاتی ۹۵

چهار هزار سال دانش ستاره شناسی ۱۳۳

چین و شوروی : هابیل و قابیل ، پسران مارکس و انگلس ۱۰۸

حالت های خواب ۷۹

حقوق ماورای جو ۵۹

حل برداری مسایل هندسی و تعمیم آنها ۸۸

حمل و نقل نفت از راه دریا ۹

خصوصیات روانی - اجتماعی جوانان امروز و کوششهای فعلی تعلیم و تربیت ۵۰

- دایره المعارف بین المللی علوم اجتماعی ۳۵
- درباره ی تاریخ ریاضیات ۹۷
- درباره ی چین ما چه باید بکنیم ؟ ۱۲۰
- درباره ی نظریه ی گروه ها ۹۲
- درباره ی مبتلایان به بیماری صرع ۷۸
- در خاورمیانه ی عربی ما چه باید بکنیم ؟ ۱۲۱
- دورفتگی مادرزادی مفصل هانش ۲۷
- در ماهیت استعمار ۱۲۷
- دریاچه های پرنده زای آنا تولی ۱۴۶
- دشت نظیر ، دشت بی نظیر ۱۴۸
- دشواریها و موانع اجتماعی در توسعه ی کشاورزی ۱
- دلایل علمی در اثبات ماههای مصنوعی مریخ ۱۲۹
- دو آلمان ، غولهای اقتصادی شرق و غرب ۱۲۵
- دومین کنگره ی جهانی جامعه شناسی روستایی ۴۴
- دستوروی تیکولا تای قرنیه ۲۴
- رابطه ی تعلیم و تربیت و شغل نزد کارگران صنایع تهران ۴۳
- رادیوتراپی در چشم پزشکی (قسمت دوم) : درمان تومورهای چشم ۱۶
- رازهای مریخ از پرده بیرون می افتد ۱۳۰
- رشد جمعیت و مسایل آموزش و پرورش در بیست سال آینده ۴۱
- رشد سریع جمعیت و تحول نیروی کار در ایران ۴۹
- رشد صنعتی و پیشرفت بازرگانی ۲
- روش بالینی ژان پیاژه و اهمیت آن در روانشناسی معاصر ۸۵
- روش خیام در حل معادلات درجه ی سوم ۹۰
- رودزیا ، نقطه ی بحرانی آینده ی افریقا ۱۱۲
- زیانشناسی و تدریس زبانهای خارجی ۷۴
- زردی و سرخی دنیا های ناممکن ۱۰۹

- زنان ریاضیدان ۹۳
- زندگی بر روی شن ۱۳۸
- زوال ویکونا ۱۴۲
- سابقه ی مفهوم " از خود بیگانگی " ۵۴
- سازمان ملل متحد ، حقوق بشر و جهان امروز ۱۱۳
- سالی ده میلیارد دلار اسلحه به کجا صادر می شود ؟ ۱۱۷
- ستاره ها و نور ستاره ها ۱۳۱
- سخن آخر هنوز گفته نشده است ۱۳۵
- سه نوع شبکه ، سه طریقه ی آگاهی از عالم خارج ۸۲
- سیمای قاضی با يك دنیا خاطرات ۶۳
- شرح قانون اساسی آمریکا ۶۴
- شکایت وزیر مختار روس و گزارش میرزا حسین خان سپهسالار به ناصرالدین شاه ۱۱۵
- شهادت اروپایی ترین متفکر سیاه ۱۲۶
- شهروده در ایران ۳۶
- ضد ماده ۱۳۲
- طرح شوروی در مورد حل مساله ی خاورمیانه ۱۲۲
- طرحی برای تحقیق طبقات اجتماعی در اجتماع ده ۳۷
- عدم خشونت ۱۱۹
- عفونت داخل رحمی و ماههای سرایت عفونت به جنین ، بررسی سندرم عفونت
- آمنیون در صدوینجاه کالبدگشایی ۲۵
- علایم رادیواکتیو که از درون زمین به سطح آن می رسند ۱۰۴
- علوم اجتماعی و کشورهای زیرسلطه ۴۲
- عینك نامرئی و ارتوپتیک ۲۱
- فاخته ها ۱۴۳
- فاصله ی میان کشورهای صنعتی و غیرصنعتی ۱۱۰
- فونکسیونالیسم ۳۸

قانون و قضا در ایران باستان ۶۶

قدرت سپاه ۱۲۴۰

قدرت‌های بزرگ اقتصادی و ملل فقیر ۱۱۴

قدم به قدم با نخستین انسانهای مه‌نورد ۱۳۴

کروماتوگرافی رنگهای خوراکی بر روی سفادوکس ۲۶

کشف جدید ذخایر مواد نسوز در ایران ۱۰۱

کشف جدید سگ آبی ۱۴۷

کلیه و دیابت ۳۰

کمک‌های اولیه به سگهای شکاری ۱۴۱

کنفرانس بین المللی حقوق بشر در تهران ۶۷

کنفرانس جهانی جمعیت ۳۹

کنگره ی جمعیت‌های طرفدار حکومت متحده ی جهانی در اسلو ۷۲

گزارش امور دادسرای انتظامی وکلا در دوره ی سیزدهم ۶۹

گزارش دو مورد سرطان پستان مرد ۲۰

گزارش يك مورد نادر از آشفته‌گی‌های حاصل از انباشتنی لیپیدها ۱۷

گفت و گوئی با کلودلوی استروس ۳۲

گلبول‌ها حافظ دارند ۸۱

ماکس وپر و مارکس ۵۶

ماهیت و دامنه ی علم سیاست یا گمراهیها و سرگردانیهای علم سیاست ۱۱۶

مبنای "۲" و شعر سحرآمیز خواجه نصیرالدین طوسی ۸۹

محاسبه ی مقدار "۲" به کمک سریها ۹۸

محاکمه و مرگ یازده کمونیست قدیمی ۱۲۳

مدیریت از نظر ما و دیگران ۸۶

موزان زمزمه گر ۱۳۷

مسأله ی وزن در ارتفاعات بالا و تأثیر نیروی جاذبه در اجسام پرتاب شده ،

چرا سیارات در مدار بیضی شکل به دور خورشید می چرخند؟ ۱۲۸

مسایل انسانی تحقیق در علوم اجتماعی در ایران ۵۵

- مسایل کنونی دانشگاهها در جهان غرب ۵۷
- مسایل نیروی انسانی در جامعه ی روستایی ایران ۴
- مسایل و نیازمندیهای نیروی انسانی در ایران (مطالعه ی تطبیقی وضع آموزشی) ۵۱
- مطالعه در لایحه ی استقلال کانون وکلا ۷۰
- مهاجرت به شهرهای صنعتی و بازرگانی ۳
- نسل انکار و اشتیاق ۸۳
- نسل جوان خشمگین ۸۷
- نظری به قانون اساسی جمهوری ویتنام و تحولات آن کشور ۶۸
- نقش اتاقهای بازرگانی ۱۰
- نقش رادیو و تلویزیون در خانه های فرهنگ روستایی ۴۸
- نقش معتقدات ، سنن و سیاست در آموزش و پرورش ۷۶
- نقش وسایل خبری در توسعه اقتصادی ۵۳
- نیریزی ، ریاضیدان و اخترشناس ایرانی ۹۶
- ورزش ماهیگیری ۱۴۵
- وظیفه ها و هدفها در اتاقهای بازرگانی (۱) ۱۱
- وظیفه ها و هدفها در اتاقهای بازرگانی (۲) ۱۲
- وظیفه ها و هدفها در اتاقهای بازرگانی (۳) ۱۳
- هنر وکالت ۵۸
- يك مورد فیبریلایسیون بطنی عودکننده در جریان انفارکتوس میوکارد و درمان آن ۱۹
- یون منیزیم و نقش آن در تبدلات سلولی ۱۸

وزارت علوم و آموزش عالی
مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی
مرکز اسناد و مدارك علمی ایران

تلفن : ۶۲۰۲۷۴

تلگرافی : اسناد ایران ، صندوق پستی ۱۱-۱۳۸۷

نشانی : تهران ، خیابان مدیری ، شماره ۲۴

مرکز اسناد و مدارك علمی ایران در مهرماه ۱۳۴۷ توسط وزارت علوم و آموزش عالی تأسیس شد ، و در فروردین ماه ۱۳۴۸ با تأسیس مؤسسه ی تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی به این مؤسسه پیوست . هدف این مرکز ، گردآوری تازه ترین اطلاعات علوم اجتماعی و علوم برای استفاده ی دانشمندان و استادان و محققان ایرانی است . این مرکز ، یکی از مهمترین واحدهای مؤسسه ی تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی جهت نیل به هدفهای انقلاب سفید است .

مرکز اسناد ، تازه ترین اطلاعات موجود در دنیا را فراهم آورده و در اختیار پزشکان ، داروسازان ، مهندسان ، متخصصان فنی ، کشاورزان ، حقوقدانان ، جامعه شناسان و دیگر محققان قرار می دهد ، و بنابر تقاضای مراجعه کنندگان ، به تهیه ی کتابشناسی های موضوعی ، فتوکپی مقالات علمی ، تهیه ترجمه هایی که از زبانهای کم شناخته شده به زبانهای بین المللی به عمل آمده می پردازد ، و جهت استفاده ی بیشتر مراجعه کنندگان ، کتابهایی را که در مرکز اسناد موجود نیست از کتابخانه های دیگر ایران به امانت می گیرد و در اختیار مراجعه کنندگان می گذارد ، علاوه بر این بزودی قرائت خانه ی مجهزی با قفسه ی باز به وجود خواهد آورد و کتاب به امانت خواهد داد ، و نیز مراجعان می توانند از " بخش مراجعه "ی مرکز اسناد به وسیله ی نامه یا تلفن ، یا مراجعه ی شخصی استفاده کنند .

مرکز اسناد ، در حال حاضر به سرعت مشغول تهیه ی مجموعه ی بزرگی از کتابهای علمی و علوم اجتماعی است که در حد نهایی به صورت کتابخانه ی ملی علوم و علوم اجتماعی ایران در خواهد آمد . این مجموعه ، شامل کتابها و مجله های علمی و علوم اجتماعی به زبانهای فارسی و خارجی خواهد بود . مرکز اسناد با دیگر کتابخانه ها و مراکز اسناد علمی در ایران همکاری نزدیک داشته و آنان را در بهبود خدمات و غنی ساختن مجموعه شان یاری می کند . جهت تأمین نیازمندیهای دانشمندان ایرانی ، از نظر دسترسی به آن دسته منابع که در ایران وجود ندارد ، با کتابخانه ها و مراکز اسناد و مدارك علمی کشورهای دیگر تماسهایی گرفته شده است ، تا بتوان در مواقع

لزوم از امکانات آنها استفاده کرد. برای بهره مندی از امکاناتی که عضویت در مجامع علمی بین المللی به وجود می آورد، مرکز اسناد تا کنون به عضویت چندین جمعیت علمی بین المللی، و اتحادیه های مراکز اسناد و مدارك علمی درآمده است. نشریات مرکز اسناد برای محققان و استادان و کتابداران ایرانی مفید خواهد بود. تا کنون راهنمای مجله ها و روزنامه های ایران منتشر شده است و در این زمینه چند کتاب مرجع دیگر در دست تهیه است. و نیز مرکز اسناد در کار گردآوری فهرست واحدی از مجله های علمی و علوم اجتماعی موجود در کتابخانه های ایران است. این نشریات، نخستین راهنماهای جامعی هستند که در این زمینه ها در ایران تهیه و منتشر می شود. بعلاوه انتشار چند مجله در برنامه ی کار مرکز اسناد قرار دارد. نخست مجله ای است حاوی فهرست مندرجات مجله های مهم علوم و علوم اجتماعی ایران که از شهریور ۱۳۴۸ بطور ماهانه منتشر می شود. دوم مجله ای است حاوی چکیده ی مقاله های علمی و علوم اجتماعی که در مجله های ایران انتشار می یابد، این دو نشریه به محققان و دانشمندان ایرانی در آگاه شدن از آنچه در ایران منتشر می شود، كم فراوان خواهد کرد. کارمندان تمام وقت و نیمه وقت بخش انتشارات مرکز اسناد به کار ترجمه و چکیده نویسی و فهرست کردن و پیراستن نوشته ها مشغولند. تقریباً نیمی از کارمندان مرکز اسناد دارای تحصیلات عالی دانشگاهی هستند و حداقل با يك زبان خارجی آشنایی کامل دارند.

برای انجام هدفهای بالا، از روشهای جدید اداری و مدیریت، و تحلیل روش، روشهای جدید انتخاب کارمند و اداره ی امور مالی استفاده می شود، و نیز تجهیزات و مواد جدید فراهم می گردد. مرکز اسناد و مدارك علمی ایران برای اولین بار ماشین و خدمات ماشینی را در کتابخانه ها به کار خواهد گرفت و این خدمات را برای بازیابی اطلاعات لازم در اختیار عموم کتابخانه های ایران خواهد گذاشت. برای آنکه مداركی که در مرکز آماده می شود به صورت بهتری تهیه گردد، از ماشینهای تحریر برقی استفاده می شود. مرکز اسناد همچنین دارای ماشین چاپ افسست — برای تکثیر مدارك — و ماشین پلی کپی و فتوکپی است، و نیز، وسایل سمعی و بصری و پروژکتورهای مختلف خریداری کرده است. برای تسریع ارتباطات بین المللی جهت دریافت مواد مورد لزوم از تلکس استفاده خواهد شد، و ماشینهای دیکته برای سرعت در کار ثبت نتایج جستجوهای کتابشناسی مورد استفاده قرار می گیرد. با كمك روشهای جدید مدیریت و همچنین استفاده از تجهیزات جدید، امید می رود مرکز بتواند از نظر كمی و کیفی گامهای بلندی در جهت خدمت به مراجعان بردارد.

وزارت علوم و آموزش عالی
مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی
مرکز آماده سازی کتاب تهران

تلفن : ۶۲۰۲۷۴

تلگرافی : اسناد ایران ، صندوق پستی ۱۱۶۶-۱۱

نشانی : تهران ، خیابان مدیری ، شماره ۲۴

مرکز آماده سازی کتاب تهران در مهر ماه ۱۳۴۷ از طرف وزارت علوم و آموزش عالی تأسیس شد ؛ و در فروردین ماه ۱۳۴۸ با تأسیس مؤسسه ی تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی به آن مؤسسه پیوست . این نخستین مرکز آماده سازی کتاب در آسیا است و هدف آن انتخاب ، تهیه و فهرست نویسی کتاب با اصول کتابداری نوین جهت کتابخانه های ایران است . مرکز آماده سازی کتاب وظیفه دارد با استفاده از متخصصان رشته ی کتابداری و به کار بردن ابتکارات جدیدی که در مورد خدمات کتابخانه در کشورهای خارجی به وجود آمده است ، به کتابخانه های ایران و پیشرفت خدمات آنها کمک کند . کادر تخصصی مرکز عبارتند از گروه کوچکی از کتابداران متخصص که در کار خود تجربه ی طولانی دارند و خدمات خود را از طریق مرکز آماده سازی کتاب در اختیار کتابخانه های ایران که به سرعت در حال رشد هستند می گذارند . مؤسسات آموزشی و کتابخانه ها می توانند از کمک های مرکز در زمینه های مورد احتیاج خود استفاده کنند . مرکز آماده سازی کتاب ، کتابشناسی های بین المللی ، ملی ، و رشته ای و دیگر منابع اطلاعات انتشاراتی را از کشورهای مختلف گردآوری می کند و به این ترتیب می تواند در امر انتخاب و تهیه ی کتاب برای مشتریان خود به نحوی شریک و با اصولی صحیح انجام وظیفه کند . هم اکنون روابط بسیار نزدیکی با ناشران داخلی و همچنین ناشران خارجی در تمام شهرهای بزرگ دنیا برقرار شده است . با استفاده از این رابط ، مرکز آماده سازی کتاب با ناشر یا فروشنده ای که بیشترین تخفیف را قایل شود و سفارشها را با سرعت بیشتری انجام دهد تماس برقرار می کند .

در طبقه بندی و فهرست نویسی کتاب تازه ترین روشها و سیاستهای بین المللی انتخاب می گردد . قواعد فهرست نویسی جدید انگلیس - آمریکا برای کتابهای خارجی برگزیده شده است ؛ و برای فهرست نویسی کتابهای فارسی نیز همین قواعد با مشخصات کتابهای فارسی تطبیق داده می شود . برگه های چاپی کتابخانه ی کنگره ی آمریکا و کتابشناسی ملی انگلیس و نیز برگه های چاپی کتابهای فارسی توسط خود مرکز برای کتابخانه های ایران

تهیه می شود . فهرست سرعنوان موضوعی کتابخانه ی کنگره ی آمریکا و فهرست موضوعی " سیرز " برای موضوع گذاری کتابها ، و جدول طبقه بندی کتابخانه ی کنگره ی آمریکا و جدول طبقه بندی دهد هی دیویی برای طبقه بندی کتابها به کار می رود ؛ بنا براین مشتری می تواند فهرست موضوعی و جدول طبقه بندی مورد نیاز خود را انتخاب کند . جیب برگه ی کتاب ، برگه ی موعده ، روکش کتاب ، مهر مالکیت کتاب و نیز روکشهای پلاستیکی شفاف برای تمام کتابها تهیه می شود تا به این ترتیب بر زیبایی و دوام کتابها افزوده شود .

مرکز آماده سازی کتاب در کار تهیه ی فهرست واحدی از مجموعه ی کتابهای کتابخانه های ایران است و به زودی آنرا به صورت کتابی منتشر خواهد کرد . انتشار این کتاب امر مبادله ی اطلاعات ، وامانت بین کتابخانه ها را تسهیل خواهد کرد . مرکز آماده سازی کتاب همچنین دارای وظایف آموزشی است و کارمندان ارشد آن در مدرسه ی کتابداری دانشکده ی علوم تربیتی دانشگاه تهران تدریس می کنند . مرکز آماده سازی کتاب کارآموزانی را که از طریق مدرسه ی کتابداری جهت کارآموزی و فرا گرفتن روشهای جدید فهرست نویسی و طبقه بندی و سایر مسائل مربوط به آماده سازی کتاب به این مرکز اعزام می شوند تعلیم خواهد داد . خدمات مرکز در حال حاضر مجانی است ؛ ولی بهای کتاب و هزینه ی پستی و حمل و بسته بندی آنها بایستی از طرف کتابخانه ی سفارش دهنده پرداخت شود . به زودی برای خدمات مرکز نرخ در نظر گرفته خواهد شد .

انتشارات مرکز اسناد و مدارك علمی ایران

کتابهای مرجع

۱- راهنمای مجله‌های ایران -۱۳۴۷، پوری سلطانی (درد و متن جداگانه فارسی و انگلیسی)

۲- راهنمای روزنامه‌های ایران -۱۳۴۷، پروین ابوالضیا (درد و متن جداگانه فارسی و انگلیسی)

نشریات ادواری

۱- مجلهٔ فهرست مندرجات مجله‌های علمی و علم اجتماعی ایران - ماهانه

Iranian Documentation Centre Publication:

Reference Books:

1. A directory of Iranian Periodicals 1969. Compiled by Poori Soltani (Persian and English Versions)
2. A directory of Iranian Newspapers 1969. Compiled by Parvin Aboozia (Persian and English Versions)

Periodicals:

1. Contents Pages Iranian Science and Social Science Journals. Monthly

The Tehran Book Processing Centre maintains a Union Catalog of Iranian Library Holdings and will soon publish it in book catalog form. This will be useful in facilitating the exchange of knowledge and inter-library loans between individuals and institutions.

Tebroc coordinates the Ministry's planning for library and library education development. The Organization serves also a teaching function since its senior staff members offer courses in the University of Tehran, College of Education, Department of Library Science. It will accept interns sent by other libraries to receive in-service training in modern book processing techniques.

Services are free to customer libraries though there are charges for book, postage, delivery, and packing costs, and at a future date a fee schedule will be developed for services.

Ministry of Science & Higher Education
Institute for Research and Planning in Science and Education.
Tehran Book Processing Centre
(TEBROC)

**Tel: 620274 CABLE ASNADIRAN P.O. Box 11-1126
24 Modiri St., Tehran, Iran**

The Ministry of Science and Higher Education established Tebroc in 1968 as the first cooperative book processing center in Asia. In March 1969 Tebroc became part of the Institute for Research and Planning in Science and Education. Its purpose is to provide professional book acquisitions and cataloging service for Iranian libraries.

Tebroc was introduced to push Iranian libraries ahead rapidly and take advantage of new service ideas developed abroad. It employs a small pool of graduate professional librarians with unusual and high level skills and makes their services widely available to Iran's rapidly developing libraries. Contractual relations are established with institutions which need its services. A large bibliographic center receives the national bibliographies and book reviews of many countries, enabling Tebroc to conduct book selection and acquisitions for its customers. Close relations are maintained with book publishers in all Iranian cities and in London, Istanbul, New York, Tokio, Paris, Frankfurt, Moscow, Madrid, Buenos Aires, New Dehli, Johannesburg, Lahore, Sidney, and many other cities. By pooling orders and choosing the most efficient and least expensive book sources, the largest discounts and fastest service are obtained.

The most recent and thorough cataloging and classification policies and procedures are followed. The Anglo-American Cataloging Rules are used with Persian adaptations and Library of Congress, British National Bibliography, and Tebroc Persian printed cards are provided for Iranian libraries. The Library of Congress List of Subject Headings and Sears List of Subject Headings are used. The customer has a choice of Library of Congress or Dewey Decimal Classification Systems. Also, book pockets, charge cards, date due slips, book plates, identification stamps and clear plastic jackets are prepared to enhance book appearance and increase durability. Books are delivered to the library ready to circulate with catalog and shelf list cards ready to file.

Department includes full and part-time editors, translators, abstractors, indexers, and typists competent to handle several languages and forms of publications.

To reach its goals, modern management ideas developed in organization, administration, systems analysis, personnel and finance, as well as appropriate equipment and material, will be used. Irandoc will make data processing services available to all Iranian libraries for more efficient record-keeping and information retrieval. It will use electric typewriters to improve the appearance of typed material, photocopy, mimeograph and offset machines in reproducing documents, audio-visual projectors in showing visuals, tape recorders for audio reproduction, telex for international communication of technical material, and dictating machines for literature searches. Such administrative and communication concepts and devices will help Irandoc improve the quality of its work and speed service to users.

Half of Irandoc's bilingual staff of 60 are college graduates, and seven of them have doctorates.

Ministry of Science & Higher Education
Institute for Research and Planning in Science and Education.
Iranian Documentation Centre
(IRANDOC)

Tel: 620274 CABLE ASNADIRAN P.O. Box 11-1387
24 Modiri St., Tehran, Iran

The Ministry of Science and Higher Education has established the Iranian Documentation Centre to bring modern information service to scientists and professors. In March 1969, Irandoc became part of the Ministry's Institute for Research and Planning in Science and Education. As a major unit of the Institute, Irandoc is an important part of the White Revolution.

Modern intensive reference service is provided to physicians, engineers, agriculturalists, chemists, lawyers, scientists, and social scientists. Irandoc provides literature searches, photocopies, inter-library loans, translations, open shelf reading room and book circulation, selective dissemination of information, state-of-the-art studies, and reference service, in person, by mail or by long distance telephone, at Irandoc expense.

The Centre is rapidly building up the national library in science and social science. A large book and serial collection is being developed to include Iranian, Asiatic and foreign material. In cooperating closely with Iranian libraries and documentation centers Irandoc supplements their collections and services. Also, contacts have been built up with leading libraries and documentation centers abroad which have useful services. Representation is provided in several international scientific and information organizations and staff expertise is brought to bear on national and international problems.

Irandoc is publishing material useful to Iranian researchers, professors, and librarians. Already it has manuscripts for directories of Iranian libraries, bookstores, publishers, newspaper, and periodicals, and is compiling a union list of Iranian social science and science serials. These are the first such comprehensive directories to be produced. Also, two serials will be published: 1) An Abstract bulletin covering Iranian science and social science periodicals for distribution here and abroad: 2) An alerting service reproducing the contents pages of significant Iranian science and social science journals. Irandoc's Publication

Published by Iranian Documentation Centre

P.O.Box 11-1387 Tehran, Iran

Ministry of Science and Higher Education

Institute for Research and Planning in Science and Education

Iranian Documentation Centre

(IRANDOC)

Irandoc Science and Social Science

ABSTRACT BULLETIN

Volume 1

Number 1

Winter 1970